

Harstad kommune
Attraktiv hele livet

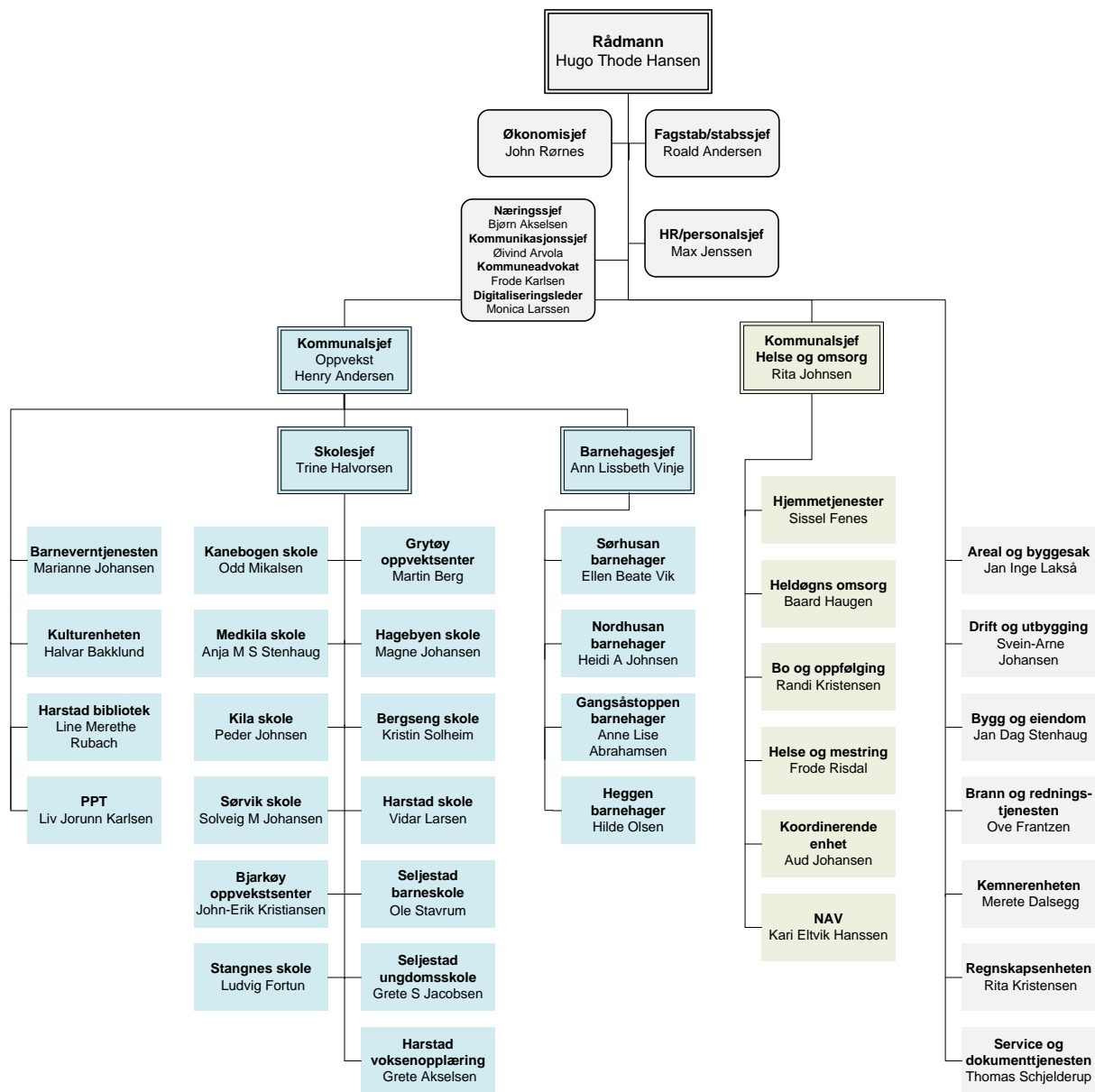
Årsrapport 2018

Foto: Arne Widding

m/årsberetning iht. forskrift om årsregnskap og årsberetning

Organisasjonskart, Harstad kommune pr. 01.01.2018

Innholdsfortegnelse

1. Rådmannens kommentar	4
2. Styringssystem	6
3. Økonomi – kommuneregnskapet (pliktig årsberetning)	9
4. Organisasjon/personell	30
5. Digitalisering	37
6. Samfunn	39
6.1. Harstadsamfunnet i fjor.....	39
6.2. Tryggere lokalsamfunn.....	42
6.3. Nærings- og samfunnsutvikling	43
7. Resultater på tjenesteområdene.....	46
7.1 Tjeneste/brukere.....	46
7.2 Barnehage.....	47
7.3 Grunnskole og skolefritidsordning.....	53
7.4 PPT.....	62
7.5 Voksenopplæring.....	63
7.6 Helse- og omsorgstjenesten	64
7.7 Sosialtjenesten og flyktningebosetting	71
7.8 Barnevern	74
7.9 Vann.....	77
7.10 Avløp	79
7.11 Renovasjon og avfall.....	81
7.12 Fysisk planlegging, kulturminner, natur og miljø og byggesak	83
7.12 Kultur, bibliotek, kino, idrett, musikk og kulturskole	86
7.13 Kirke, tros- og livssynssamfunn.....	90
7.14 Samferdsel og parkering	91
7.15 Brann og ulykkesvern	93
7.16 Kommunal eiendomsdrift.....	95
8. Kommunens eierskap	98

1. Rådmannens kommentar

Bjarkøyforbindelsen åpnet 15. desember 2018. Med det er forutsetningen for sammenslåingen av Bjarkøy og Harstad kommuner, som trådte i kraft fra 01.01.2013, endelig på plass. Dette er en stor begivenhet for Harstad kommune, og særlig for befolkningen i øyriket. En annen stor begivenhet var åpningen av nye Harstad skole. Harstad og regionen rundt er fortsatt preget av store investeringer. Harstadpakken og investeringene knyttet til utbyggingen av Evenes flystasjon er de største pågående prosjektet. Fremover i tid venter blant annet bygging av en ny felles videregående skole for studiespesialisering og yrkesfag, bygging av nytt hotell i byen og Hålogalandsveien.

Folketallet økte med 7 innbyggere i 2018. Etter flere år med en befolkningsvekst på 150-200 personer er tredje året på rad hvor befolkningsveksten er svært beskjeden eller negativ.

Økonomisk var 2018 et godt år for Harstad kommune. Netto driftsresultat ble på 84,4 millioner kroner. Netto driftsresultat for konsernet Harstad kommune utgjør 4,1 % av driftsinntektene. Nivået på netto driftsresultatet er langt bedre enn den statlige anbefalingen om et netto driftsresultat på 1,75 % av driftsinntektene. Høye frie inntekter (gode skatteinntekter på landsbasis), lave pensjonskostnader, lave renter samt 39 mill kroner fra Havbruksfondet gjorde at kommunen fikk gode resultat i 2018. Resultatet er godt over gjennomsnittet for så vel Troms kommuner, sammenlignbare kommuner og landet. Det regnskapsmessige resultatet ble på 54,2 mill. kr. Forskjellen på netto driftsresultat og regnskapsmessig resultat er i hovedsak at midlene fra Havbruksfondet er avsatt til disposisjonsfond.

Investeringsregnskapet ble gjort opp i balanse med brutto investeringer på 257,2 millioner kroner. 172,9 millioner av investeringene ble finansiert med lån, hvor det meste var nye lånemidler. Ved inngangen til 2019 var kommunens langsiktige lånegjeld 2,762 milliarder kroner. Dette tilsvarer kr. 117.000 pr. innbygger og 118,5 % av driftsinntektene. Målt mot driftsinntektene er den langsiktige gjelden omtrent på samme nivå som i 2017. Det er positivt at den ikke er økt, men likevel er den langsiktige lånegjelden fortsatt å regne som høy.

Kommunens økonomiske reserver er styrket i 2018. Disposisjonsfondet (inkl. midler fra Havbruksfondet), inklusive det regnskapsmessige overskuddet for 2018, er nå på 287,1 millioner kroner / 13,1 % av driftsinntektene. Det ubundne investeringsfondet er nå på 107,6 millioner kroner / 4,9 % av driftsinntektene. Dette er en reduksjon på 30,3 mill. kroner fra 2017, og et resultat av at kommunestyret ønsker å bruke deler av de gode regnskapsresultatene til å redusere den langsiktige gjelden. I strategi for fortsatt økonomisk balanse er det et mål om at disposisjonsfondet på sikt bør være minimum 10 % av driftsinntektene i tillegg til størrelsen på det akkumulerte premieavviket (i 2018 på 7,2% av driftsinntektene). Harstad kommune er på god vei mot å nå denne målsetningen. Rådmannen er av den formening at det er meget viktig å styrke kommunens likviditet og økonomiske reserver, særlig med bakgrunn i størrelsen på premieavviket som skal utgiftsføres kommende år, den høye lånegjelden og de ambisiøse investeringsplanene kommunestyret har vedtatt. Disposisjonsfondet vil utgjøre en buffer først og fremst for driften, men kan også benyttes til å finansiere investeringer. I en situasjon hvor rentenivået øker vil et stort disposisjonsfond gjøre oss mer robust. Det ubundne investeringsfondet kan kun benyttes til investeringer. Kommunen har egen pensjonskasse og er også en stor eier i Hålogaland Kraft AS. Eventuell kapitaltilførsel til disse virksomhetene kan kun skje ved fondsmidler. Dette da det ikke er låneadgang til formålet. Det er derfor viktig å ikke redusere det ubundne investeringsfondet for mye.

Pr. 31.12. 2018 hadde Harstad kommune 1.803,5 årsverk. Det er en økning på 23,2 årsverk, noe som tilsvarer 1,3 %. Størst er økningen innen helse og omsorg. Her viser tallene en økning på 29,2 årsverk. Hovedårsaken til økningen innen helse og omsorg er nye heltidsturnuser som innebærer flere årsverk og færre vikarer. Sykefraværet var på 8,5 %, noe som er uendret fra 2017. Sykefraværet i 2017 og 2018 er det laveste som er målt i Harstad kommune. Den viktigste effekten av lavt sykefravær er bedre kommunale tjenester.

Harstad kommune har i flere år nytt godt av de omstillingene som ble gjennomført i perioden 2012-2014. Effektene av disse begynner å avta. Kommunens driftsutgifter øker som følge av nye

satsinger. Spesielt i form av investeringer, men også på driftssiden. Dette gjør at behovet for å realisere vedtatte omstillinger i driften øker. Videre omstillinger er nødvendig hvis Harstad kommune skal være i stand til å realisere nye satsinger.

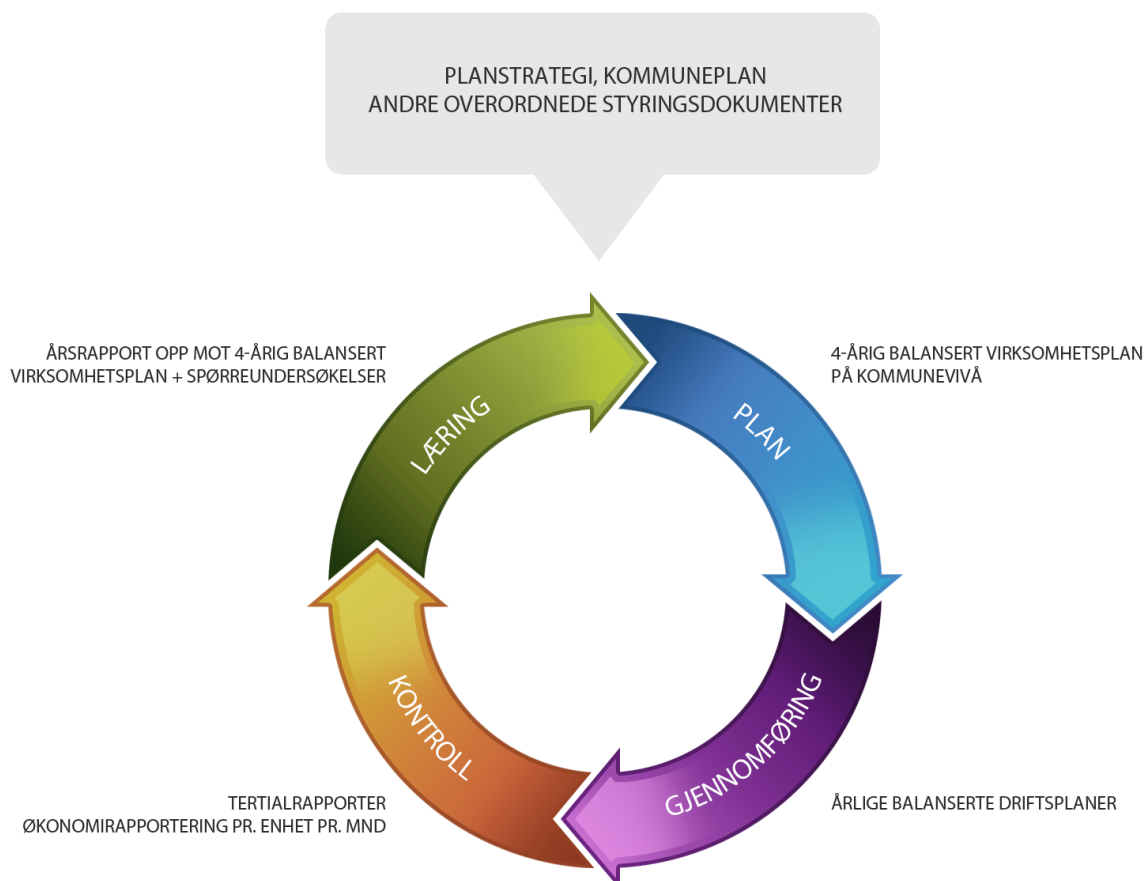
Avslutningsvis vil rådmannen rette en stor takk til ansatte, verneombud, tillitsvalgte og folkevalgte for bidrag til Harstad kommunes gode resultater i 2018.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

Årsrapport per 31.03.2019

2. Styringssystem

Hovedstyringssystemet for kommunen;

Målstyringen er rettet inn mot å beskrive krav til resultater i tjenesteproduksjonen - både når det gjelder kvantitet, produktivitet og kvalitet. Målene skal være målbare og stabile over tid (for å kunne følge en utvikling). Indikatorene bygges opp på valgte kvalitetsområder samt rundt nøkkeltall fra bl.a. KOSTRA. I målekartet finnes noen indikatorer som krever regelmessige tilbakemeldinger i form av spørreundersøkelser. Utvikling i egen drift over tid og sammenligningsmuligheter mellom enhetene og med andre sammenlignbare kommuner sikres på denne måten.

Den administrative organiseringen er i 2 hovednivå, rådmannsnivået/strategisk nivå og 37 enheter. Enhetene er ledet av hver sin enhetsleder: 4 barnehager, 13 skoler (inkl VO), Kulturenheten, Biblioteket, 5 helse- og omsorgsenheter, NAV, BUT, 4 tekniske enheter og 6 stabs-/støtteenheter samt PPT.

Spørreundersøkelser

Styringssystemet er basert på prinsippene om balansert styring. Vedtatt målekart fastsetter resultatindikatorer som forutsetter at det gjennomføres systematiske spørreundersøkelser rettet mot brukere, innbyggere generelt og medarbeidere (arbeidsmiljø). Tilbakemeldinger fra brukere, innbyggere og ansatte via spørreundersøkelser danner et sentralt lærings- utviklings og prioriteringsgrunnlag for Harstad kommune og den enkelte enhet. Målet er at forbedringer kan måles over tid ved den enkelte enhet. Enhetene skal kunne sammenligne seg med seg selv over tid og med andre enheter via felles spørsmål/indikatorer og på den måten legge grunnlaget for en god utvikling.

Spørreundersøkelsene skal:

- Bidra til aktivitet, engasjement, innflytelse og ansvar

Styringssystemet og organisasjonsutvikling

- Skaffe dokumentasjon til ledere, medarbeidere, brukere, politikere og media
- Synliggjøre utviklingsveier
- Legge grunnlag for prioriteringer
- Bidra til holdningsendring og gi handlingskompetanse
- Legge grunnlag for dialog
- Tilrettelegge for folkevalgt styring

Spørreundersøkelser gjennomføres iht. egen gjennomføringsplan. Enheter innenfor samme tjenesteområde, for eksempel skoler, har gjennomført like undersøkelser slik at en kan sammenligne resultatene for disse enhetene. Resultatet av undersøkelsene skal relateres til vedtatte resultatmål og gi enhetene signaler om hvilke områder som bør forbedres. Områder hvor en enhetene har svake resultater skal følges opp med forbedringstiltak. Resultatene kan sammenlignes med tidligere år slik at det er mulig å se om iverksatte forbedringstiltak i enhetene har gitt resultater.

KOSTRA-nøkkeltall

Harstad kommune er i KOSTRA sammenligningsgruppe 13 fra SSB. Gruppe 13 består av alle kommuner over 20.000 innbyggere med unntak av de fire største byene i landet. I årsrapporten sammenlignes derfor Harstad med gruppe 13 angående kostra-nøkkeltall for å kunne vurdere prioritering av tjenesteområder, produktivitet og dekningsgrader. De kommunene fra Nord-Norge som er med i gruppe 13 er, Bodø, Rana, Harstad og Tromsø.

Resultatmål

Kommunestyret har i virksomhetsplanen vedtatt resultatmål, kritiske suksessfaktorer og indikatorer innenfor de 4 fokusområder samfunn, organisasjon/personell, tjenester/brukere og økonomi. Dette er resultatmål som alle enheter i kommunen skal styre og rapportere etter. Kommuneorganisasjonens resultater presenteres på alle områder ved hjelp av de 4 ovennevnte fokusområder.

Resultatene av spørreundersøkelser måles på forskjellige skala for eksempel fra 1 til 6 eller 1 til 4, hvor 6 eller 4 er det beste resultatet. I vedtatt virksomhetsplan er det fastsatt krav til resultatene for eksempel slik: Ønsket resultat er 5 og nedre akseptable grense er 3. Resultatene kommenteres ut fra disse kravene.

Egenkontroll

Kommunen forvalter en rekke lover med krav om internkontroll. Den mest kjente er Arbeidsmiljøloven med Internkontrollforskriften som skal sikre ansatte et godt arbeidsmiljø.

Kommunens kvalitetssystem skal ivareta internkontrollkrav i ulike lover og forskrifter. Kravene varierer i ulike lovverk, men omfatter i hovedsak følgende:

1. sørge for at de lover og forskrifter som gjelder for virksomheten er tilgjengelig, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten
2. sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter
3. sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes
4. fastsette mål for aktiviteter/tjenester som omfattes av lov og forskrift
5. ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet er fordelt
6. kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene skriftlig
7. Utarbeide og iverksette og rutiner/prosedyrer for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av lovgivningen
8. foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt

Kommunens kvalitetssystem skal ivareta disse kravene og øvrige internkontrollkrav. De instrumentene kommunen benytter i internkontrollarbeidet er:

1. Opplæring
2. Avvikssystem
3. Egenkontroll (vernerunder m.m.)
4. Intern kvalitetsrevisjon
5. Elektroniske revisjoner
6. Risikovurderinger

Styringsystemet og organisasjonsutvikling

7. Elektronisk kvalitetshåndbok med regelmessige revisjoner/oppdateringer
8. Kvalitetsutvalgene
9. Ledelsesgjennomgang på enhetsnivå og overordnet nivå
10. Forbedringsarbeid
11. Spørreundersøkelser
12. Balansert målstyring

13. Årshjulet

Rådmannen og lederne av kommunens kvalitetsutvalg gjennomgår rapporter og tiltak som er gjennomført hvert år og utarbeider en handlingsplan for internkontrolltiltak for kommende år.

Det er et mål at internkontrollen skal være så god at ulike tilsynsmyndigheter finner få avvik i systemrevisjoner.

3. Økonomi – kommuneregnskapet

Innledning

Det kommunale regnskapet føres etter anordningsprinsippet. Det vil si at regnskapsføringen skal foretas det året varer/tjenester er mottatt/levert.

Kommunens regnskap består av 3 hoveddeler:

I **driftsregnskapet** føres løpende inntekter og utgifter. Driftsregnskapet belastes med låneavdrag for investeringene og ikke avskrivninger. Avskrivningene føres i regnskapet for å synliggjøre kapitalslitasjen, og dermed f.eks kunne sammenligne med avdragene. Avskrivningene påvirker kun brutto driftsresultat, og ikke netto driftsresultat.

I **investeringsregnskapet** føres anskaffelser over kr 100 000,- med en levetid over 3 år, samt engangsinntekter/-utgifter av spesiell karakter. Videre føres utlån/avdrag på startlån, finansiering av investeringer og ekstraordinære avdrag på lån.

Balanseregnskapet viser eiendelene som likvider, fordringer, anleggsmidler (investeringer) og hvordan disse er finansiert – i form av gjeld og egenkapital.

Interkommunale samarbeid etter kommunelovens § 27 / § 28; PPT, Regionrådet, Krisesentertilbud, Kvæfjord brann og feietjenester, Kvæfjord kommunalteknisk, Øyeblikkelig hjelp KAD, Ibestad brann og feietjenester samt Sør-Troms interkommunale utvalg mot akutt forurensing er med som en del av Harstad kommunes regnskap pga at Harstad er vertskommune. Det vises til årsregnskapet og noter (17 a-h) når det gjelder den regnskapsmessige betydningen av dette.

Konserntallene i KOSTRA vil i tillegg til Harstad kommune inneholde tall for Harstad Havn KF samt kommunens andel av InterKommunale Selskap; (Hålogaland ressurselskap IKS, KomRevNord IKS og K-

Sekretariatet IKS)

Oppsummering 2018 og veien videre

Harstad kommunes regnskap er gjort opp med et mindreforbruk (overskudd) på kr 54.232.083,95,- uten strykninger. Alle selvkostområdene er gjort opp mot fond, og alle områder har overskuddsfond per 31.12.2018.

I resultatet ligger det et positivt netto premieavvik på 4,6 mill (4,1 mill i 2017). Akkumulert premieavvik (inkl. arb.g.avg) per 31.12.2018 utgjør 159 mill. Fremtidige premieavvik skal amortiseres over de 7 påfølgende år. Selv med lengre amortisering for tidligere års premieavvik så er vi nå kommet dit at det akkumulerte premieavviket være utgiftsført i sin helhet over de neste 7 år (2019-2025). Amortisering av akkumulert premieavvik per 31.12.2018 vil de neste 3 år gi en årlig utgift på 30,7 mill (inkl.arb.g.avg) før dette gradvis reduseres. Prognosen for 2019 tilsier også et relativt høyt positivt premieavvik, og det er budsjettet med et årlig positivt brutto premieavvik lik amortiseringa på 30 mill. Dette er i tråd med strategi for fortsatt økonomisk balanse hvor det er et mål om at premieavviket ikke skal gi resultateffekt. Rådmannen er bekymret over den stigende gjeldsbelastningen for Harstad kommune som dette systemet akkumulerer over tid. Dette er også et systemproblem for andre kommuner.

Det er flere forhold som er bekymringsfulle og som utgjør en finansiell risiko for Harstad kommune:

- Svært høy og økende langsiktig gjeld
- Bare minimumsavdrag av langsiktig gjeld
- Høyt akkumulert premieavvik

Hovedresultater på fokusområdene

KOSTRA

De ureviderte KOSTRA-tallene for 2018 er publisert og viser konserntall for kommuner og kommunegrupper.

Harstad er i KOSTRA-gruppe 13, som består av 40 kommuner med innbyggertall over 20.000,- (ikke de fire største kommunene).

Hvis vi ser på de to største sektorene så har Harstad kommune vesentlig høyere utgifter enn kommunegruppe 13 både innen Helse og omsorgssektoren og grunnskolen.

En gjennomgang av de ureviderte KOSTRA-tallene viser at Harstad kommune både innenfor Helse- og omsorg og grunnskole, har hatt litt lavere kostnadsøkning fra 2017 sammenlignet med gruppe 13.

Når det gjelder Helse og omsorgssektoren så har Harstad kommune ca. 579 mill. kroner i netto driftsutgifter (548 i 2017). Dette utgjør kr 495.320,- per innbygger 80 år og over (469.557,- i 2017). Dette er en økning på 5,5% (3,3% fra 2016 til 2017).

Gruppe 13 har tilsvarende hatt kr 484.796,- per innbygger (453.745,- i 2017). Dette er en økning på 6,8% (3,7% fra 2016 til 2017). Dette medfører at Harstad har ca 12 mill kroner mer i netto driftsutgifter enn om vi

hadde hatt samme utgifter som gjennomsnittet i Gruppe 13 sett i forhold til antall innbyggere 80 år og over. Ser vi imidlertid på netto driftsutgifter per innbygger i kommunen så viser tallene at Harstad har ca 75 mill kroner mer i netto driftsutgifter enn om vi hadde hatt samme utgifter som gjennomsnittet i Gruppe 13. Hovedforskjellen på når man ser på utgiftene per innbygger og per innbygger over 80 år, er at Harstad kommune har en større andel innbyggere over 80 år enn gruppe 13.

Når det gjelder Grunnskolesektoren så har Harstad kommune ca. 332 mill. kroner i netto driftsutgifter i grunnskolesektoren (324 i 2017). Dette utgjør kr 113.868,- per innbygger 6-15 år (112.215,- i 2017). Dette er en økning på 1,2% (1,5% fra 2016 til 2017).

Gruppe 13 har tilsvarende hatt kr 103.330,- per innbygger 6-15 år (98.768,- i 2017). Dette er en økning på 4,6% (2,7% fra 2016 til 2017).

Dette medfører at Harstad har ca 30,7 mill kroner mer i netto driftsutgifter enn om vi hadde hatt samme utgifter som gjennomsnittet i Gruppe 13.

Hovedresultater på fokusområdene

Netto driftsresultat

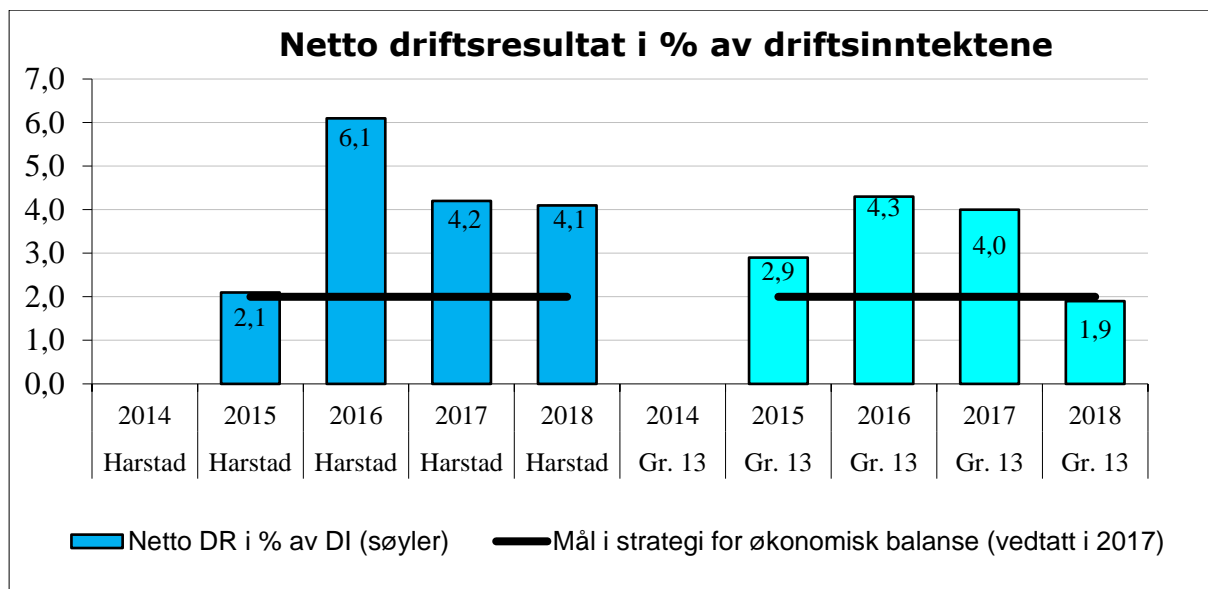
Et viktig nøkkeltall som viser om kommunen drifter bærekraftig er netto driftsresultat. Netto driftsresultat skal vise om kommunelovens krav er oppfylt: Driftsresultatet skal være tilstrekkelig til at det dekker renter, avdrag på lån og nødvendige avsetninger. Netto driftsresultat (etter renter og avdrag på lån) ble 84,4 millioner kroner for Harstad kommune. Anbefaling fra KRD/KS til netto driftsresultat i % av driftsinntektene er på minimum 1,75%. I strategi for fortsatt økonomisk balanse er det vedtatt et mål om et netto driftsresultat i Harstad kommune på minimum 2%.

Netto driftsresultat i % av driftsinntektene ble i Harstad 4,1% i 2018.

For kommunene i gruppe 13 ble driftsresultatet 1,9% i 2018.

Hvis man trekker ut premieavvik pensjon så får man et mer korrekt bilde av det reelle driftsresultatet som kan avvike fra det offisielle tallet. Det korrigerte driftsresultatet avviker imidlertid mindre fra det offisielle driftsresultatet de siste årene etter at størrelsen på den årlige amortiseringen av det akkumulerte premieavvik nærmer seg det årlige premieavviket.

Engangsinntekter kan kan få driftsresultatet til å bli bedre enn i et «normalår». I 2018 mottok Harstad kommune 39 mill kroner fra Havbruksfondet. Dette medførte at driftsresultatet ble høyere enn i et «normalår», uten at kommunens reelle drift er bedret noe. En annen ting som påvirker andre veien, er bruk av selvkostfond som medfører lavere driftsinntekter enn i et «normalår».

I VHP 2019-2022 er det budsjettert med følgende netto driftsresultat i % av driftsinntektene:

	2019	2020	2021	2022
NTO DR i % av DI	- 1,3	- 0,4	- 0,4	- 0,2

Hovedresultater på fokusområdene

Driftsregnskapet

Økonomisk oversikt drift

Viser kommunens løpende inntekter og utgifter i løpet av året og resultatet for året. Budsjett angir vedtatt budsjett inklusive budsjettendringer.

(tall i mill. kroner)	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regulert Budsjett 2018	Avvik R-B 2018	Endring 17-18 i %
<i>Driftsinntekter</i>					
Brukerbetalingar	83,3	79,6	71,7	7,9	-4,4 %
Andre salgs- og leieinntekter	231,1	224,8	219,2	5,6	-2,7 %
Overføringer med krav til motytelse	262,5	296,6	282,8	13,8	13,0 %
Rammetilskudd	705,1	714,5	700	14,5	1,3 %
Andre statlige overføringer	90,7	124,3	118,8	5,5	37,0 %
Andre overføringer	4,9	1,5	0,2	1,3	-69,4 %
Skatt på inntekt og formue	647,1	674,5	674	0,5	4,2 %
Eiendomsskatt	77,5	82,5	78	4,5	6,5 %
Andre direkte og indirekte skatter	0,1	0,1	0,1	-	0,0 %
Sum driftsinntekter	2 102,2	2 198,4	2 144,8	53,6	4,6 %
<i>Driftsutgifter</i>					
Lønnsutgifter	1 106,9	1 141,3	1106,6	34,7	3,1 %
Sosiale utgifter	185,2	189,8	232,5	-42,7	2,5 %
Kjøp av varer og tj som inngår i	308,9	338,7	334,1	4,6	9,6 %
Kjøp av tjenester som erstatter	202,1	230,2	242,2	-12,0	13,9 %
Overføringer	123,8	126,9	122,7	4,2	2,5 %
Avskrivninger	92,5	95,7	96	-0,3	3,5 %
Fordelte utgifter	-26,1	-25,8	-27,4	1,6	-1,1 %
Sum driftsutgifter	1 993,2	2 096,8	2 106,7	-9,9	5,2 %
Brutto driftsresultat	109,1	101,6	38,2	63,4	-6,9 %
<i>Finansinntekter</i>					
Renteinntekter og utbytte	25,3	24,9	20,6	4,3	-1,6 %
Gevinst på finansielle instrumenter	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Mottatte avdrag på utlån	0,3	0,2	0,6	-0,4	-33,3 %
Sum eksterne finansinntekter	25,6	25,0	21,2	3,8	-2,3 %
<i>Finansutgifter</i>					
Renteutgifter og låneomkostninger	60,8	58,9	66,1	-7,2	-3,1 %
Tap på finansielle instrumenter	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Avdrag på lån	82,2	78,5	82	-3,5	-4,5 %
Utlån	0,4	0,5	0,6	-0,1	25,0 %
Sum eksterne finansutgifter	143,4	137,9	148,7	-10,8	-3,8 %
Resultat eksterne	-117,8	-112,9	-127,5	14,6	-4,2 %
Motpost avskrivninger	92,5	95,7	96	-0,3	3,5 %
Netto driftsresultat	83,7	84,4	6,6	77,8	0,8 %
<i>Interne finanstransaksjoner</i>					
Bruk av tidligere års rensk.m.	81,6	72,3	72,3	-	-11,4 %
Bruk av disposisjonsfond	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Bruk av bundne fond	8,0	17,1	23,8	-6,7	113,8 %
Bruk av likviditetsreserve	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Sum bruk av avsetninger	89,6	89,4	96,1	-6,7	-0,2 %
Overført til investeringsregnskapet	0,0	0,0	1,4	-1,4	0,0 %
Dekning av tidligere års rensk.m.	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Avsatt til disposisjonsfond	72,1	102,8	101,4	1,4	42,6 %
Avsatt til bundne fond	28,9	16,9	0	16,9	-41,5 %
Avsatt til likviditetsreserven	0,0	0,0	0	-	0,0 %
Sum avsetninger	101,0	119,6	102,8	16,8	18,4 %
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	72,3	54,2	0	54,2	-25,0 %

Resultatmål: God økonomistyring og budsjettdisiplin

Indikator: Regnskap = budsjett

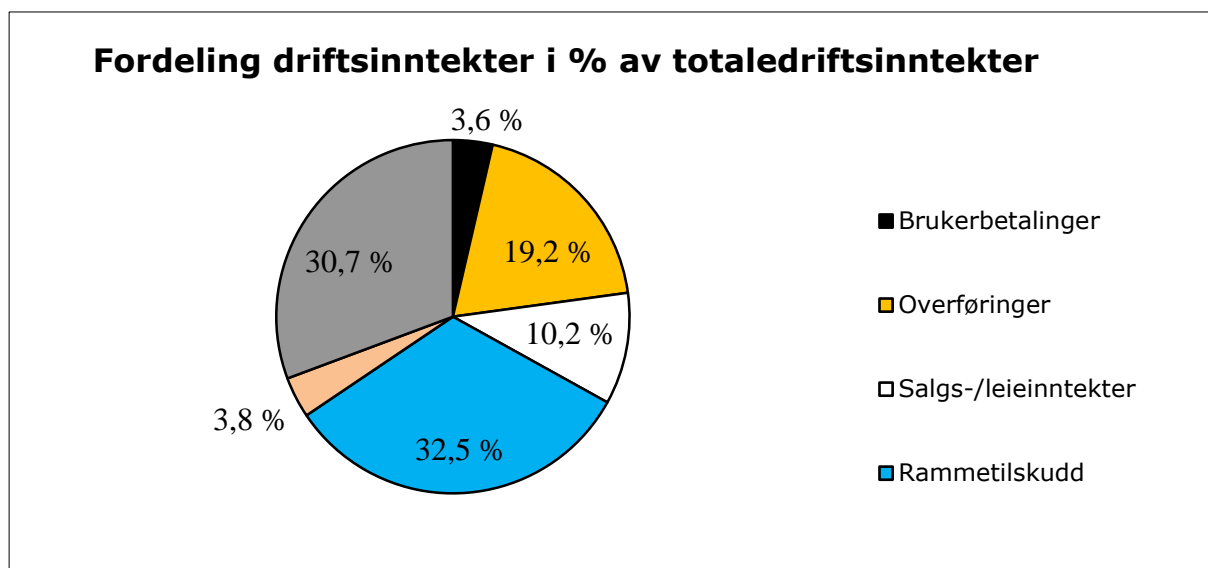
Kommunestyret har vedtatt et netto budsjett per tjenesteområde. Driften innenfor de enkelte tjenesteområdene vurderes derfor opp mot vedtatt netto budsjett, og ikke innenfor de enkelte innteks- og utgiftsarter.

Merinntekter har i hovedsak motpost på utgiftssiden og avvik kan fremkomme hvis det ikke i tilstrekkelig grad er foretatt tilsvarende balanserte budsjettendringer. Tjenesteområdene styrer etter netto driftsrammer og kan i hovedsak omdisponere midler etter behov siden dette er innenfor det enkelte tjenesteområdets budsjettfullmakter. I dette avsnittet vil bare hovedavvikene bli kommentert.

Driftsinntektene ble på 2 198 millioner kroner. Dette er 53,6 mill. mer enn budsjettet (2,5%). Det er merinntekter på alle hovedposter. De største merinntektene er Overføringer 13,8 mill hvorav mva-kompensasjon utgjør 11,8 mill, samt skatt/rammetilskudd med 14,9 mill.

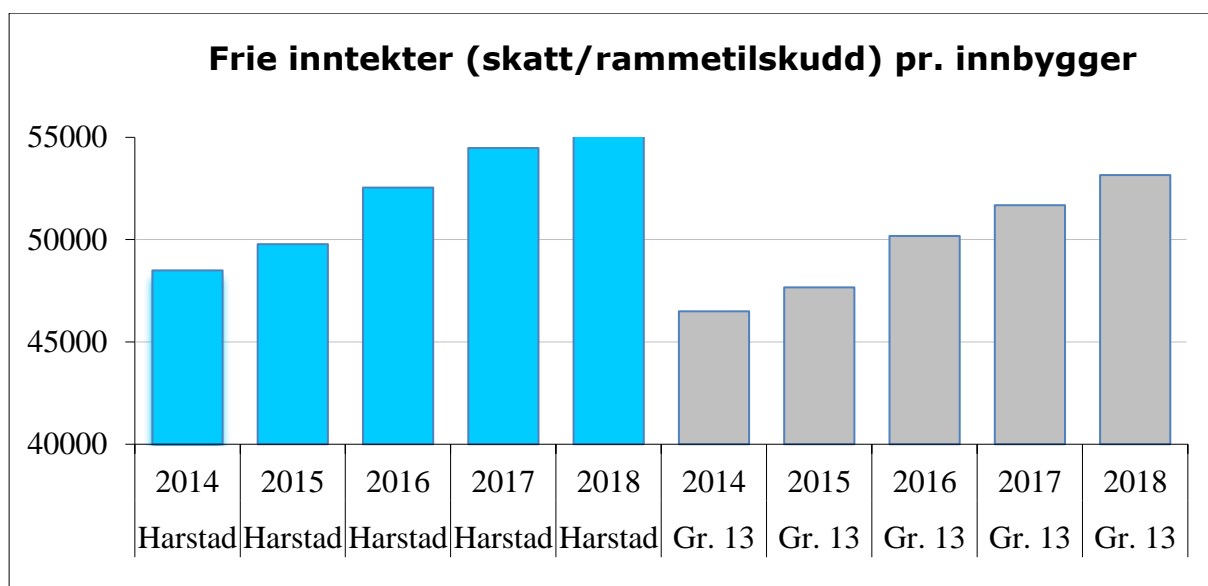
Driftsutgiftene ble på 2 097 millioner kroner. Dette er 9,9 millioner mindre enn budsjettet (0,5%). Når det korrigeres for Harstad kommunes andel av PPT som er budsjettet på kjøp av varer og tjenester som erstatter tjenesteproduksjon men regnskapsført som lønn, så er det ingen vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap.

Inntektsutvikling

Skatt og rammetilskudd utgjør 63,3% av kommunens inntekter i 2018 mot 61,8% i 2017. Dette er den største endringen i

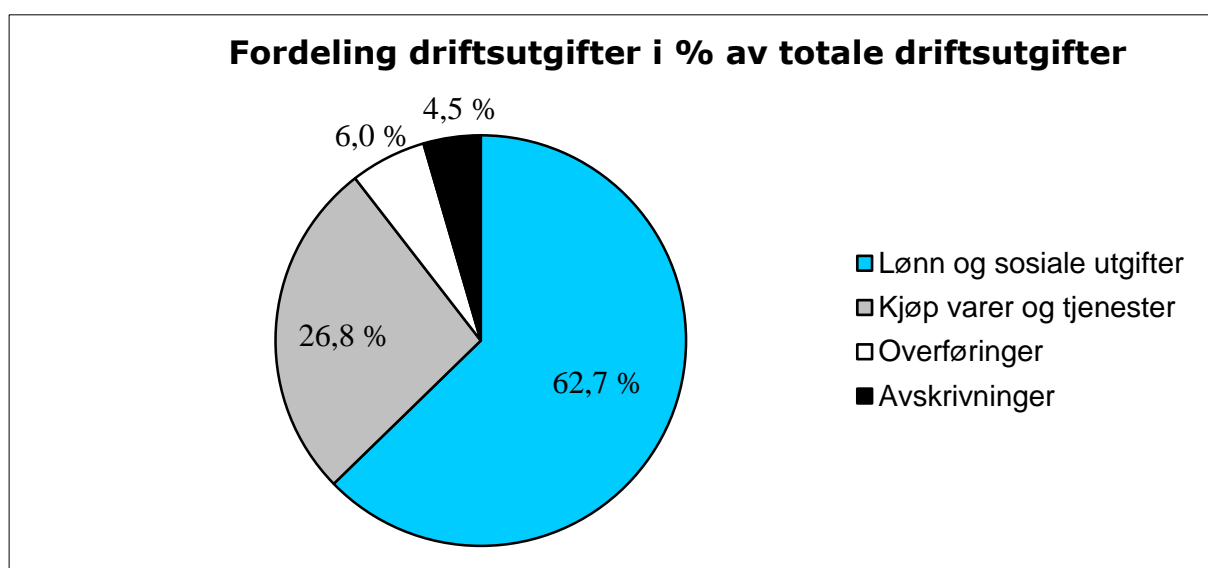
sammensetningen av inntektene fra 2017 til 2018.

Harstad har mer frie inntekter pr innbygger enn gruppe 13. Dette utgjør 69 mill. kroner (69 også i 2017) i merinntekter for Harstad sett i forhold til gjennomsnittet i gruppe 13.

Hovedårsaken er Nord-Norge tilskuddet som utgjorde 81,5 mill. kroner (81,0 i 2017) for Harstad kommune.

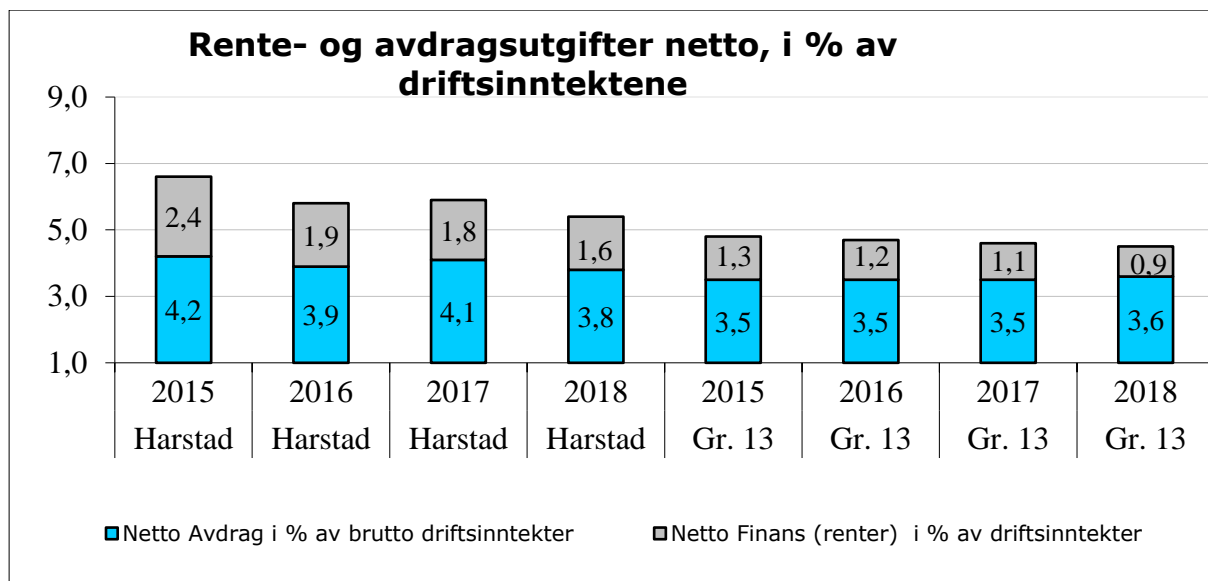
Utgiftsutvikling

Størsteparten av kommunens utgifter er lønn og sosiale utgifter på 62,7%, som er lavere enn 64,8% i 2017. Deretter kommer Kjøp av varer og tjenester på 26,8% som er høyere enn 25,6% i 2017. Kjøp av varer og tjenester er både til egen tjenesteproduksjon samt slik

som erstatter egen tjenesteproduksjon, som f.eks tilskudd til private barnehager og kjøp av institusjonstjenester barnevernet.

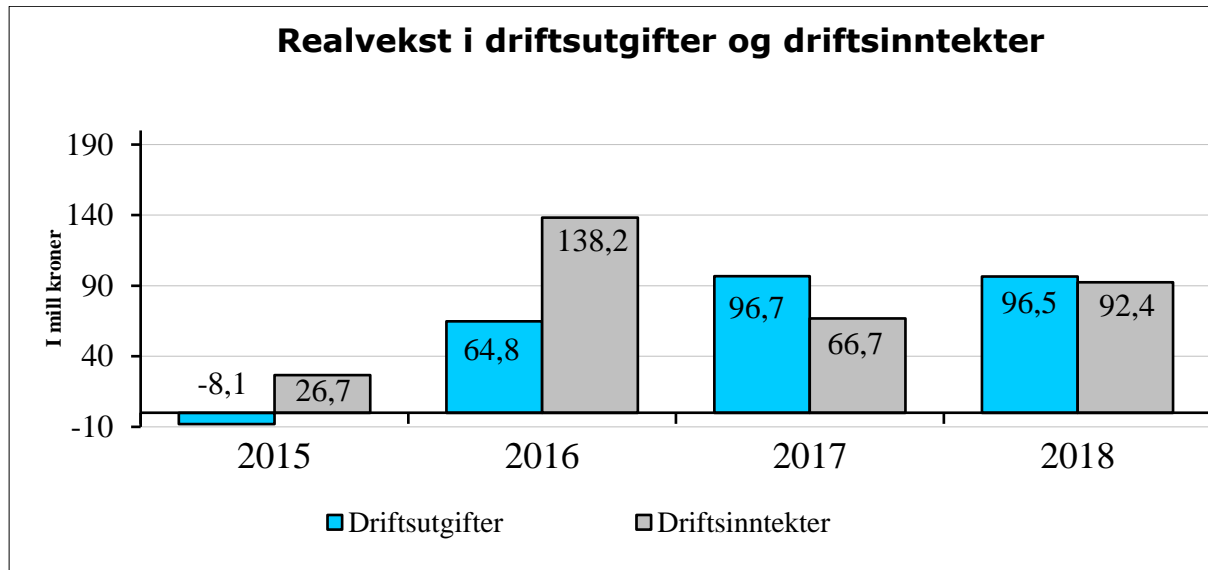
(Fordelte utgifter -1,2 % er holdt utenom)

Netto rente- og avdragsutgifter er brutto rente- og avdragsutgifter korrigert for renteinntekter, utbytte og eieruttak. Netto rente- og avdragsutgifter legger beslag på 5,4% av driftsinntektene. Harstad kommune har i denne perioden betalt større andel i avdrag enn gruppe 13. Harstad betaler kun minimumsavdrag og større andel avdrag henger derfor sammen med at Harstad har en langsiktig gjeld som er betydelig høyere enn gruppe 13 (se under kommentarer til balansen). Når det gjelder renter har kommunen en nettoutgift på 1,6 % (ca 34,0 mill. kroner), mens gruppe 13 har en nettoutgift på 0,9% av driftsinntektene. Dette indikerer at

kommunene i gruppe 13 både har mindre renteutgifter som følge av betydelig mindre langsiktig gjeld, men kanskje også at de sannsynligvis mottar en større andel i renteinntekter, utbytte eller eieruttak enn Harstad kommune gjør. Størrelsen på utbyttet fra Hålogaland Kraft AS vil påvirke Harstad kommunes netto renteutgift i tillegg til rentenivået. I strategi for fortsatt økonomisk balanse er det et mål om at avdragsandelen skal økes gradvis til 5% (3,8% i 2018) som følge av betaling av avdrag ut over minimumsavdrag (ikke økning av gjelda).

Kommunens økonomiske utvikling og situasjon

Sum driftsutgifter og driftsinntekter er utgangspunktet for beregningen, korrigert for avskrivninger, justert med konsumprisindeksen. Kommunen har hatt en realvekst i driftsinntekter på 92,4 millioner kroner, mens realveksten i driftsutgifter er på 96,5 millioner kroner. Hvis vi korrigerer inntektene for inntekt fra Havbruksfondet på 39 mill, så ser vi samme tendens i 2018 som i 2017. Realveksten i driftsinntektene lavere enn realveksten i driftsutgiftene, og det er litt

bekymringsfullt. Det er viktig fremover å redusere driftsutgiftene for å sikre at realveksten i driftsutgiftene ikke overstiger realveksten i driftsinntektene.

Overføringsinntekter og andre statlige overføringer står for det meste av realveksten i driftsinntekter. Kjøp av varer og tjenester står for det meste av realveksten i driftsutgiftene.

Hovedresultater på fokusområdene

Pensjon og premieavvik

Kommunen har kollektiv pensjonsordning i Harstad kommunale pensjonskasse (HKP), Kommunal Landpensjonskasse (KLP) for sykepleiere og Statens Pensjonskasse (SPK) for lærere, som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Kommunens pensjonspremie er direkte påvirket av de priser våre pensjonsleverandører krever. Den aktuariat beregnede pensjonskostnaden er direkte avhengig av de økonomiske forutsetninger som er bestemt av sentrale myndigheter. Forutsetningene er blant annet dødelighet, uførhet, lønnsvekst, avkastning og diskonteringsrente.

Den betalte pensjonspremie blir utgiftsført, men det skal i tillegg beregnes en korreksjonspost til utgiftsføringen (premieavvik). Premieavviket er forskjellen mellom den betalte pensjonspremie og en aktuariat beregnet pensjonskostnad. Ofte er den betalte pensjonspremie større enn den aktuariat beregnede pensjonskostnaden, noe som medfører et positivt premieavvik. Et positivt premieavvik betyr at kommunen har betalt mer i pensjonspremie enn det som er utgiftsført som pensjonskostnad i regnskapet, og differansen (premieavviket) skal utgiftsføres (amortiseres) i regnskapet over de neste 7 årene.

Pensjonsregnskapet er gjort opp i henhold til de forutsetninger som er bekjentgjort av Kommunal- og regionaldepartementet og en generell konsensus blant

pensjonsleverandørene.

Netto premieavvik er premieavvik fratrukket amortisering av tidligere års premieavvik.

Total betalt premie inklusiv administrasjon og bruk av premiefond ble i 2017 168,9 mill kroner (149,8 i 2017), noe som er en økning på 12,8 % fra 2017. Bruk av premiefond utgjorde 19,9 mill av dette i 2018 (5,2 mill i 2017).

Aktuarielt beregnet netto pensjonskostnad ekskl. administrasjon ble 112,6 mill. kroner i 2018, noe som var det samme som i 2017.

I 2018 gir dette et netto positivt premieavvik på 4,6 mill. (inkl. arb.g.avg) for alle ordninger (4,1 mill i 2017). Akkumulert premieavvik (inkl. arb.g.avg) per 31.12.2018 utgjør 159 mill. Fremtidige premieavvik skal amortiseres over de 7 påfølgende år. Selv med lengre amortisering for tidligere års premieavvik så er vi nå kommet dit at det akkumulerte premieavviket være utgiftsført i sin helhet over de neste 7 år (2019-2025). Amortisering av akkumulert premieavvik per 31.12.2018 vil de neste 3 år gi en årlig utgift på 30,7 mill (inkl.arb.g.avg) før dette gradvis reduseres.

Det er to vesentlige elementer i aktuarberegningene; avkastning og utviklingen i lønn og G. Det forventes relativ lav avkastning kombinert med normal lønns- og prisutvikling fremover. Dette tilsier et relativt høyt positivt premieavvik, noe prognosen for 2019 viser.

Premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift årene 2014-2018 (ekskl. PPT).

År	Premieavvik inkl. Arbeidsgiveravgift (- er negativt)	Årlig Amortisering over 7 år*	Utgiftsføres i perioden	Akkumulert årlig utgift	År
2014***	- 2 951 513	421 645	2015-2021	16 634 416	2014
2015***	17 963 592	2 566 227	2016-2022	16 212 771	2015
2016***	25 775 449	- 3 682 207	2017-2023	18 778 998	2016
2017***	26 605 648	3 800 807	2018-2024	22 461 206	2017
2018***	30 883 752	4 411 965	2019-2025	26 262 013	2018
				30 673 978	2019
Sum akkumulert premieavvik (langsiktig gjeld) per 31.12.17				158 990 341	

Forklaring avvik regnskap/budsjett på hovedområder

(tall i 1 000)	Regnskap	Rev.	Avvik	Kommentar
Fellesutgift/-inntekt				
Skatt, rammetilskudd og refusjoner				
Momskompensasjon	-45 392	-36 000	9 392	Merinntekt
Skatteinntekt	-674 464	-674 000	464	Merinntekt
Rammetilskudd	-714 451	-700 000	14 451	Merinntekt
Eiendomsskatt	-82 521	-78 000	4 521	Merinntekt
Andre statlige overføringer	-44 729	-44 500	229	Merinntekt
Øvrige budsjettposter	-30	-70	-40	
Finansielle poster				
Netto rentekostnader (ordinær)	44 385	55 711	11 326	Mindreutgift
Avdrag	78 497	82 000	3 503	Mindreutgift
Andre finansielle poster	-220	427	647	
Pensjon				
SUM pensjonsområdet	-41 996	-5 400	36 596	"Merinntekt"
Diverse felles-fond/inntekt/utgift				
Overføring til fylkeskommunen -	11 928	11 924	-4	
Avsetning til disposisjonsfond	102 754	101 392	-1 362	
Avskrivninger	95 635	96 000	365	
Motpost avskrivninger	-95 635	-96 000	-365	
Bruk av tidligere års regnskapsmessig	-72 317	-72 317	0	
Utbytte og eieruttak	-10 522	-10 200	322	
Avsatt til lønnsoppgjøret	0	1 243	1 243	
Regnskapsmessig mindreforbruk	54 232	0	-54 232	Mindreutgift
Øvrige felles-utg/innt	-2 518	-788	1 730	
Sum fellesområdet	-1 397 366	-1 368 578	28 788	
Tjenesteområder				
Barnehage*	174 891	176 116	1 225	Mindreutgift
Skole**	295 470	291 426	-4 044	Merutgift
Helse- og omsorgstjenester***	567 899	549 629	-18 270	Merutgift
Øvrige tjenester ekskl. selvkost	399 900	397 632	-2 268	Merutgift
Sum enheter inkl. selvkost	1 397 366	1 368 578	-28 788	

* Barnehage inkluderer også Fag barnehage i Fagstaben samt førskoleteamet og familiens hus på PPT

**Skole inkluderer også barnehagedelen på Bjarkøy og Grytøy samt Voksenopplæringa og ansvar Fag skole i Fagstaben og skoleteamet på PPT

***Helse og omsorgstjenester inkluderer også helse- og omsorgsrelaterte ansvar i Fagstaben

Tabellen viser netto avvik budsjett-regnskap. For fellesområdet vil dette være både det som ligger i regnskapsskjema 1A og regnskapsskjema 1B. På tjenesteområdene vil i hovedsak netto driftsresultat være lik det som ligger i regnskapsskjema 1B.

På fellesområdet er det i hovedsak lavere pensjonskostnad (1B), lavere rente- og avdragsutgifter, høyere frie inntekter (skatt og rammetilskudd) samt høyere momskompensasjon (1B) som er hovedårsaken til netto mindreforbruk/merinntekt. Sum avvik i skjema 1B er 49,4 mill kroner.

I skolen skyldes det all vesentlige av netto merforbruk at det på Voksenopplæringa ennå ikke har vært mulig å redusere utgiftene tilstrekkelig etter at inntektene ble vesentlig redusert etter nedleggelse av

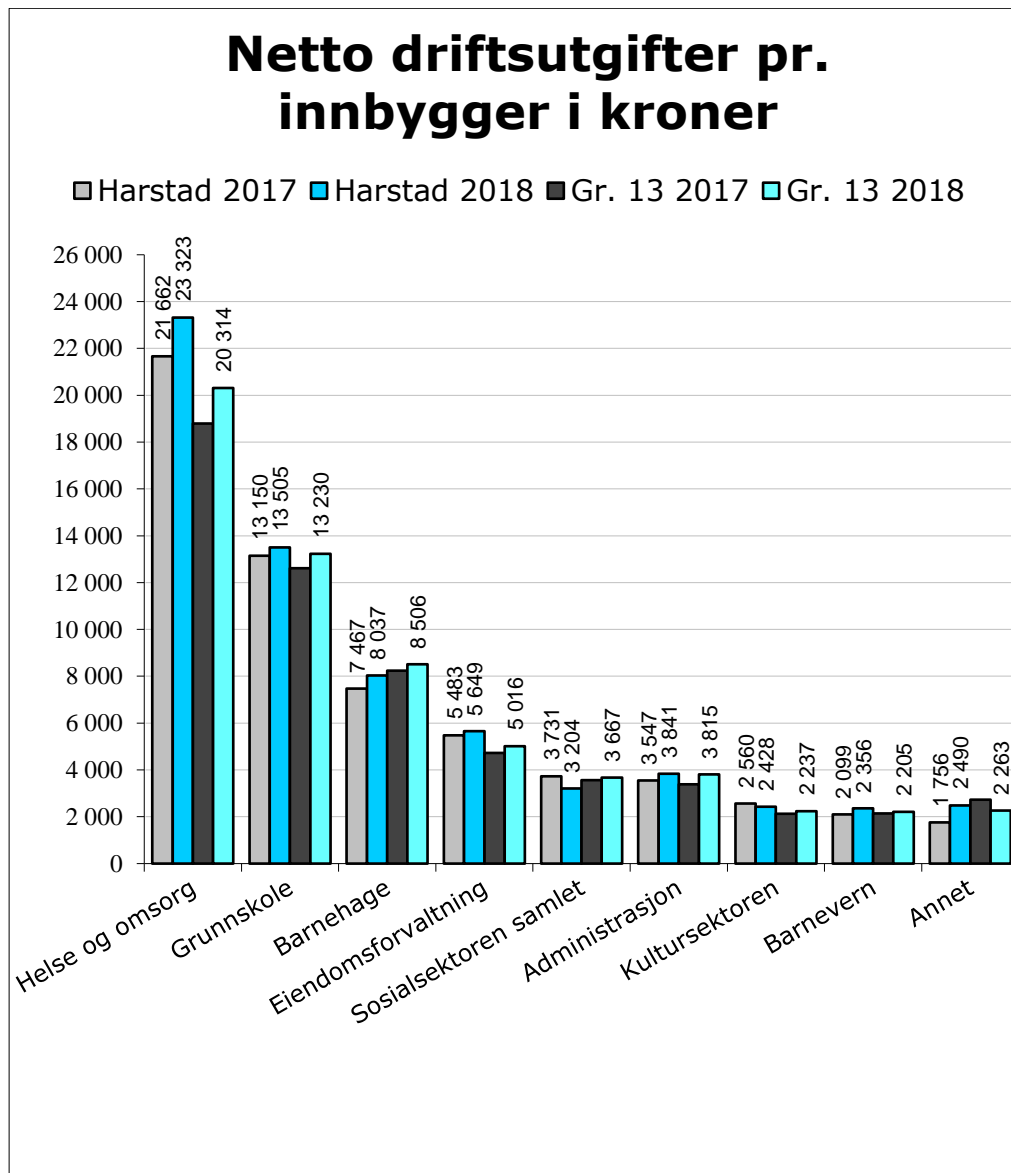
flyktingemottakene. Det er også litt merforbruk på enkelte skoleenheter.

I barnehagene skyldes netto mindreforbruk i hovedsak merbesparelse ved nedleggelse av Stangneslia barnehage.

På Helse og omsorg skyldes netto merforbruk i hovedsak merforbruk lønn på enhetene.

På Øvrige tjenester er det i sum mindreforbruk. Administrative enheter har mindreforbruk på ca 10 mill. Dette er i hovedsak mindreutgift lærlinger, forsinket brukt av prosjektmidler, for mye avsatte seniormidler samt vakanser. Det er mindreforbruk av økonomisk sosialhjelp. Det er merforbruk på Tekniske tjenester på ca 21 mill. Dette er i hovedsak oppvarming, vedlikehold utleieboliger og kommunale bygg samt kommunale veier og gateløp.

Prioritering

Harstad kommune bruker størst del av kommunens netto driftsutgifter til sektorene Helse- og omsorg samt Grunnskolen. I helse- og omsorgssektoren bruker Harstad betydelig mer enn gruppe 13 selv om Harstad har en lavere arbeidsgiveravgift.

Hovedresultater på fokusområdene

Investeringsregnskapet

Økonomisk oversikt

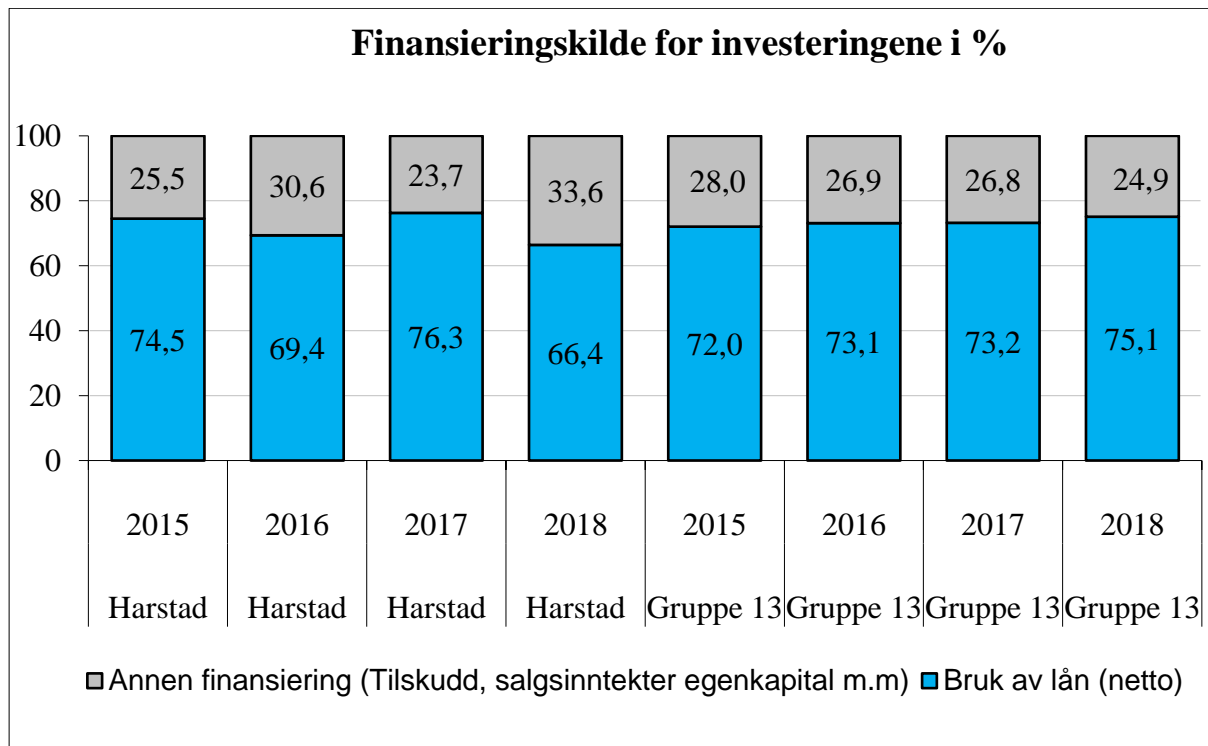
Viser utgiftene ved kommunens investeringer og utlån i løpet av året, og hvordan disse er finansiert.

	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Avvik R-B 2018	%-vis Endring 17-18 i %
<i>Inntekter</i>					
Salg av driftsmidler og fast eiendom	37,4	1,4	25,0	-23,6	-96,3 %
Andre salgsinntekter	0,4	-	-	-	0,0 %
Overføringer med krav til motytelse	42,8	26,5	44,5	-18,0	-38,1 %
Kompensasjon for merverdiavgift	61,0	30,6	30,0	0,6	-49,8 %
Statlige overføringer	2,2	0,1	-	0,1	-95,5 %
Andre overføringer	4,5	1,6	-	1,6	-64,4 %
Renteinntekter og utbytte	-	-	-	-	0,0 %
Sum inntekter	148,3	60,2	99,5	-39,3	-59,4 %
<i>Utgifter</i>					
Lønnsutgifter	0,8	-	-	-	0,0 %
Sosiale utgifter	-	-	-	-	0,0 %
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	338,1	223,7	451,1	-227,4	-33,8 %
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	-	1,0	-	1,0	-
Overføringer	62,0	32,6	1,3	31,3	-47,4 %
Renteutgifter og omkostninger	0,1	-0,1	-	-0,1	-200,0 %
Fordeelte utgifter	-	-	-	-	0,0 %
Sum utgifter	401,1	257,2	452,4	-195,2	-35,9 %
<i>Finansstransaksjoner</i>					
Avdrag på lån	7,2	4,4	4,6	-0,2	-38,9 %
Utlån	18,3	2,7	50,0	-47,3	-85,2 %
Kjøp av aksjer og andeler	1,0	2,0	3,0	-1,0	100,0 %
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-	0,0 %
Avsatt til ubundne investeringsfond	23,8	-	-	-	0,0 %
Avsatt til bundne investeringfond	3,3	4,0	-	4,0	21,2 %
Avsatt til likviditetsreserve	-	-	-	-	0,0 %
Sum finansieringstransaksjoner	53,6	13,1	57,6	-44,5	-75,6 %
Finansieringsbehov	306,4	210,1	410,5	-200,4	-31,4 %
<i>Dekket slik:</i>					
Bruk av lån	297,9	172,9	370,7	-197,8	-42,0 %
Salg av aksjer og andeler	-	-	-	-	0,0 %
Mottatte avdrag på utlån	7,0	6,8	4,8	2,0	-2,9 %
Overføringer fra driftsbudsjettet	-	-	1,4	-1,4	0,0 %
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-	0,0 %
Bruk av disposisjonsfond	-	0,1	0,1	-	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond (fond tom 2011)	0,5	-	-	-	0,0 %
Bruk av ubundne investeringsfond	-	30,4	30,4	-	-
Bruk av bundne investeringsfond	1,0	-	3,1	-3,1	0,0 %
Bruk av likviditetsreserve	-	-	-	-	0,0 %
Sum finansiering	306,4	210,1	410,5	-200,4	-31,4 %
Udekket/udisponert	0	0	0	-	0,0 %

Kommunestyret har vedtatt et netto budsjett per tjenesteområde også når det gjelder investeringene. Vurderingen av investeringene innenfor det enkelte tjenesteområdet vurderes opp mot dette vedtatte budsjett samt at hvert enkelt investeringsprosjekt vurderes opp mot

vedtatt ramme og årsbudsjett. I hovedsak skyldes avvik mellom budsjett og regnskap at fremdriften i enkelte investeringsprosjekt ikke har vært slik som forventet og at dette er konstatert etter at justering av årsbudsjettet var mulig.

Finansiering av investeringene

De viktigste finansieringskildene til investeringen foruten lån er momskompensasjon, tilskudd/refusjoner, salg av fast eiendom samt bruk av fond. Størrelsen på disse vil variere det enkelte år. Årsaken til at Harstad kommune har redusert lånefinansieringsgraden i 2018 er at det er brukt 30,4 mill av ubundet investeringsfond.

Selv om lånefinansieringsgraden over tid er relativ lik gruppe 13 så sier den ingenting om hvor mye lån som brukes til å finansiere investeringene. Harstad kommune har høyere langsiktig gjeld en gruppe 13 (se analyse av balansen), noen som tilsier at brukes mere lånemidler i forhold til driftsinntekten enn gruppe 13.

Hovedresultater på fokusområdene

Enkeltprosjekt i investeringsregnskapet

Opplysningene i årsrapporten vedrørende investeringsprosjektene er utarbeidet i tråd med veilederen "Budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet" som er utgitt av Kommunal- og regionaldepartementet, gjeldende fra regnskapsår 2011.

Oversikten nedenfor viser alle investeringsprosjektene med en investeringsramme på minimum 20 mill. kroner, og viser utgiftsrammen (art 3000:3504)

Inv.n	(tall i hele 1000)	2018 Regnsk	2018 Rev budsj	Avvik i 2018	Tom 2018 Regnsk	Tom 2021 Ramme	Gjenstående ramme
140107	Helsehuset / lokalmedisinsk senter	218 193	609 000	390 807	1 609 777	220 000 000	218 390 223
140171	Nye Harstad skole	75 967 242	92 896 000	16 928 759	316 125 231	333 000 000	16 874 769
140185	Barnehage på Lundenes	8 831 205	10 753 000	1 921 795	24 688 145	26 610 000	1 921 855
140187	"Sama sykehjem" - etterbruk leiligheter	19 314 901	23 785 000	4 470 099	22 230 246	56 700 000	34 469 754
151046	Ric. Kaarbøs plass - opprusting	8 301 736	6 045 000	-2 256 736	9 756 991	35 375 000	25 618 009
151049	Veipakke - kommunal andel av utvidelsen	0	0	0	0	40 000 000	40 000 000
151050	Sentrumstiltak - parkeringshus	101 648	200 000	98 353	101 648	77 000 000	76 898 353
151504	VP Landsåsavn-Novkollen	1 954 422	300 000	-1 654 422	37 325 398	30 000 000	-7 325 398
151512	VP Steinvn-Grønnebakkan	40 305	200 000	159 695	1 208 183	28 000 000	26 791 817
153033	Vann: Fornying St.Olavsgt.sør (VP)	0	7 042 000	7 042 000	25 186 432	29 600 000	4 413 568
153071	Vann: Bergselvdammen - Langsletta	2 905 371	39 149 000	36 243 629	6 256 383	45 000 000	38 743 617
154091	Avløp: Avløpsrensing sør, ledning	1 614 859	2 468 000	853 141	2 346 248	22 000 000	19 653 752
154092	Avløp: Avløpsrensing sør, prosess og PS	1 073 436	2 661 000	1 587 564	1 812 758	35 100 000	33 287 242

140107 Helsehuset/lokalmedisinsk senter:

Det er usikkert om nytt helsehus kan bygges på UNN-tomta. Alternative tomter vurderes, men UNN-tomta er likevel det primære ønsket til Harstad kommune.

140171 Nye Harstad skole

Ny skole var ferdig til bruk til skolestart høsten 2018. Utvendige arbeider(gater/fortau) ble ferdigstilt i oktober 2018. Mindre utbedringsarbeider utvendig utføres i juni 2019.

140185 Barnehage på Lundenes

Overlevert og tatt i bruk i mai 2018. Alle arbeider utvendig forventes ferdigstilt innen juni 2019.

140187 «Sama sykehjem» - etterbruk leiligheter

Tidligere Sama sykehjem bygges for tiden om til leiligheter for vanskeligstilte og til kontorer

for psykiatritjenesten. Prosjektet er planlagt ferdigstilt høsten 2019.

151046 – Ric. Kaarbøs plass - opprusting:

Det er i 2018 gjennomført planlegging og innhenting av anbud for opparbeidelse. Det er høsten 2018 gjennomført tiltak i Hans Egedes gt. med tilkoping av fiberanlegg mot rådhuset. Arbeidet direkte på Rikard Kaarbøs plass vil starte våren 2019 og ferdigstilles høsten 2019.

151049 – Veipakke - kommunal andel av utvidelsen:

Sak om merfinansiering av Harstadpakken har etter lokal behandling i kommunen og fylket vært til behandling i Vegdirektoratet, som har sendt den til sluttbehandling i regjering og Storting. Det var håp om sluttbehandling i 2018, men denne behandlingen er forsinket og det er nu håp om sluttbehandling innen sommeren 2019. Kommunens bidrag vil bli utbetalt ved gjennomføring av delprosjekt etter vedtak

Hovedresultater på fokusområdene

om merfinansiering.

151050 – Sentrumstiltak - parkeringshus:

Det er i 2018 innhentet anbud på sentralt parkeringshus i Harstad. Det er inngått avtale med Hvedingkvartalet A/S om et parkeringshus med 250 plasser. Dette gjøres innen den vedtatte rammen på 77 mill. kr, og det ferdigstilles i 2020.

151504 – VP Landsåsvei-Novkollen:

Prosjektet er opparbeidelse av fortau langs Landsåsveien, som en del av Harstadpakken. Tiltaket startet i 2016 og ble ferdigstilt i 2017. Prosjektet er gjennomført i tråd med målsetningen og totalt tildelte ramme i Harstadpakken, men rammen for dette delprosjektet er ikke justert tilstrekkelig. Prosjektet har vært svært krevende på grunn av et svært skrånende terreng og dertil hørende utfordrende grensesnitt mot både eksisterende veg og tilgrensede eiendommer. Dette har ført til at det påløp ekstra kostnader til bl.a murer, avkjørsler og kjøreveg. Det er utført oppgjør med Harstadpakken for utførte tiltak i tråd med påløpte utgifter.

151512 –VP Steinv-Grønnebakkan:

På grunn av sak om merfinansiering av Harstadpakken har noen delprosjekt blitt satt på vent. Det omfattet i utgangspunktet alle kommunale delprosjekt, men det er etter dette gitt aksept om å starte prosjektering. Det vil bli gjennomført i første halvår av 2019, slik at anbudskonkurranse kan gjennomføres tidlig på høsten 2019 og gjennomføring fram til høsten 2020.

153033/154042 Vann/avløp: Forsyning St.Olavsgt Sør:

Det er gjennomført utskifting av vann- og avløpsledninger i St. Olavs gate fra Harstadbotn til kryss med Skarvegen. Tiltaket ble startet i januar 2014 og det meste ble i hovedsak ferdigstilt høsten 2015. Det ble utført noen mindre terrengarbeider i ettertid.

Prosjektet er gjennomført i tråd med målsetningen og innenfor vedtatt ramme.

153071 Vann: Bergselvdammen-Langsletta:

Prosjektet omfatter fornying av hovedvannledning på strekningen fra Bergselvdammen til Langsletta, samt sidearm langs Bjørneåsen inn mot bassenget i Heggenkollen. Det er gjennomført detaljprosjektering av tiltakene, samt gjennomført del av tiltakene langs Bjørneåsen. Det er samordnet med kollektivtiltak i Bjørneåsen, som er en del av Harstadpakken.

Den resterende delen var planlagt utlyst i 2019 og ferdigstilling i 2020, men det er satt på vent da deler av finansieringen er tatt ut av Virksomhetsplanen.

154091/154092 – Avløp: Avløpsrensing sør, ledning, prosess og PS:

Det er utarbeidet forprosjekt for et prosjekt som omfatter sanering av 4 eksisterende avløpsrenseanlegg på Stangnes Syd, Medkila, Holtet og Ruggevik. På grunn av arealknapphet er det ikke mulig å oppgradere disse anleggene lokalt. Fristen for en oppgradering til primærrensing i dette området er satt til 31.12.2020.

Det er valgt en løsning med å etablere et nytt avløpsrenseanlegg i et industribygg på Stangnes Syd, som kommunen har kjøpt. Transport av avløpsvann fra de de 4 fire lokalitetene gjøres via sjøledninger ved hjelp av pumpestasjoner. Det er startet detaljprosjektering av anleggene, og utbygging planlegges med tanke på ferdigstilling i juni 2020.

Det vil i 2019 bli gjennomført anbud på maskinleveranse, ledninger og tilpasning av bygningsmassen. Prosjektet er i rute i forhold til kravene fra forurensningsmyndigheten.

Hovedresultater på fokusområdene

Balansen

Balansen viser kommunens bokførte eiendeler, gjeld og egenkapital pr 31. desember. Utviklingen i balansen over tid er interessant for å kunne bedømme kommunens likvide stilling, og det gis derfor en oversikt over utviklingen de siste fire årene.

	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Endr. 17- 18 i mill kr	Endr. 17- 18 i %
EIENDELER						
Anleggsmidler	5 449,8	5 652,0	6 062,0	6 397,2	335,2	5,5 %
<i>Herav:</i>						
Faste eiendommer og anlegg	2 901,9	2 986,6	3 277,1	3 422,1	145,0	4,4 %
Utstyr, maskiner og transportmidler	102,0	106,7	121,2	128,2	7,0	5,8 %
Utlån	128,4	129,7	140,9	136,8	-4,1	-2,9 %
Konserninterne langsiktige fordringer	3,8	4,0	4,2	4,6	0,4	9,5 %
Aksjer og andeler	178,7	180,6	181,6	183,3	1,7	0,9 %
Pensjonsmidler	2 135,0	2 244,4	2 337,1	2 522,3	185,2	7,9 %
Omløpsmidler	650,1	800,1	776,5	953,7	177,2	22,8 %
<i>Herav:</i>						
Kortsiktige fordringer	153,6	167,5	155,3	160,6	5,3	3,4 %
Konserninterne kortsiktige fordringer	-	-	-	-	-	0,0 %
Premieavvik	143,7	150,4	154,4	159,0	4,6	3,0 %
Aksjer og andeler	-	-	-	-	-	0,0 %
Sertifikater	-	-	-	-	-	0,0 %
Obligasjoner	-	-	-	-	-	0,0 %
Kasse, postgiro, bankinnskudd	352,9	482,2	466,8	634,1	167,3	35,8 %
SUM EIENDELER	6 100,0	6 452,1	6 838,4	7 350,9	512,5	7,5 %
EGENKAPITAL OG GJELD						
Egenkapital	763,3	937,9	1 204,3	1 393,1	188,8	15,7 %
<i>Herav:</i>						
Disposisjonsfond	16,4	58,1	130,3	232,9	102,6	78,7 %
Bundne driftsfond	26,9	46,2	66,6	66,3	-0,3	-0,5 %
Ubundne investeringsfond	103,0	114,1	137,9	107,6	-30,3	-22,0 %
Bundne investeringsfond	5,2	6,1	8,4	12,4	4,0	47,6 %
Endr.i regnskapsprins. som påvirker AK Drift	-2,3	-2,3	-2,3	-2,3	-	0,0 %
Endr. i regnskapsprins. som påvirker AK Inv.	-	-	-	-	-	0,0 %
Regnskapsmessig mindreforbruk	27,8	81,6	72,3	54,2	-18,1	-25,0 %
Regnskapsmessig merforbruk	-	-	-	-	-	0,0 %
Udisponert i inv.regnskap	-	-	-	-	-	0,0 %
Udekket i inv.regnskap	-	-	-	-	-	0,0 %
Likviditetsreserve	-	-	-	-	-	0,0 %
Kapitalkonto	586,2	634,0	791,1	922,0	130,9	16,5 %
Langsiktig gjeld	5 059,5	5 239,4	5 309,4	5 640,8	331,4	6,2 %
<i>Herav:</i>						
Pensjonsforpliktelser	2 605,8	2 718,8	2 764,4	2 878,7	114,3	4,1 %
Ihendehaverobligasjonslån	-	-	200,0	1 025,5	825,5	412,8 %
Sertifikatlån	-	-	472,5	802,5	330,0	69,8 %
Andre lån	81,6	84,6	91,8	137,1	45,3	49,3 %
Konsernintern langsiktig gjeld	2 372,1	2 436,0	1 780,7	797,0	-983,7	-55,2 %
Kortsiktig gjeld	277,1	274,8	324,8	317,0	-7,8	-2,4 %
<i>Herav:</i>						
Kassekredittlån	-	-	-	-	-	0,0 %
Annen kortsiktig gjeld	277,1	274,8	324,5	316,3	-8,2	-2,5 %
Konsernintern kortsiktig gjeld	-	-	-	-	-	0,0 %
Premieavvik	-	-	0,3	0,6	0,3	100,0 %
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	6 100,0	6 452,1	6 838,4	7 350,9	512,5	7,5 %
MEMORIAKONTI						
Memoriakonto	201,9	224,6	45,5	170,3	124,8	274,3 %
<i>Herav:</i>						
Ubrukte lånemidler	195,9	221,4	38,5	165,6	127,1	330,1 %
Ubrukte konserninterne lånemidler	-	-	-	-	-	0,0 %
Andre memoriakonti	6,0	3,3	7,0	4,7	-2,3	-32,9 %
Motkonto til memoriakontiene	-201,9	-224,6	-45,5	-170,3	-124,8	274,3 %

Hovedresultater på fokusområdene

Eiendeler

Verdien på anleggsmidlene har økt med 335 millioner kroner. Av dette skriver 152 millioner kroner seg fra økning i verdi på fast eiendom og utstyr, maskiner og transportmidler. Dette er vesentlig mer enn avskrivningene som utgjør 95,7 mill kroner. Økningen i pensjonsmidler er på 185 mill. Pensjonsmidlene som er aktuarberegnet, består av pensjonsmidler pr 1.1.2018 korrigert for årets pensjonspremie, forventet avkastning, pensjonsutbetalingene samt estimatavvik.

Omløpsmidlene er økt med 177 mill. kroner hvor den største posten er økning i bankinnskudd som i hovedsak skyldes ubrukte lånemidler.

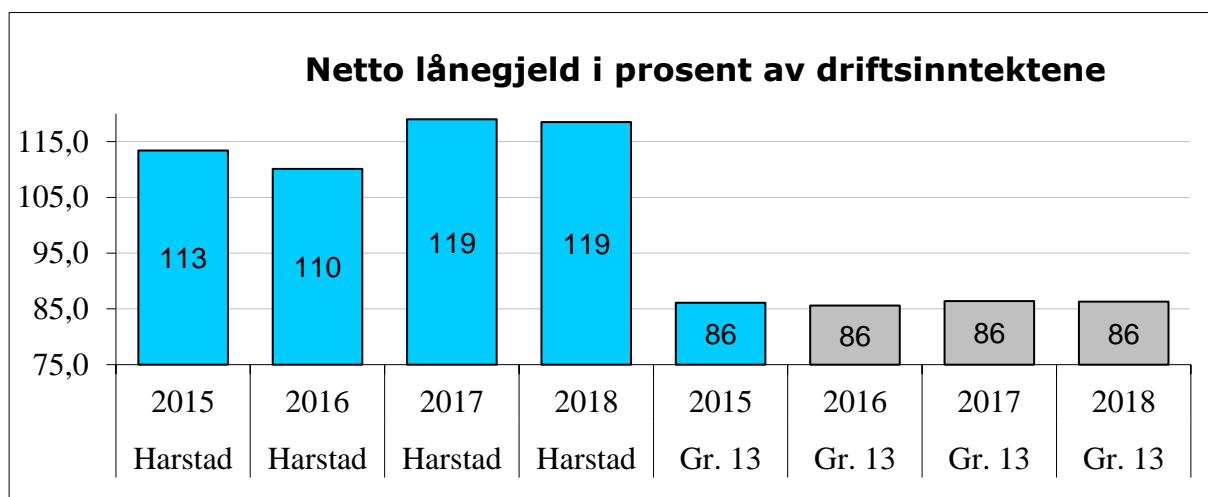
Sum endring anleggsmidler og omløpsmidler gir en total økning av eiendeler med 513 millioner kroner.

Egenkapital og gjeld

Egenkapitalen er økt med 189 mill. kroner. Dette består bl.a av økning av disposisjonsfond 102,6 mill samt økning av kapitalkontoen med 131 mill. Endringen i kapitalkontoen gjenspeiler bl.a. endringer i anleggsmidler, gjeld, pensjonsmidler og pensjonsforpliktelse. Det er også en reduksjon av ubundne investeringsfond på 30,3 mill. De resterende endringene i egenkapitalen består av andre fondsendringer og endring i regnskapsmessig mindreforbruk.

Den langsiktige gjelden er økt med 331 millioner kroner. Dette består av økning av kommunens låneportefølje med 217 mill kroner samt økning av pensjonsforpliktelser med 114 mill kroner.

Sum endring egenkapital og gjeld gir en økning på 513 millioner kroner.

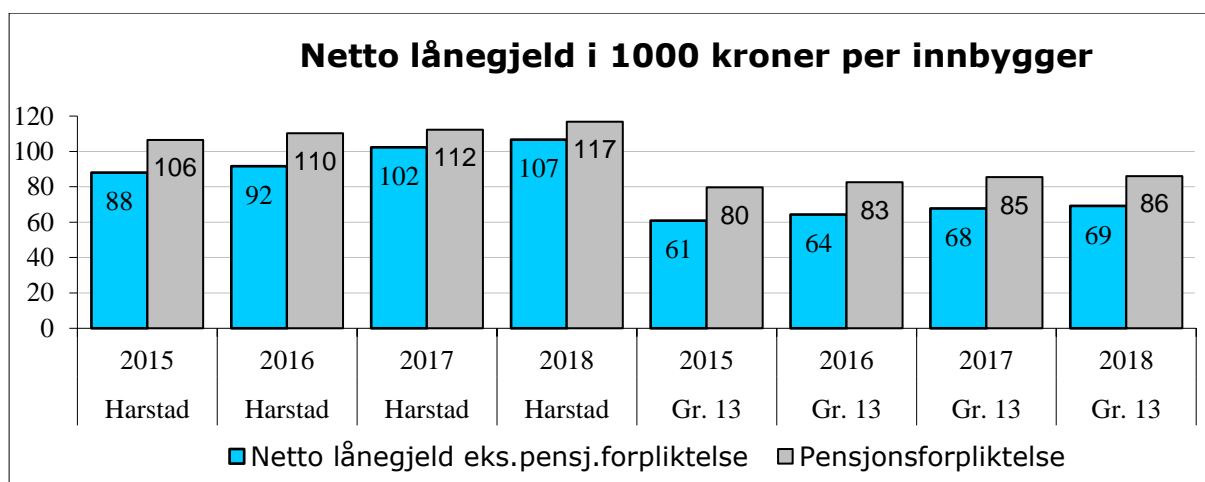

Kommunens netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene (gjeldsgrad) er betydelig høyere enn gjennomsnittet i Gruppe 13. Se for øvrig under kommentarer netto lånegjeld pr. innbygger.

I strategi for fortsatt økonomisk balanse er

det et mål om at gjeldsgraden skal være maksimum 125% i 2018, og deretter gradvis reduseres til maksimalt 100%. Vedtatte investeringer i planperioden vil medføre at det blir vanskelig å redusere netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene.

Hovedresultater på fokusområdene

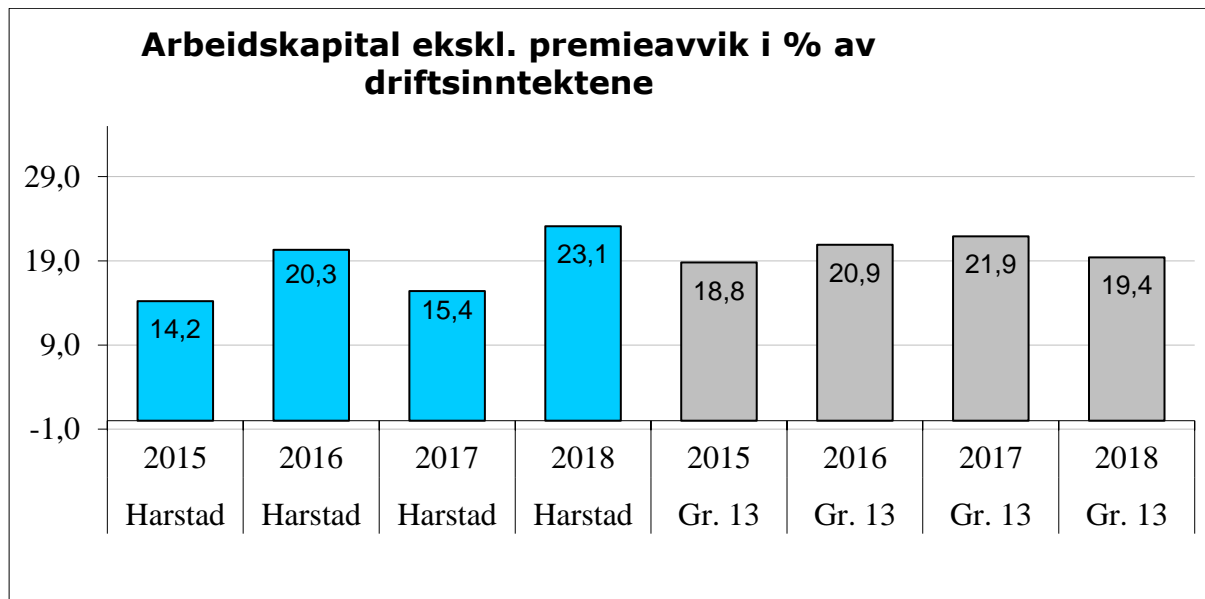
Kommunens netto lånegjeld pr. innbygger eksklusiv pensjonsforpliktelse er kr 37.470 (34.547 i 2017) høyere enn gjennomsnittet for gruppe 13. Det betyr at Harstad kommune har ca. 930 millioner kroner mer i lånegjeld enn vi ville hatt hvis vi lå på gjennomsnittet i gruppe 13 (857 mill i 2017). Dette betyr at den økonomiske handlefriheten til kommunen er redusert som følge av at en større andel av rammen i Harstad kommune vil gå med til å dekke renter og avdrag enn kommunene i gruppe 13 (se for øvrig kommentar under driftsregnskapet vedrørende rente og avdrag). Ved 40 års avdragstid utgjør dette ca 23,2 mill. kroner i merutgifter til avdrag i året (i tillegg til renteutgiftene). Harstad kommunes lånegjeld pr. 31.12.2018 er på ca 2,76 milliarder kroner (ekskl. pensjonsforpliktelse), noe som er en økning på 217 millioner fra 2017. En prosent økning i det generelle rentenivået vil medføre ca 20 mill kroner i økte renteutgifter et år frem i tid. Den renteeksponerte gjelden utgjør 63,2% (65,6% i 2017) av total langsiktig gjeld, noe som medfører at den renteeksponerte andelen av gjelden vil måtte bære ca 12,6

mill av dette. I strategi for fortsatt økonomisk balanse er det et mål at den renteeksponerte gjelden skal gradvis reduseres ned mot 50%.

Pensjonsforpliktelsen er nåverdien av kommunens forventede utbetalinger av pensjoner og det er tatt hensyn til lønnsutvikling, pensjonsreguleringer, uførhet, dødelighet og det faktum at noen ansatte vil fratru sine stillinger. I nåverdiberegningen er den bestemte diskonteringsrate svært avgjørende for pensjonsforpliktelsens størrelse. Pensjonsforpliktelsen pr. innbygger er kr 30.767 (26.786 i 2017) høyere enn gjennomsnittet for gruppe 13, noe som betyr at kommunen har ca. 764 millioner kroner mer i pensjonsforpliktelse enn vi ville hatt hvis vi lå på gjennomsnittet i gruppe 13 (665 mill i 2017). Hovedårsaken til dette er at Harstad kommune har flere ansatte per innbygger, særlig innen pleie og omsorg sammenlignet med gjennomsnittet i gruppe 13.

Pensjonsforpliktelsen er pr 31.12.2017 bokført til 2 879 millioner kroner, noe som tilsvarer en økning på 114,3 millioner kroner fra 2017.

Arbeidskapital og likviditet

Arbeidskapitalen defineres som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evne til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. Arbeidskapitalen for Harstad kommune sett i forhold til driftsinntektene har i hele perioden (med unntak av 2018) vært lavere enn gruppe 13. Ubrukte lånemidler (opptatt lån som ikke er brukt) utgjør 7,5% (1,8 % i 2017) av driftsinntektene. Den høye andelen ubrukte lånemidler i 2018 er hovedårsaken til at arbeidskapitalen nå er relativt høy. Det samme var tilfelle i 2016.

Økningen i ubrukte lånemidler fra 2017 til 2018 er et resultat bl.a. av at deler av låneopptaket ble foretatt sent på året og fremdriften på investeringsprosjektene ikke var helt etter planen, slik at en del av de planlagte utgiftene for 2018 vil komme i 2019. Store investeringer og fondsmidler er faktorer som gjør at likviditeten er tilfredsstillende. Uten disse ville kommunen hatt en vanskelig likvid situasjon bl.a. på grunn av akkumulert pensjonspremie som er betalt men ennå ikke regnskapsført.

Likviditetsgraden er et annet nøkkeltall som gir uttrykk for forholdet mellom de mest

likvide midlene (kasse, bank) og den kortsiktige gjelden, og viser i hvor stor grad kommunen er i stand til å innfri den kortsiktige gjelden. Dersom de mest likvide midlene er lik kortsiktig gjeld er likviditetsgraden 1. Likviditetsgraden bør være større enn 1 for å sikre seg en forsvarlig drift. Likviditetsgraden er for 2018 på 2,00 og den likvide situasjonen har vært bra de siste årene.

	2016	2017	2017
Kasse, bank og post	482,20	466,80	634,10
Kortsiktig gjeld	274,80	324,80	317,00
Likviditetsgrad	1,75	1,44	2,00

Bankinnskuddene består bl.a. av ubrukte lånemidler til investeringene. Hvis vi korrigerer for disse så ville likviditetsgraden i 2018 vært **1,48** (mot 1,32 i 2017). Det er et mål i strategi for fortsatt økonomisk balanse at likviditetsgraden eksklusiv ubrukte lånemidler skal være minimum 1.

Hovedresultater på fokusområdene

Finans- og gjeldsforvaltning

I Harstad kommunes finansreglement er det lagt retningslinjer for finansforvaltningen, bla forvaltningen av kommunens likvide midler, forvaltning av kommunens låneportefølje,

valutasikring og derivater. Det er videre sagt noe om fullmakter, rapportering og kontroll samt håndtering av finansiell risiko.

Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål

(i mill kroner)	31/12-2018 (ev. gj.sn. 2018)	31/12-2017 (ev. gj.sn. 2017)	Endring
Aktiva (brukskonto) plassert i hovedbank (mill kroner)	497	467	30
Aktiva plassert i hovedbank (% av sum midler til driftsformål)	92%	100%	-8%
Aktiva plassert i annen bank (mill kroner)	45	0	45
Aktiva plassert i obligasjoner o.l (mill kroner)	0	0	0
Egne rentebetingelser	1,41%	1,27%	0,14%
Benchmark 3 mnd NIBOR (gj.sn)	1,06%	0,89%	0,17%

I hht finansreglementet skal plassering av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål vektet mot en referanseindeks; 3 mnd NIBOR. Som tabellen viser så har kommunen hatt bedre avkastning enn referanseindeksen. I 2018 var kommunens overskuddslikviditet i hovedsak plassert på konto i kommunens hovedbank. Fom november 2018 er noe overskuddslikviditet plassert i andre banker for å oppnå bedre avkastning. Dette er i samsvar vedtatt

reglement for finans- og gjeldsforvaltning. Markedsbetingelsene gjør at rentevilkårene ikke er like gunstige som tidligere og låneopptak tas derfor opp i når det er behov for investeringsmidlene i stedet for tidlig på året slik det ble gjort tidligere når innskuddsrenten var vesentlig høyere enn lånerenten. Rådmannen har ikke konstatert avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet.

Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

(i mill kroner)	31/12-2018 (ev. gj.sn. 2018)	31/12-2017 (ev. gj.sn. 2017)	Endring
Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) i året	250	100	150
Konvertering eldre lån i året	1 799	6 725	-4 926
FRA'er og SWAP kontrakter (derivater)	399	399	
Derivat volum (i % av gjeld)	14,45	15,66	-1,21
Kapitalbinding (år)	6,51	13,49	-7,98
Kapitalbinding under 1 år (%)	29,05	21,07	7,98
Rentebindingstid (år)	1,24	1,61	-0,37
Rentebinding under 1 år (%)	72,34	64,43	7,91
Rentesensivitet (1 %-poeng økning) (mill)	20,0	16,4	3,6
Vektet gjennomsnittrente (%)	1,99	2,06	-0,07
Benchmark flytende rente - NIBOR inkl. margin KBN (gj.sn)	1,66	1,49	0,17
Benchmark Swap 1 år (%)	1,13	1,33	-0,20
Benchmark Swap 3 år (%)	1,28	1,63	-0,35
Benchmark Swap 5 år (%)	1,54	1,80	-0,26
Benchmark Swap 10 år (%)	1,94	2,10	-0,16
Benchmark Swap 20 år (%)	2,17	2,21	-0,04
Kassekreditt	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	317	324	49
Leasing	7	49	-42
Lån til videreformidling	131	85	46
Pensjonsforpliktelser (brutto)	2 879	2 764	115
Pensjonsmidler (brutto)	-2 522	-2 337	185
Ihendehaverobligasjonslån	1 026	200	826
Sertifikatlån	802	472	330
Andre ordinære lån til investeringer	803	1 787	-984

Hovedresultater på fokusområdene

I hht finansreglementet skal egne rentebetingelser på låneporteføljen sammenlignes med markedsbetingelser. Lånene med flytende rente hos kommunalbanken har betingelsene NIBOR pluss en margin som for tiden er 0,6%. Hvis alle lån var med flytende rente ville sårbarheten ved renteendringer være for stor og ikke i tråd med det vedtatte finansreglementet. Harstad kommune har i løpet av 2018 refinansiert en del lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet (både til flytende og fast rente) til bedre betingelser enn flytende lån i Kommunalbanken. Dette har resultert i at kommunens gjennomsnittlige rente er redusert selv om rentenivået generelt er økt. Årsaken til at Harstad kommune sin vektete gjennomsnittrente er høyere enn dagens markedsrente for flytende lån, er både behov for rentebinding, samt gamle swap-avtaler med relativ høy rente. Harstad kommune har meget høy langsiktig gjeld. Selv med historisk lave renter og med betaling av bare minimumsavdrag så brukte Harstad kommune hele 5,4% av driftsinntektene til netto rente- og avdragsutgifter. Tilsvarende tall for gruppe 13 er 4,5%. Harstad kommune har netto lånegjeld som er 118,5% av brutto driftsinntekter (gjeldsgrad). I strategi for fortsatt økonomisk balanse er målet at gjeldsgraden skal være maksimum 125% i 2018, og deretter reduseres gradvis til maksimalt 100%. Harstad kommunes gjeldsgrad er vesentlig høyere enn gjennomsnittet i gruppe 13 som har 86,3%. Større gjeldsforpliktelse en kommune har, mer sårbar er kommunen ved en rentepøkning. Dette er et viktig moment når det skal vurderes hvor stor del av den langsiktige gjelden som skal være bundet ved fast rente. Andre momenter som er viktige er hvor stor andel av renten som er sensitiv for renteendringer som hvor mye midler som er avsatt på disposisjonsfond.

De totale renteutgifter (inkl påløpte ikke betalte renter og SWAP'er) i 2018 gir en gjennomsnittrente på 1,99% (ikke konserntall).

Rentebytteavtalene hadde en netto utgift på 15,0 mill i 2018 mot 15,2 mill i 2017 (ikke konserntall). Dette er en del av kostnaden ved å ha en viss andel av lånene knyttet til fast rente (ihht finansreglementet). I et økende rentemarked vil en ofte få en gevinst ved fast rente, mens et fallende rentemarked ofte vil gi en kostnad ved fast rente.

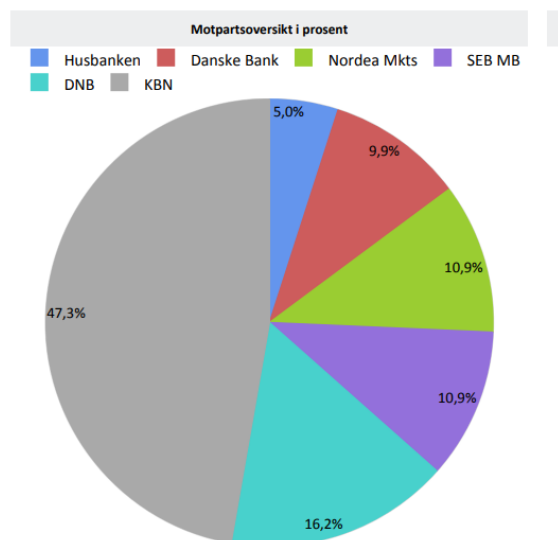
Rentebytteavtalene sikrer sammen med fastrenteavtalene en viss stabilitet i forhold til rentesvingninger. I hht finansreglementet skal gjeldsporteføljen ha en fastrenteandel (lån med rentebinding 1 år frem i tid og over) på minimum 15% og maksimum 50%. Den faste andelen er per 31,12.2018 på 27,66% mot 35,57 i 2017.

I hht finansreglementet skal gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon – vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld til enhver tid være mellom 1 og 3 år. Rentebindingstiden er 1,24 år per 31.12.2018 mot 1,61 i 2017.

De fleste låneopptak (både nye og refinansiering) foretas nå i markedet. Det inngås enten avtale om flytende rente, som oftest knyttet til NIBOR, eller fastrente for en periode. I tillegg har kommunen to gamle rentebytteavtaler, hvor flytende rente er byttet mot fast rente, som forfaller hhv 2021 og 2027.

Total låneportefølje pr 31.12.2018 (eks Husbankens startlån) var 2,63 milliarder kroner mot vel 2,46 milliarder kroner i 2017.

Harstad kommune har lånene fordelt på seks forskjellige lånegivere (samme som i 2017). Kommunalbanken er den største lånegiveren med 47,3% av porteføljen (72,4% i 2017). Årsaken til at andelen i kommunalbanken er redusert, er at Harstad kommune har refinansiert ennå mer av låneporteføljen i sertifikat- og obligasjonsmarkedet for å redusere renteutgiftene.

4. Organisasjon/personell

Arbeidsområdet organisasjon og personell omfatter strategisk personalledelse, personalforvaltning og administrasjon knyttet til rekruttering, utvikling og forvaltning av virksomhetens menneskelige ressurser (HRM).

Dette omfatter også utvikling og kapasitet til å støtte og lede slike prosesser.

Prioriterte oppgaver i 2018:

- Ny organisering av barnehagene med fokus på formål, kvalitet, ansvar og roller. Innføring av et nytt mellomledernivå med avdelingsledere i organisasjonen.
- Ny organisering i helse og omsorg med funksjonsdeling av tjenesteområdet. Ny avdelingsstruktur, nye turnuser og fokus på kompetanseheving f.o.m 01.01.18.
- Ny organisering ved Barne- og ungdomstjenesten. Formålet er best mulig tjenester, tilpasset drift og å imøtekomme fremtidige samfunnsmessige krav.
- Gjennomføring av et eget lederprogram for avdelingsledere i helse og omsorg.
- Innføre KS læring (E-læringsverktøy) for kompetanseheving.
- Etterarbeid og oppfølging av 10-Faktorundersøkelsen.

Driftsoppgaver:

- HMS- arbeid og vernetjeneste
- Forbedring og utvikling av retningslinjer/prosedyrer
- Gode kurstilbud innen HRM
- Generell lederstøtte og rådgivning
- Driftsstøtte og bistand i daglig drift til hele kommunen innen HR

Vurdering av prioriterte oppgaver

2018 har fokusert på å innarbeide formålene med gjennomførte organisasjonsendringer. Prosessene er krevende, og det er lagt ned betydelig innsats fra ansatte, tillitsvalgte og ledere.

Spesielt nevnes:

- Helse og omsorgs interne arbeid med videre utvikling av organiseringen. Lederutvikling, sterkere fokus på tjenestemottaker og rett kompetanse til stede i helg, høytid og natt. En konsekvens av dette er at ca. 40 turnuser er bygd om og fast ansatte i turnus har nå en stillingsprosent på 84,5 i gjennomsnitt.

- Barneverntjenesten har ny organisasjon med avdelingsstruktur og beredskapstelefon barnevern.
- Barnehagesektoren er endret til 4 enheter med til sammen 11 avdelinger. Ny barnehagesjef er tilsatt og det arbeides målrettet iht formålet med organisasjonsendringen.

Resultatmål: God ledelse

Ledersamlinger for alle enhetsledere i regi av rådmannen er gjennomført iht plan. Tjenesteområdene har etter behov gjennomført egne ledersamlinger som involverer egne avdelingsledere.

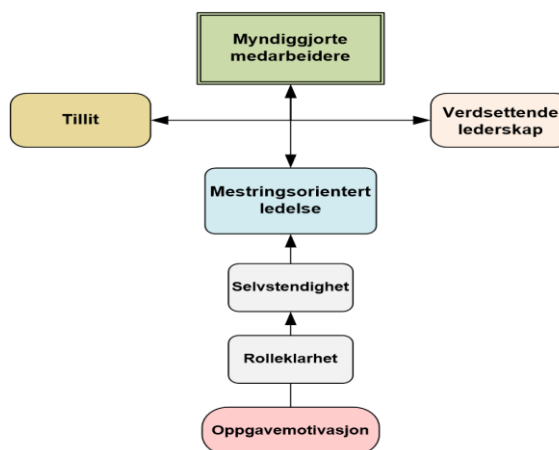
Løpende arbeid, utvikling av organisasjonen

I løpet av 2018 har flere av de tiltak som Harstad kommunes strategi bygger på, blitt forsterket.

Dette gjelder blant annet:

- Arbeid med verdier og arbeidsmiljøfaktorer
- Involvering ved utvikling av organisasjonen og tjenestene
- Kultur for kontinuerlig forbedring

Figur: Myndiggjorte medarbeidere

Figuren viser de viktigste elementer som vi erfarer påvirker ansatte og sier noe om forutsetningen for mestringsorientert ledelse. Definisjonen er: *Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.*

Hovedresultater på fokusområdene

Kontinuerlig forbedring

Harstad kommune skal arbeide for stadig å bli bedre på alle områder. Vi er i ferd med å få på plass en kultur hvor det er greit å stille spørsmål med etablert praksis. Vi erfarer at de ansatte og tillitsvalgte bidrar til dette gjennom deltakelse i ulike prosesser og kommer med gode innspill.

Dette er økende etterspørsel etter metoder for å jobbe med kontinuerlig forbedring. Stadig flere ser behov for å kunne gå dypere inn i arbeidsprosesser. De ønsker veiledning og innføring i bruk av forbedringsverktøy, som verdistrømsanalyser og tjenestedesign.

Vi får stadig henvendelser fra kommuner som

Resultat arbeidsmiljø

- Engasjement, ansvar og trivsel har vært viktige faktorer for å styrke arbeidsglede og nærvær. Å kunne arbeide med logisk oppbygde oppgaver uten plunder og heft og ansvarliggjorte ansatte i et trygt fellesskap, har vært avgjørende faktorer.
- Fokus på systematisk gjentakende aktiviteter som vernerunder, løpende risikovurderinger med oppfølgende handlingsplan, best mulig ergonomisk kunnskap og tilrettelegging og god konflikthåndtering, er faktorer for at internkontroll HMS blir et «levende dokument».

Arbeidsmiljøutvalget

AMU, har i 2018 hatt 5 møter, hvor bla. følgende har vært på saklista:

- Sykefraværsutvikling
- Gjennomgang av HMS-avvik
- Arbeidstøy
- Kritikkverdige forhold «Me-too»
- Parkeringsutfordringer
- Risiko ved kjøring over Aunfjellet
- Flytting av kontorlokasjoner
- Pålegg fra Arbeidstilsynet
- Interne kvalitetsrevisjoner
- AKAN-arbeid
- Bruk av Stamina Helse
- Systematisk HMS-arbeid
- Virksomhetsplan 2019-2021

AMUs arbeidsutvalg har hatt 3 møter vedr tiltak som er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven:

- Ombygging Sama sykehjem
- Harstad Fritidssenter
- Branngarasje Kvæfjord

ønsker å vite hvordan vi jobber med kontinuerlig forbedring i vår kommune. Tilbakemelding fra dem og KS, er at Harstad er kommet lagt med denne tenkningen.

Viktige aktiviteter i 2018:

- Det er gjennomført målrettet arbeid for å få avdelinger i Helse og omsorg selvstendige i bruk av forbedringstavlen. Tavlen er et verktøy for å prioritere og systematisere arbeidsoppgaver.
- Kartlegging av 12 ulike arbeidsprosesser med verdistrømsanalyser og tiltakslistor som leder og avdeling jobber med i etterkant av prosessene.

Vernetjenesten

består av HMS-rådgiver, hovedverneombud og rundt 70 verneombud som er fordelt på de ulike enhetene og verneområdene. Hver enhet skal ha HMS-gruppe(r), hvor verneombud er representert.

Følgende kurs har vært arrangert:

- Grunnkurs HMS 4 dager
- HMS-for ledere, 3 kurs
- Livsstilskurs
- Verneombudets dag

Bedriftshelsetjeneste

Stamina Helse, er vår leverandør av bedriftshelsetjenester. I anbudsavtalen krever Harstad kommune at 70% av tjenestene skal være knyttet til sykefraværsforebyggende tiltak. Stamina Helse har vært en aktiv samarbeidspartner i arbeidsmiljøspørsmål. Områder med mest samarbeid har vært ergonomi, psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø, samt systematisk HMS-arbeid.

Avviksbehandling og forbedringsarbeid

Systematisk arbeid med gjennomgang av avviksmeldinger har vært utført gjennom regelmessige møter med kvalitetsrådgiver, HMS-rådgiver og hovedverneombud. Dette arbeidet har vært viktig for å kunne iverksette nødvendige forbedringstiltak så tidlig som mulig. Dette medfører et bedre arbeidsmiljø, bedre tjenestelevering, samt at ansatte skal få oppleve nytteverdi med rapportering av avvik.

Vi har også sett at det er nødvendig med forenkling av dagens avvikssystem med rundt

Hovedresultater på fokusområdene

20 ulike skjema. I samarbeid med kvalitetsrådgiver og leverandør, har vi fått tilpasset et system som skal innføres 1.4.2019.

Den nye løsningen forenkler registrering og saksbehandling, og skal gi en større nytteverdi for arbeid med kontinuerlig kvalitetsforbedring.

IA-avtale: Samarbeidsavtale med NAV om et inkluderende arbeidsliv gikk ut 31.12.2018. Avtalen stilte krav til konkrete mål for IA-arbeidet innen følgende områder:

- Sykefravær
- Personer med nedsatt funksjonsevne
- Avgangsalder

Vi har prioritert aktiviteter med fokus på IA-avtalens mål om lavere sykefravær.

Arbeidslivssenterets IA-kontakter har vært meget gode ressurser for kommunen, og disse er blitt benyttet i utstrakt grad som rådgivere og pådrivere til enheter med behov for bistand. Arbeidslivssenteret har også arrangert flere kurs, både åpne og bedriftsinterne, alle med tema arbeidsmiljø og ledelse, med mål om å redusere sykefraværet.

Vågsfjordens perlepris: ble i år delt ut for 9. gang. Marina Jørgensen, Nav kommune, skilte seg ut blant 40 nominerte, og ble tildelt prisen for «verdens beste kollega» i Harstad kommune.

Sykefravær 2018 resultat-/avvikskommentarer: Indikatorkrav i vedtatt VHP 2018: Målet var at sykefraværet ikke skulle overstige 7,9 % totalt. Vi nådde ikke målet, men endte opp med et totalt sykefravær på 8,5%, samme resultat som i 2017.

Sykefraværet innen arbeidsgiverperioden har siste året økt fra 2,1 % til 2,4 %. Tilsvarende er sykefraværet over 16 dager redusert fra 6,1% til 6,0%.

Barnehager: Økning i sykefravær fra 9,7 til 11,7 %. Dette gjelder både korttids- og langtidsfravær.

Skoler: Økning i sykefravær 8,5 til 8,9%, med størst økning i fravær over 16 dager.

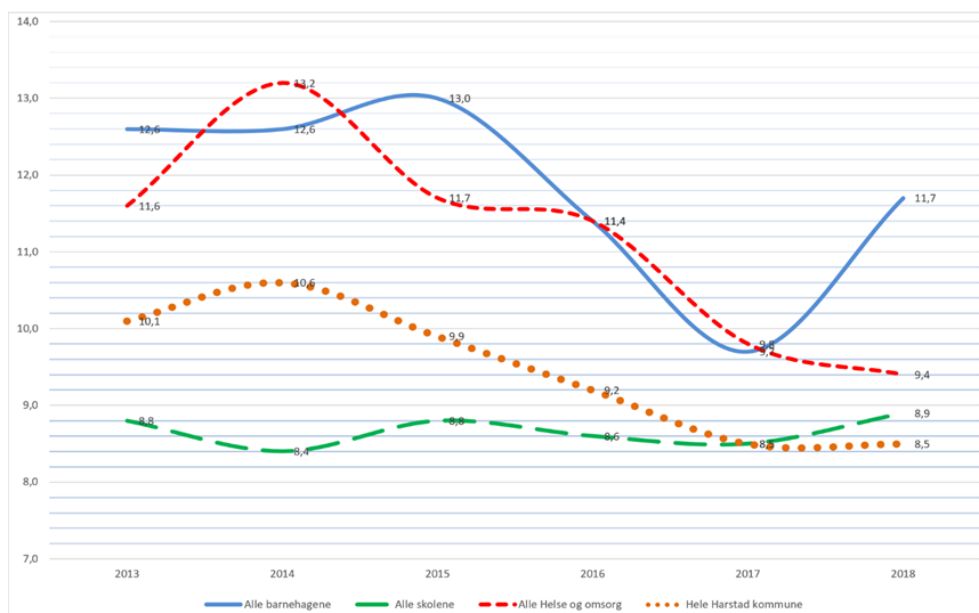
Helse og omsorg: Reduksjon i sykefravær fra 9,8 til 9,4 % med størst reduksjon i fraværet over 16 dager.

2018 mål for sykefravær er redusert med 10 % fra mål i 2017. Det er altså stilt langt strengere krav til sykefraværsresultater i 2018.

Sykefravær i %	2017	2018	Mål
Barnehager	9,7	11,7	9,3
Skoler	8,5	8,9	6,8
Helse og omsorg	9,8	9,4	9,8
Andre enheter	6,5	5,9	4,3
Harstad kommune	8,5	8,5	7,8

Hovedresultater på fokusområdene

Sektorvis utvikling i sykefravær 2013 - 2018

Likestilling

Rådmannsfunksjonen består ved årsskiftet av 1 rådmann og 2 kommunalsjefer, hvorav 1 kvinne. Enhetsledergruppen består av 20 kvinner og 19 menn. Gjennomsnittslønn kvinner i Harstad kommune er 476.640,-.

Gjennomsnittslønn menn i Harstad kommune er 501.593,-.

Forskjellen i gjennomsnittslønn skyldes i hovedsak at andel kvinner er størst i stillinger uten særskilt krav til utdanning.

*Stillingsprosent 0 er fast ansatte som har permisjon uten lønn eller er langtidssykemeldt ut over maksdato.

Fast ansatte fordelt på stillingsprosent og kjønn						
Stilling %	Kvinner			Menn		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
0*	58	57	50	8	8	9
1 - 24,99	33	31	28	52	51	42
25 - 49,99	60	44	48	9	8	13
50 - 74,99	228	250	190	39	42	35
75 - 99,99	297	305	303	34	37	39
100	833	835	867	354	359	362
Sum	1 509	1522	1486	496	505	500

Bedre levekår for lesbiske, homofile, bifile

Harstad kommune arbeider med nytt reglement for likestilling, mangfold og mot diskriminering etter bestilling fra kommunestyret og ny lov i 2018.

Harstad kommune skal ha en aktiv holdning til de samfunnsmessige utfordringene med vern mot diskriminering i arbeidslivet. Alle innbyggere i Harstad kommune skal kunne være hele mennesker, få lov til å dele alle sine opplevelser, erfaringer og hverdager med venner, familie, arbeidskollegaer etc.

Hovedresultater på fokusområdene

Kommunen skal bidra til å sikre gode levekår og likeverdige tjenester. Både for skole, fritidsorganisasjoner og andre som har kontakt med ungdom hver dag, er det viktig å være klar over problemstillingen og tilrettelegge for positive holdninger, fleksible ordninger og igangsette tiltak der det viser seg nødvendig. Videre er det å identifisere og sikre gode levekår og likeverdige tjenester til hele befolkningen en hovedutfordring i gjeldende kommuneplan.

Vi har nulltoleranse for trakassering i Harstad kommune og dette gjelder all form for trakassering og utilbørlig adferd.

Skademeldinger for ansatte

Indikator: Antall alvorlige skademeldinger for ansatte Indikatorkrav: Ønsket resultat er årlig reduksjon	2017	2018
Barnehager	3	12
Skoler	7	20
Helse og omsorg	110	102
Tekniske tjenester	3	2
Øvrige enheter	8	4
sum	131	140

Enhetene har hatt ulik praksis for hva som registreres som avvik.

57 av avvikene skyldes skade påført av brukere (elev/pasient/andre). 70 avvik er registrert som skade/trussel/forulemping, hvor de fleste er innen helse og omsorg.

På slutten av 2018 startet arbeidet med å modernisere og forenkle registrering og behandling av avvik og uønskede hendelser. Det nye systemet skal innføres 1.4.19, og er

Årsverk pr. tjenesteområde

Tabellen viser antall årsverk pr. 01.01., samt endring fra 2017 til 2018. Årsverkene er før kostnadsreducerende tiltak og nye tiltak.

Sum årsverkoversikt på tjenesteområder	2014	2015	2016	2017	2018	Endring 17-18
Skole *	397,5	403,6	406,8	423,9	421,9	-2,0
Barnehage**	237	236,5	228,8	226,4	217,0	-9,4
Helse og omsorg ***	725,4	689,8	700,5	718	747,4	29,4
Tekniske enheter	199,8	201,1	204,6	208,6	211,1	2,5
Øvrige enheter	202,7	198,5	201,6	203,4	206,1	2,7
SUM	1 762,4	1 729,5	1 742,3	1 780,3	1 803,5	23,2

*Historiske tall på skoleområdet er omregnet slik at disse er sammenlignbar med ny ressursfordelingsmodell skole som tildeler antall undervisningsårsverk

** Hovedårsaken til reduksjon er nedleggelse av barnehageavdelinger i 2018

*** Hovedårsaken til økningen innen helse og omsorg er nye heltidsturnuser som

et viktig tiltak i vårt forbedringsarbeid.

Det skal være mer naturlig å melde ifra om avvik, enn å ikke gjøre det, og avvik vil kobles til avdelingenes risikovurderinger.

Resultatmål: Relevant kompetanse i personalet

Indikator: Turnover i forhold til totalt antall fast ansatte

Indikator: "turnover"	2016	2017	2018
Resultat alle enheter	6,7 %	5,2 %	9,9 %

Indikatorkrav: mindre enn 10 %

Turnover omfatter nytilsetninger og ansatte som har fått andre stillinger som en konsekvens av intern organisering. Dette var spesielt for 2018. Dette tilfører avdelinger nye ansatte som bringer ny kompetanse og egne erfaringer inn i driften. Tallet for 2018 ligger innenfor det vi som organisasjon skal kunne håndtere på en god måte.

Indikator: Andel faglært personale i hht bemanningsplan

Indikatorkrav: 100 %

Andel faglærte i %	2016	2017	2018
Ih til fast ansatte	88,7	90,2	89,3

Utviklingen synes å ha flatet ut og vi ser eksempelvis at ved 10 års ansiennitet gir fagbrevet kr 43.100 i lønnsøkning og ved 16 års ansiennitet, kr 13.000. Blant unge arbeidstakere ligger det inne en betydelig gevinst som flater ut ved 16. års ansiennitet.

Hovedresultater på fokusområdene

innebærer flere årsverk og færre vikarer.

Resultatmål: Redusere risiko

Indikator: Gjennomført internkontroll i enheten

Resultat: 33 av 36 enheter har rapportert innen fristen.

Sjekklisten for ledelsen gjennomgang er innarbeidet i enhetenes årsrapport. Formålet med rapporteringen er å sikre at internkontrollkrav i lov og forskrift samt krav i kommunens kvalitetssystem er etterkommet av den enkelte enhet.

Rapportene fra enhetene danner grunnlaget for ledelsens gjennomgang på overordnet nivå. Gjennomgangen skal resultere i forbedringstiltak på områder som ikke fungerer tilfredsstillende.

Resultatmål: Godt kvalitetssystem for kommunen

Indikator: Antall interne revisjoner pr. år
Indikatorkrav: Minimum 10

Hensikten med intern kvalitetsrevisjon er å kontrollere at enhetene utøver virksomheten i samsvar med krav i lov, forskrift og interne prosedyrer og er et element i kommunens egenkontroll.

Resultat: Det ble gjennomført ni interne kvalitetsrevisjoner med fokus på HMS og informasjonssikkerhet i 2018.

Resultatmål: God kommunikasjon og service

Oppdatert nettside

Harstad kommune har som mål at digitale løsninger skal være førstevalg i kommunikasjon med innbyggerne. I løpet av 2018 ble nettsiden oppdatert med nytt design tilpasset mobile enheter. Det ble lagt inn mulighet til å oversette nettsiden til et 30-talls språk. Nettsiden ble omorganisert for å bedre tilpasses brukernes behov. De mest brukte sidene ble prioritert utviklet.

Nettsiden har i snitt rundt 25.000 unike besøkende i løpet av en måned, med cirka 5.000 sidevisninger om dagen. Cirka 45 prosent bruker mobil eller nettbrett.

Digital post

Bruken av KS SvarUt har økt i 2018. Dette er en felles løsning for kommuner for å formidle digital post fra kommunale sakarkiv og fagsystemer til innbyggere, næringsliv, offentlige og private organer.

I 2018 ble all utsendelse og korrespondanse mellom skole og foresatte gjort elektronisk via Visma flyt skole. Det samme systemet ble klargjort for barnehage, og skal settes i drift i 2019.

Kommunen har som mål å kun sende ut digitale fakturaer. I 2017 sendte Harstad kommune ut 32.000 fakturaer på papir. Vi ønsker å spare miljø, tid og penger, og gikk på slutten av året over til digital utsending av alle kommunale fakturaer. Den digitale fakturaen vil gi mer og bedre informasjon om hva du skal betale, og er en sikrere måte å betale på.

Klarspråk

Det er gjennomført internt klarspråk-kurs i en enhet, og det er lagt et grunnlag for videre arbeid med klarspråk i flere enheter. Det er jobbet med kommunal språkprofil og kursmateriale.

Sosiale medier

Harstad kommune har oppdatert og økt aktiviteten på sosiale medier. Facebook er blitt et nyttig verktøy for å nå ut til flere med kommunale budskap, spesielt video. Kommunen hadde over 3000 følgere på Facebook i 2018, og publiserer regelmessig på Twitter til sine 1.288 følgere.

Visuell profil

Det er i løpet av 2018 jobbet med visuell profil, nye maler, nye bilder og presentasjoner av Harstad generelt.

Lederstøtte

Det er jobbet mye med lederstøtte i kommunikasjonsfaglige spørsmål, der forenkling, tydelighet og klart språk har vært nøkkelpunkter.

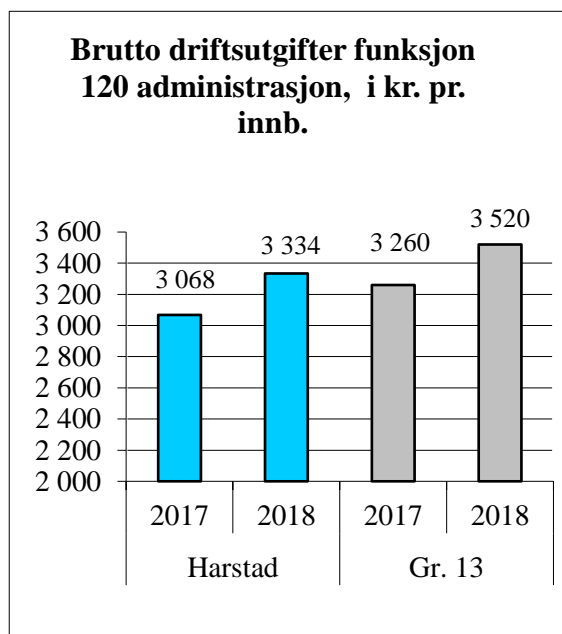
Telefonsystem

Harstad kommune fornyet telefonsystemet i 2018. Hver ansatte har nå ett nummer, enten fasttelefon eller mobiltelefon.

Administrasjon styring og fellesutgifter

Dette består av politisk styring samt stabs- og støttefunksjoner og omfattes av funksjonene 100, politisk styring, 110 kontroll og revisjon, 120 administrasjon, 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen, 130 administrasjonslokaler. I tillegg omfatter dette funksjonene 170 premieavvik, 171 amortisering av tidligere års premieavvik, 180 fellesutgifter og 190 Interne Serviceenheter (skal gå i 0), som ikke tas med her fordi disse i liten grad kan styres.

Produktivitetstall KOSTRA til administrasjon og fellesutgifter	Harstad		Gruppe 13	
	2017	2018	2017	2018
Brutto driftsutgifter til funksjon 100, i kr pr. innb. (Lønn ordfører, Møtegodtgjørelse, Støtte politiske partier, Representasjon fra folkevalgte, Øvrige godtgjørelse til folkevalgte)	372	333	302	274
Brutto driftsutgifter til funksjon 110, i kr pr. innb. (Kontrollutvalg og Revisjon)	115	115	67	67
Brutto driftsutgifter til funksjon 120, i kr pr. innb. (Administrativ ledelse, Støtte og stab, Fellesfunksjoner som resepsjon, sentralbord, kantine, post- arkivfunksjon, regnskap og lønn)	3 068	3 334	3 260	3 520
Brutto driftsutgifter til funksjon 121, i kr pr. innb. (Aktiviteter knyttet til administrasjon, forsikringer av bygg og pålagte skatter og avgifter knyttet til bygg, og som er typisk forbruksuavhengig av om bygg er i drift eller ikke.)	407	435	283	272
Brutto driftsutgifter til funksjon 130, i kr pr. innb. (Administrasjonslokaler)	385	414	394	407

Funksjon 120 Administrasjon, består av rådmann, kommunalsjefer, kommuneadvokat, personal- og organisasjonsenheten, økonomitjenesten og deler av Fagstab. I tillegg inngår regnskapsenheten, kemnerenheten og service- og dokumenttjenesten.

Harstad kommune bruker 5,3 % mindre enn gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner på funksjon 120 administrasjon i 2017.

Kostnadene til funksjon 100 politisk styring, vil variere annet hvert år pga kostnader til valg gjennomføring.

5. Digitalisering

Innledning

Harstad kommune ansatte digitaliseringsleder i mars 2018 og i oktober 2018 ble digitaliseringsrådgiverne innen helse og omsorg og oppvekst samlokalisert med IKT-tjenesten i 3. etg i Rådhuset 1B. Digitaliseringsteamet skal bidra til at kommunen fornyer, forenkler og forbedrer arbeidsprosesser. Målet er at vi skal gi bedre tjenester til våre innbyggere samtidig som vi gjør det enklere for våre ansatte å gjøre en god jobb.

Viktige aktiviteter og prosjekt i 2018:

GDPR

Det har vært stor aktivitet innen dette området for å bygge kompetanse, kartlegge systemer, lage gode rutiner, lage dokumentasjon, gjennomgå databehandleravtaler etc.

Oppvekst - systemer

Nytt skoleadministrativt system ble implementert i 2018.

Nytt barnehagefaglig system ble anskaffet i 2018, og er implementert i januar 2019, med ytterligere utvidelser utover året.

Arbeidet med å lage digitaliseringsplan oppvekst 2020-2024 er satt i gang.

Harstad skole

Nye Harstad skole ble satt i drift sommeren 2018. Dette var et arbeidskrevende prosjekt der all infrastruktur ble fornyet. Det ble blant annet anskaffet ca. 50 digitale tavler.

Digitale tavler

Ca. 100 smarttavler er etablert ute i skolene. Flere kommer i 2019.

Office 365

Skoler, barnehager og ca. 130 ansatte ellers i organisasjonen bruker Office 365. Microsoft slutter med support på Office 2010 etter høsten 2020, noe som betyr at hele kommunen må være over på ny plattform før dette.

Bjarkøy legekontor

Legesentret er konvertert fra privat løsning til kommunal løsning.

Velferdsteknologi

Det er utarbeidet en egen strategi for velferdsteknologi. Elektroniske medisindispensere er pilotert med gode resultater. Det er igangsatt prosjekt i 2018 for etablering av plattform for velferdsteknologi og responscenter. Kommunen ble gjennom et interkommunalt samarbeid fra april 2018 med i det nasjonale velferdsteknologiprogrammet.

Nytt ERP system

Harstad kommune har sammen med Værnesregionen startet en innovativ anskaffelsesprosess for å se på muligheter for anskaffelse av et nytt ERP system.

Nytt telefonstøttesystem

Implementert i 2018.

Søknad om avkjørsel til offentlig vei

Harstad kommune deltok som pilotkommune i utviklingsprosjekt til KS og Statens Vegvesen. Løsning er implementert i 2018.

GIFT, EU-prosjekt, Horizon 2020

Harstad kommune og Hålogaland kraft fikk i september 2018 innvilget søknad om å bli med i et stort 4-årig EU-prosjekt. Forsknings- og innovasjonsprosjektet består av 17 ulike aktører fra 7 ulike land. Harstad kommune skal være demonstrasjonsområde for nye løsninger. Procida i Italia skal replikere løsningene og 1640 andre europeiske øyer følger med på resultatene.

Designthinking - tjenstedesign

Kompetansehevingsprosjekt via KS. Metode for å utvikle tjenester fra innbyggernes ståsted. Metoden kombinerer kultur for forbedring og medarbeiderdrevet innovasjon med visuelle og smidige metoder. Metodene blir innarbeidet i videre digitaliseringsarbeid i kommunen. Hele prosjektet ble gjennomført i 2018.

Digital kompetanse i kommunene

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, KS og forhandlingssammenslutningene kjører utviklingsprosjektet som skal bidra til økt digitalisering i kommunene. Prosjektet har som mål å gi innsikt og forståelse for hva det betyr at «fremtiden er digital». Prosjektet startet i 2018 og avsluttes i 2019.

Hovedresultater på fokusområdene

Bredbånd

Bredbåndsfylket Troms er vår bredbåndslieferandør. Ny avtale for utbygging av bredbånd er laget i samarbeid med Bredbåndsfylket.

Sambandene er optimalisert i forhold til ytelse/behov.

Wifi sentrum og WiFi4EU

Startet opp våren 2018 og utbygging av infrastruktur fra Rådhus 1A mot sentrum er under utbygging. Prosjektet er slått sammen med WiFi4EU. EU-midler ble søkt og innvilget i 2018. Løsningen blir etablert i 2019.

Bredbånd i øyriket

Dette gjelder Aun, Stornes, Grytøy og Bjarkøy. Anbudsforespørsel er utført. Valg av

leverandør og implementering vil skje i 2019.

Kabling

I rådhus 1B er ny kabling utført etter ny standard. I 2019 vil 2. etg R1B, også bli kablet opp.

Trådløst nett

Begge rådhusene har dekning trådløst, men kapasiteten er ikke god nok. Skolene har også dekning. På de andre enhetene er trådløstdekningen av variabel kvalitet og vil bli ytterligere kartlagt/forbedret i 2019.

6. Samfunn

6.1. Harstadsamfunnet i fjor

Harstad kommune har gjennom store omstillinger fom 2012 samt gode driftsresultat de siste årene fått en relativ sunn kommuneøkonomi, noe som igjen gir handlingsrom for utvikling og fornying. Regnskapet 2018 viser et godt driftsresultat.

Den underliggende driften på tjenesteområdene er imidlertid for høy i forhold til sammenlignbare kommuner, spesielt innenfor de store tjenesteområdene pleie og omsorg og grunnskole.

Harstad kommune hadde i 2018 en netto lånegjeld som tilsvarer 118,5% av driftsinntektene mot 119 % i 2017. Dette er vesentlig mer enn gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner som hadde 86,3% i 2018.

Det er planlagt store investeringer i økonomiplanperioden og Harstad kommune betaler bare minimumsavdrag. Dette medfører at gjelden vil øke ytterligere og at en større andel av inntektene vil gå med til å dekke renter og avdrag og dermed fordre ytterligere omstilling. Rentenivået er fortsatt lavt men det må tas høyde for at rentene vil øke slik det er signalisert fra sentralbanksjefen. Demografiske utfordringer samt forsinket vedlikehold og miljøforpliktelser vil også kreve ytterligere omstilling.

Harstad har de siste årene sett en stor positiv utvikling. Fremtidsoptimisme og stor investeringsvilje fører med seg mange utbyggingsprosjekter. Dette synliggjør behovet for langsiktig, overordnet samfunns- og kommuneplanplanlegging. Harstad kommune står nå i en posisjon til å påvirke samfunnsutviklingen. I 2018 har det vært arbeidet med kommuneplanens samfunns- og arealdel. Målet med disse er å oppnå god tilrettelegging for fremtidig utvikling; sammenheng mellom samfunnsutvikling og arealdisponering.

I 2018 har det pågått utbyggingsaktivitet i de store samferdselsprosjekene

- Harstadpakken
- Bjarkøyforbindelsen

Bjarkøyforbindelsen ble åpnet i desember 2018.

Kommunedelplan for Harstad sentrum ble

vedtatt i 2016 og de to siste årene er det jobbet med oppfølging av tiltak og strategier i planen, med prosjekter innen byromsutvikling, parkering og etablering av samarbeidsarenaer.

Områdene i randsonen av sentrum på nord- og sørsiden er under transformasjon. Områder preget av lager og industri er nå i ferd med å omformes med urbane funksjoner som bolig, kontor og parker. Denne utviklingen er et ledd i sentrumsplanens intensjoner om flere beboere og flere arbeidsplasser i sentrum.

De siste par årene har vist en dreining av handel ut av sentrum og mot kjøpesentrene. Etablering av kjøpesentre utenfor bykjernen bidrar til å øke Harstads attraktivitet som handelssenter i regionen, men utgjør samtidig konkurranse for handelsaktører etablert i sentrum. Det vil derfor være særlig viktig å ha fokus og satsning for å legge til rette for sentrumsområdene. Økt samarbeid mellom sentrumsaktørene for en mer effektiv drift av sentrum vil være viktig. Prosjekter som følger opp sentrumsplanen er bevilget midler til planlegging og gjennomføring i 2018-2020/21. For tiden planlegges og bygges det boliger i sentrum. Flere boliger og arbeidsplasser i sentrum vil være viktig for å skape liv i sentrum, og avgjørende for å nå Harstad kommunes samfunns mål om høyere kollektivandel.

Det er avgjort at Evenes skal bygges ut som kampflybase for forsvaret. Satsningen vil trolig føre med seg rundt 600 arbeidsplasser, og skape ringvirkninger i form av aktivitet og tilflyttere til hele regionen. Reguleringsplanen for dette området er ferdig utarbeidet, og det er herunder gjort en vurdering av samfunnsmessige ringvirkninger for omkringliggende kommuner.

Regionen har en betydelig vekst i viktige nasjonale næringer. Harstad kommune er en stor sjømatkommune. Blant landets 160 kommuner med havbrukslokasjoner er Harstad den 15. største målt i tonn biomasse i konsesjonene. Harstads næringsliv har allerede en betydelig posisjon som regionsenter og er en sterk regional aktør innenfor leverandørindustri til sjømatnæringen. Havbruksnæringen trenger

Styringssystemet og organisasjonsutvikling

kapasitet og forutsigbarhet i samferdsels-/distribusjonsløsninger for å sikre rask og kvalitetsmessig sikker tilgang til markedene. Harstad er hovedsenteret for petroleumsaktivitet i nord. Equinor har befestet sin posisjon i Harstad og Nord-Norge gjennom etablering av Drift Nord og et framtidsrettet bygg for sin virksomhet i nordområdene. Både AkerBP, Lundin og Oljedirektoratet er også representert i byen og har alle flyttet inn i nye lokaler de siste par årene. Utviklingen i olje- og gassmarkedet gjennom 2018 har i liten grad endret Harstads posisjon, men strategier og planer må endres for å tilpasses et nytt fremtidsbilde for næringen. I forbindelse med de årlige tildelingsrundene med utlysning av blokker i Norske- og Barentshavet, opprettholder Harstad målet om å få flere oljeselskaper lokalisert her i byen. Etablerte selskaper i byen vil også i en revidert strategi jobbe for utvidelse av virksomheten i byen pga. forventninger om aktivitetsforskyving fra Nordsjøen til Norske- og Barentshavet. Leverandørindustrien forventes å utvikle sine virksomheter med bredere satsing på flere markeder, men fortsatt også basert på mulighetene innen olje & gass.

Befolkningsutvikling

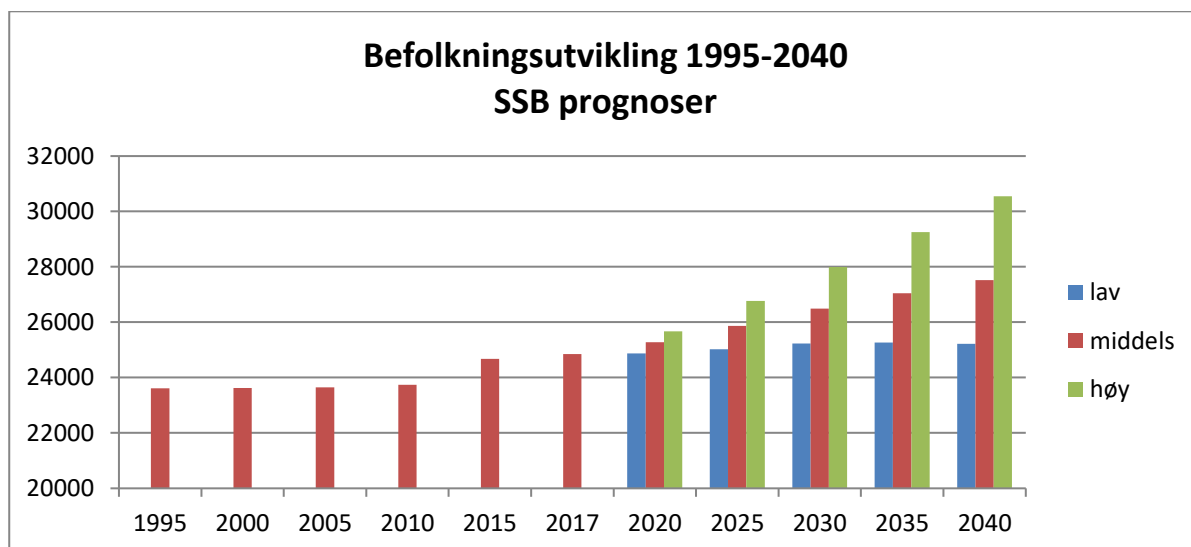
Harstad kommune har ved inngangen til 2019 24.827 innbyggere. Det er 7 flere enn ved sist årsskifte. Befolkningen i Harstad har

fra 2010-2016 økt med 0,7 % årlig, etter en årlig vekst på 0,1 % i perioden 2000-2010. I 2017 var det en liten nedgang i befolkningen, hovedsakelig grunnet lave fødselstall. I 2018 har fødselstallene vært på normalt nivå for Harstad. Likevel er befolkningsveksten lav, og årsaken er flere antall døde og mindre innvandring enn tidligere år.

Folketallet i landet har til sammenligning vokst med 0,6 % i 2018 (etter 1,1 % vekst i perioden 2010-2016), den laveste veksten siden 2005. Årsakene på landsbasis er de samme som lokalt i Harstad: færre fødsler og lavere innvandring. Det er de store byene og det sentrale østlandet som står for veksten, mens de små kommunene jevnt over opplever reduksjon.

Harstad har posisjonen som Nord-Norges fjerde største kommune og tredje største by.

Flyttestrømmene i Norge går i store trekk fra nord mot sør og fra distriktene mot byene. Som regionsenter i Sør-Troms kan Harstad by derfor antas å oppleve videre vekst i befolkningen i årene som kommer. Befolkningsveksten i Harstad skyldes likevel først og fremst fødselsoverskudd samt utenlandsk innflytting. Av innenlandsk flytting ser man de nasjonale tendensene også i Harstad, med utvandring av unge voksne til de større byene i Sør-Norge.

Framskrivning for utvikling i befolkningssammensetningen viser at:

- Harstad vil få en eldre befolkning de neste årene. Befolkningen på 80+ år vil mer enn fordobles innen 2040.
- Antall barn og ungdom vil ligge relativt stabilt, med jevn, lav økning.
- Stabilt antall i yrkesaktiv alder.
- Eldreomsorgsbyrden (dvs. antall personer 70 år og over / antall

Styringssystemet og organisasjonsutvikling

personer 20-69 år) vil øke fra 0,21 i

2018 til 0,34 i 2040.

Framskrivning 2018-2040 SSB –MMM - middels vekst	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Barnehage 0-5 år	1656	1657	1664	1714	1697	1680	1679
Grunnskole 6-12 år	2057	2065	2086	2052	2118	2136	2121
Ungdomsskole 13-15 år	865	889	880	940	898	943	950
Videregående 16-19 år	1225	1180	1177	1200	1243	1229	1286
Unge 20-24 år	1645	1659	1617	1480	1512	1527	1533
Voksne 25-66 år	13368	13422	13498	13546	13642	13737	13783
Eldre 67-79 år	3030	3113	3191	3545	3536	3658	3802
Eldre 80 år +	1140	1155	1163	1393	1842	2134	2370
Sum	24986	25140	25276	25870	26488	27044	27524

Politiske styringsorganer

Behandlede saker i politiske utvalg	Antall møter 2017	Antall saker 2017	Antall møter 2018	Antall saker 2018
Kommunestyret	10	201	12	171
Formannskapet	15	158	11	120
Valgstyret	3	9	4	8
Økonomiutvalget	7	8	6	7
Planutvalget	10	180	12	130
Utvalg for omsorg	9	39	8	35
Utvalg for oppvekst	7	35	8	39
Kontrollutvalget	9	62	8	64
Eldrerådet	10	55	11	46
Råd for funksjonshemmede	6	20	9	30
Partssammensatt utvalg	6	10	5	9
Kommunedelsutvalget	4	11	5	6
Arbeidsmiljøutvalg	5	12	5	20
Valgkomitéen	9	29	8	21
Viltnemda	1	7	2	10
Brukerrådet	2	6	3	2
Barn og unges kommunestyre	3	23	3	21
Klientutvalg/Nemnd for elevsaker	10	35	5	20

6.2. Tryggere lokalsamfunn

Resultatmål: Tryggere lokalsamfunn

Det var i 2018 god aktivitet. Det ble bl.a. avholdt to styringsgruppemøter, ni møter i aksjonsgruppe for eldre og fire møter i aksjonsgruppe for trafikk. Samarbeidet i Trygge lokalsamfunn fremmer samhandling mellom aktørene og gir positive ringvirkninger.

I mai ble det ble arrangert Aktivitetsmesse for eldre med nesten 200 besøkende. Folkehelseuka i Harstad hadde 32 arrangementer, for eksempel temaseminar Trygge lokalsamfunn, Den trygge boligen, førstehjelpskurs for eldre, temakafe om friskliv, søvn og aktivitet, fagdag om svevestøv og aktiviteter i Folkeparken med fysio- og ergoterapeuter.

Kommunens trafikksikkerhetsplan ble vedtatt og arbeidet med å bli en Trafikksikker kommune er igangsatt. En gruppe ble nedsatt for å jobbe med brannforebygging i hjemmetjenesten. Det jobbes med å få en god skaderegistrering på UNN som kan brukes i det lokale arbeidet. Facebook brukes som informasjonskanal.

Indikator: Antall alvorlige skademeldinger brukere (+ alvorlig fall med skade på sykehjem) Indikatorkrav: Ønsket resultat: Reduksjon hvert år	2017	2018
Bergseng skole	3	6
Bo og oppfølging	2	11
Gangsåstoppen barnehager	1	3
Hagebyen skole	1	0
Harstad skole	0	1
Heggen barnehager	0	4
Heldøgns omsorg	15+49	10+30
Helse og mestring	1+3	1+1
Kila skole	3	1

Kulturenheten	1	0
Medkila skole	1	3
Nordhusan barnehager	2	6
Seljestad barneskole	7	6
Seljestad ungdomsskole	1	0
Stangnes skole	2	4
Sørhusan barnehager	1	1
Sørvik skole	4	2
Sum	45+52	59+31

Det var i 2018 registrert 59 alvorlige skademeldinger på tjenestemottakere. Av disse var 31 skader eller trusler påført av andre tjenestemottakere og 28 tilfeller der barn skadet seg i lek/aktivitet. Noen av disse hendelsene resulterte i benbrudd eller hjernerystelse.

I tillegg var det registrert 31 alvorlige fall med skade på sykehjem/ bosenter. I de fleste tilfeller ble pasienten sendt til sykehus og i 12 tilfeller ble det påvist brudd.

Forbedringstavler, fagutviklere og pasientsikkerhetsprogram bidrar til kvalitetsforbedring. Det er innført nytt kartleggingsverktøy for vurdering av fallrisiko. Det benyttes velferdsteknologiske varslingsløsninger som sengealarm eller passeringsalarm, hos pasienter med stor fallrisiko. Andre skadereduserende tiltak er bruk av SafeHip, sklisokker og lignende.

Indikator: Brukeres opplevelse av trygghet Indikatorkrav: Ønsket resultat: 5. Nedre akseptable grense: 4. Skala: 1 – 6.	2015	2018
Barnehage	5,1 Skala 1-6	4,7 Skala 1-5

Barnehagene har fokus på gode relasjoner med alle barn. I tillegg jobbes det med gode rutiner i forhold til barns helse, miljø og sikkerhet.

6.3. Nærings- og samfunnsutvikling

Resultatmål: God tilrettelegging for næringslivet og etablering av nye arbeidsplasser

Harstad kommune har i 2018 hatt omfattende kontakt med næringslivet lokalt, regionalt og nasjonalt. Kontakten har hatt fokus på prioriterte næringer og tiltaksområder.

Det ble i 2018 etablert et gründerfond i samarbeid med Telenor. Dette fondet har tiltrukket seg en rekke søkere som representerer et bredt spekter av næringer.

Det har i 2018 vært en rekke bedriftsetableringer i Harstad, særlig knyttet til havbruksnæringen. Servicebedrifter og leverandørindustri kompletterer næringer i stadig større del av verdikjeden for havbruk. Utviklingen bidrar til å utvikle sterkere klyngemiljøer innenfor landsdelens største vekstnæring.

Det var ikke vekst i varehandelen i 2018. Som naturlig konsekvens av etableringene i Det forventes at sysselsettingen innen varehandel, vil falle eller stabilisere seg i 2019.

Bygg- og anleggsbransjen forventes å levere vekst i 2019, men med avhengighet av framdrift i videre prosjektgjennomføring i Harstadpakken og tidligfase utbygging Evenes.

Reiselivsnæringen i Harstad opplever stor vekst og dette vises særlig gjennom høye overnattingstall på byens hoteller. Antall kommersielle overnattingsovernattingsdøgn var i 2018 på 119.146.

Det er i 2018 igangsatt utbyggingsaktiviteter i Harstad sentrum som oppfølging av vedtatt Sentrumsplan i 2016. Utbyggingsaktivitet er også særlig knyttet til lokaliserings- og utbyggingsvalg som følge av viktige plan- og infrastrukturutbygginger (Harstadpakken og Bjarkøyforbindelsen). På Seljestad arbeides det med omforming av de tidligere industriområdene til Harstad Skipsindustri, og store næringsområder er frigjort for framtidig utbygging.

Det har i 2018 pågått utbygging av Langmoan næringspark. Det pågår også planarbeid og prosjektutvikling for Rødskjær havn og næringspark.

Telenor la ved utgangen av 2017 ned sitt kundesenter i Harstad som konsekvens av fall i bruk av telefonstøttet kundetjenester. Nedleggelsen vil først og fremst få konsekvens for arbeidsmarkedsmålinger i 2018. Arbeidsledigheten i Harstad var ved utgangen av 2018 på 1,7%.

Indikator: Etablert nytt næringsareal

Resultat:

Nytt næringsområde ved Harstad Skipsindustri anlegg i Harstad sentrum er klaggjort for videre utbygging med følgende regulerte ramme:

- Industri (eksisterende og utvidet tomtearealer): 32 daa
- Næring/kontor/industri: 162 daa

Ved utgangen av 2018 forelå det planer og intensjoner hos eiere/utbyggere, om områder for ny videregående skole, hotell, kontorlokaler for maritim næring, kino og bibliotek m.m.

Ny fase av utbygging av Langmoan næringspark ble i 2018 gjennomført med opparbeidelse av infrastruktur/deponiområder samt internt veinett innenfor næringsparken. Samlet planlagt arealutbygging er på ca 600 daa.

Utbygging av regulert areal på Nordvikmyran («Nordlysparken») er ikke igangsatt, men utbyggers interesser følges opp i sammenheng med annen arealplanlegging i området.

Rødskjær industriområde vurderes å ha et arealmessig utviklingspotensial til totalt ca. 900 daa. Dette er 3 ganger større enn tidligere vurdert. Planprosess er igangsatt. Harstad kommune og Harstad Havn Kf gikk før utgangen av 2018 inn i et utviklingssamarbeid for «Rødskjær havn og næringspark». Det vil i 2019 ansettes prosjektutvikler for Rødskjær, samt etableres felles prosjektgruppe for arbeidet. Planer og reguleringsprosess knyttet til Hålogalandsveien er under gjennomføring og forventes å styrke potensialet kraftig.

Det er også planer om revitalisering og utvikling av kombinerte nærings- og boligområder i Kanebogen med nærhet til R83. Dette er realisering av eldre

Resultater på tjenesteområdene

reguleringsplaner for næringsareal. Samlet areal er 100 daa.

I tilknytning til Stangnesbasen er det gjort vurderinger av utvidelsesmuligheter i området regulert under navnet «Teknologiparken». Det har i 2018 vært økende interesse for disse næringsarealene, og Harstad kommune vurderer en trinnvis utbygging av næringsområdet.

Resultatmål: God regional utvikling

Indikator: Gjennomførte tiltak i RUP for Sør-Troms:

Resultat: Prosjekter i RUP for Sør-Troms med fullstendig eller delvis (faset) gjennomføring:

1. Regionalt samarbeidsprosjekt mellom Harstad og Lenvik for utvikling av næringene petroleum og sjømat.

Prosjektet arbeider med å tiltrekke seg etableringer i regionen fra disse næringene, samt styrke eksisterende næringsaktører gjennom klyngeutvikling og -samarbeid blant de eksisterende aktørene. Prosjektet ble avsluttet september 2018. Nya samarbeidsprosjekter vil bli vurdert i 2019.

2. "Byregionprosjektet". Prosjekteier: Sør-Troms Regionråd

Prosjektets planperiode ble avsluttet ultimo 2017 gjennom vedtak av mål- og tiltaksdel for Regional strategi for vekst og utvikling i Sør-Troms. I 2018 ble strategien politisk behandlet i Sør-Troms-kommunene. 2018 var preget av oppstart på en rekke prosjekter/aktiviteter som del av realisering av denne strategien. Det er etablert en rolle- og ansvarsdeling mellom kommunene i regionen for gjennomføring. Strategien skal også koordineres med Ofoten regionråds tilsvarende strategi.

3. Utvikling av området rundt Harstad/Narvik lufthavn Evenes.

Det er etablert en intensjonsavtale med Narvik og Evenes kommune om samarbeid om utbygging og utvikling rundt Evenes flystasjon og Harstad/Narvik lufthavn Evenes.

Indikator: Antall sysselsatte i Harstad kommune

*Indikatorkrav: økning
(*) SSB endret f.o.m. 2016 beregningsform for sysselsetting. Tall etter endringen er således ikke sammenlignbar med tidligere tall)*

Resultat:

Sysselsetting i Harstad ved utgang av årene:

2016	2017	2018
12 153	12 238	12 323
endring:	0,7 %	0,7 %

Sysselsettingen viser en økning på 0,7% pr. år 2016-2018.

Arbeidsledigheten (%) i Harstad:

HARSTAD	Registrert helt arbeidsledige		
	2016 M11	2017 M11	2018 M11
Begge kjønn	2,3	1,6	2,1
Menn	2,9	2	2,6
Kvinner	1,6	1,3	1,7

**) I november 2018 lanserte NAV en ny registreringsløsning for alle som registrerer seg som arbeidssøkere på nav.no. Registreringen er nå mindre omfattende og fører til at det går kortere tid fra arbeidssøkerne registrerer seg til de kommer inn i statistikken. NAV estimerer at det er registrert omkring 3 600 flere helt ledige i desember 2018 enn det ville vært uten den nye registreringsløsningen (ikke sesongjustert).*

Arbeidsledige (antall) i Harstad:

HARSTAD	Antall personer registrert helt arbeidsledige		
	2016 M11	2017 M11	2018 M11
Begge kjønn	294	212	274
Menn	198	134	172
Kvinner	96	78	102

I november 2018 var det i Harstad totalt 274 helt arbeidsledige, fordelt på 172 menn og 102 kvinner. Antallet er trolig fallende 2016-

Resultater på tjenesteområdene

2018, men merk usikkerhet rundt endring i beregningsmetode fra 2018M11.

Resultatmål: God tilrettelegging for utvikling av boligområder

Indikator: Antall planer vedtatt siste år

Resultat: I 2018 ble 11 reguleringsplaner vedtatt av kommunestyret. Planene er behandlet korrekt i forhold til saksbehandlingsfristene etter plan- og bygningsloven.

Indikator: Antall planer for boligbygging siste år

Resultat: Kommunestyret har vedtatt 5 reguleringsplaner for boligbygging.

*Indikator: Antall innsigelser fra sektormyndighet
Ønsket resultat er 0*

Resultat: 3 innsigelser.

Rådmannen ser at forsøksordningen med samordning av statlige innsigelser i regi av Fylkesmannen i Troms har fungert godt. Fra 1. januar 2018 er ordningen videreført som permanent.

Resultatmål: God byutvikling

Indikator: Gjennomført handlingsplan til kommuneplan

Resultat: Harstadpakken er vedtatt og tiltakene er nå under utbygging. Dette er et prosjekt som innebærer oppgradert veisystem, tunnel som avlastning for

sentrum, gang- og sykkelstier, samt nytt kollektivsystem.

Planarbeidet for sentrumsplanen ble vedtatt i 2016. I 2017 og 2018 har en rekke oppfølgingsprosjekter vært under planlegging, og er bevilget midler for gjennomføring i 2019.

Verftsområdet sør for sentrum omformes delvis til kontor- og boligformål. Equinors etablering her er viktig. Dette området har, med sin nærhet til sentrum, fortsatt stort omformingspotensial.

Utvidelse av Sjøkanten og Kanebogen senter bidrar til å øke Harstads posisjon som regionalt handelssentrum. Samtidig fører det til økt konkurranse for sentrum, og nødvendiggjør prioritering av utviklingsprosjekter i sentrum i tiden framover.

Stien langs sjøen er prioritert gjennom sentrum i sentrumsplanen. Prosjektet Kunststien bidrar til merking av stien gjennom sentrum samt kunst og aktivitet i byrommene langs stien. Den opparbeidede delen på Trondenes representerer en stor verdi som rekreasjonsområde, og bidrar til å øke attraktiviteten for beboere og besøkende. En sammenhengende sti fra Trondenes til Gangsås vil gjøre sjøfronten tilgjengelig for allmennheten, og fungerer både som folkehelse- og stedsutviklingstiltak. Den innarbeides nå i kommuneplanens arealdel.

I 2017 er utviklingsplanen for Campus Harstad vedtatt, og legger til rette for stor utvikling av campusområdet.

Reguleringsplanen til Hålogalandsveien er vedtatt. Veiprojektet skal bidra til å binde regionen tettere sammen, og bidra til en større bo- og arbeidsmarkedsregion.

	Harstad		G-13	
	2017	2018	2017	2018
Nto driftsutg. til tilrettelegging og bistand for næringslivet pr. innb. i kroner, konsern Enhet : Kroner	235	170	125	126

7. Resultater på tjenesteområdene

7.1 Tjeneste/brukere

Resultatmål: Fornøyde brukere

Indikator: Antall klager i avvikssystem

Indikatorkrav: Ønsket resultat er reduksjon

Tjeneste-område	Avviks-system	
	2017	2018
Barnehager	3	4
Skoler	16	2
Helse og omsorg	14	16
Øvrige	3	0
Sum	36	22

Klage på ansatt, tjeneste og service ligger på samme nivå som i 2017. Nedgangen er i forhold til øvrige klager der det i 2017 ble rapportert klager på eksamenskarakterer i avvikssystemet.

Indikator: Brukertilfredshet – kvalitet på tjenestene Indikatorkrav: Skala 1-6. Ønsket resultat 5. Nedre akseptabel grense: 3.	2015	2018
Barnevern	-	4,9
Barnehage (skala 1-5 og ønsket resultat 4,5. Nedre akseptable grense 4,0)	5,0	4,4
Bibliotek	5,7(2013)	5,6

Resultatene fra barneverntjenesten viser at de har mange fornøyde brukere. Harstad er over nasjonalt snitt på alle spørsmålskategorier. Helhetsvurdering fra brukere i Harstad på 4,9 mot nasjonalt nivå på 4,7. Forbedringspunkter: Parkering koster

dyrt. Forslag om parkeringskort. Informasjonsmaterieell til brukerne, mer informasjon om tiltak og klart språk. Ubehagelig å sitte i åpen resepsjon.

Resultatene fra brukerundersøkelse på biblioteket er stort sett veldig gode. Stor forbedring for fjernstudenter fra 4,2 i 2013 til 5,6 i 2018. Ellers skiller resultatene seg kun 0,1 opp eller ned fra 2013.

Resultatene fra undersøkelsen blant foresatte i barnehage er gjennomført via en ny undersøkelse fra Utdanningsdirektoratet. Både private og kommunale barnehager har gjennomført denne undersøkelsen høsten 2018. Skala er 1-5. Tidligere undersøkelse har operert med skala fra 1-6. Generell brukertilfredshet ligger på 4,4. Dette er noe bedre enn i 2015 hvis man tar hensyn til endret skala (omregnet til en skala fra 1-6 ville resultatet vært 5,3). Resultat for private barnehager er i gjennomsnitt noe bedre enn de kommunale. Resultatet for kommunale barnehager i Harstad ligger på landsgjennomsnittet for kommunale barnehager. Kategorier som undersøkelsen omhandler er:

- Ute- og innemiljø
- Relasjon mellom barn og voksen
- Barnets trivsel
- Informasjon
- Barnets utvikling
- Medvirkning
- Henting og levering
- Tilvenning og skolestart
- Tilfredshet

Se omtale i barnehagekapitlet for nærmere omtale av undersøkelsen eller alle resultater på barnehagefakta.no

7.2 Barnehage

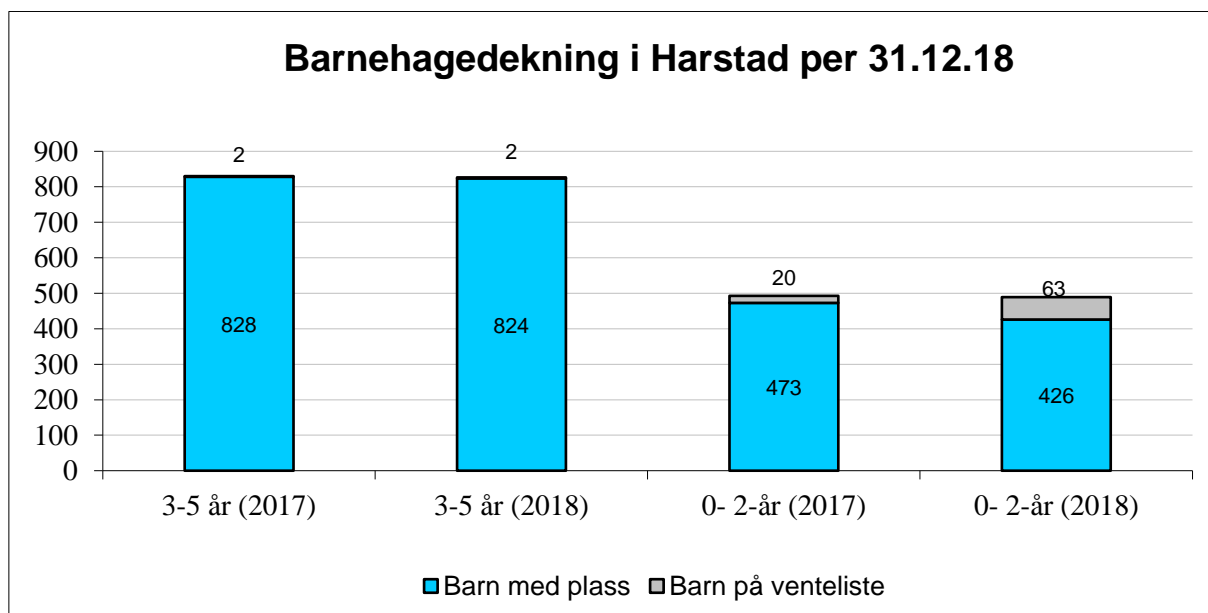
Resultatmål: Full barnehagedekning

Indikator: Venteliste for barn med rett til plass pr. 31.12.18

Indikatorkrav: Ønsket resultat = 0

Resultat: 0

Hovedopptak 2018 viser at Harstad kommune innfridde kravet om barnehageplass til alle med lovbestemt rett til plass barnehageåret 2018/19.

Pr. 31.12.2018 hadde 1 250 barn plass i barnehagene i Harstad. Plassene fordeles slik: 729 barn i kommunale barnehager og 529 i private barnehager. Andelen barn i private barnehager i Harstad øker fra 39 % i 2017 til 42 % i 2018.

414 barn i aldersgruppen 1-2 år har barnehageplass, noe som gir en barnehagedekning på 91 % for denne aldersgruppen.

824 barn i aldersgruppen 3-5 år har barnehageplass, noe som gir en barnehagedekning på tilnærmet 100 %.

Ved utgangen av 2018 var det 65 barn på venteliste som ønsket plass. Av disse var det 49 barn uten lovbestemt rett til barnehageplass. Dette var barn som ønsket plass utover barnehageåret. De resterende 16 barn hadde ikke søkt innenfor fristen for hovedopptak. Enhetslederne gjør fortløpende opptak og tilstreber at alle barnehageplasser fylles opp og færrest mulig barn står på venteliste. Flere barn vil fortløpende gis et tilbud om barnehageplass i løpet av året.

Barn uten rett til barnehageplass som ikke gis et tilbud ved hovedopptak, må normalt

vente til neste års hovedopptak før de får et tilbud.

Foreldre gir uttrykk for behov for barnehageplass etter endt fødselspermisjon, og ved flytting til kommunen, uansett tidspunkt i året.

Ikke alle foreldre får innvilget sitt førstevalg av barnehage, men tilbys plass i en annen barnehage. Denne utfordringen gjelder for det meste sentrum.

Det vil i forbindelse med rullering av VHP hvert år gjennomgås og vurderes fremtidige behov for barnehageplasser i Harstad.

Åpen barnehage:

Åpen barnehage er kjernevirksomheten i Familiens hus, og er organisatorisk underlagt pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT).

Åpen barnehagen tar imot inntil 20 barn i alderen 0-6 år i følge med foresatte. Gjennomsnittlig besøkende per dag i 2018 har vært 10-12 barn med følge. Det er foreldre med barn fra ca. 7 måneder til 18

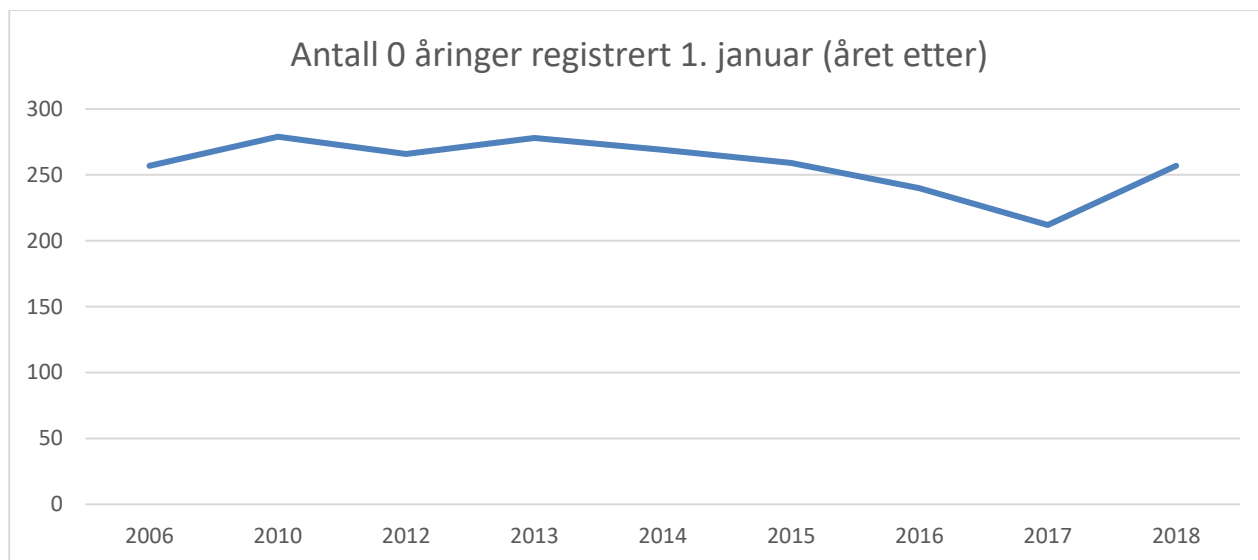
Resultater på tjenesteområdene

måneder som utgjør hovedgruppen av brukerne.

Åpningstiden frem til november 2018 var på 20 timer per uke, fordelt på 3 dager. Fra dette tidspunktet ble åpningstiden endret til 16,25 timer pr. uke, etter en evaluering av brukernes oppmøte i Åpen barnehage.

Helsesykepleier, barnefysioterapeut, PPT rådgiver, barnevernspedagog og barnehagefaglig rådgiver migrasjon har vært tilstede i barnehagen etter en oppsatt plan. Disse har deltatt i samspillet i barnehagen og har vært tilgjengelig for foresatte.

SSB tall pr. 01.01.2019.

Grafikken viser reduksjon i antall 0 åringer over tid. Rådmannen er bekymret over de lave fødselskullene. 2018 tallet på 257 viser likevel en positiv økning.

Antall barn med og uten opphold pr. 31.12.18

Alder	Antall barn i kommunen	Barn med plass		Barn på venteliste		Dekningsprosent ved full barnehagedekning
		Antall	Dekning	Antall	Dekning	
0 år	257	12	5 %	46	18 %	23 %
1- 2 år	454	414	91 %	17	4 %	95 %
3-5 år	832	824	99 %	2	0 %	99 %
TOTALT 0-5 år	1 543	1 250	81 %	65	4 %	85 %
TOTALT 1-5 ÅR	1 286	1 238	96 %	19	1 %	98 %

Samordnet opptak mellom kommunale og private barnehager fungerer godt og gir god oversikt over det reelle antallet søkere.

Et klart flertall av foreldrene ønsker hel plass, men det er også noen som ønsker delt plass. Kommunen vurderer muligheten for å

imøtekomme foreldrenes ønsker om tilpasset oppholdstid, og etterkommer dette så langt som mulig innenfor fastsatte rammebetingelser.

Resultater på tjenesteområdene

Org./personell

Resultatmål: Relevant kompetanse i personalet

Indikator: Andel faglært personale i hht bemanningsplan i henhold til nasjonal pedagognorm.

Indikatorkrav: 100 %

Resultat: Det er pr. 31.12.18 gitt dispensasjoner fra krav om barnehagelærerutdanning i totalt 27,8 årsverk. Av disse er 17,3 årsverk i kommunale barnehager.

Indikator:		Andel faglært personale i hht bemanningsplan i henhold til nasjonal pedagognorm
Enhet		Indikatorkrav: 100%
2017	Alle barnehager	90 %
2018	Alle barnehager	*78 %

*Det ble i 2018 innført ny pedagognorm, med økt krav om pedagogtetthet.

Harstad har siden 2015 vært en realfagskommune. Satsningen har delvis vært finansiert med statlige midler, og varer ut 2019.

Barnehager og skoler i Harstad er sammen deltakere i satsningen Språkkommune i tidsrommet 2018 og 2019. Fokus er å etablere en helhetlig satsing på språk, lesing og skriving fra barnehage til videregående skole gjennom strategien *Språkløyper*. Kommunen får tilskudd til å danne lærende nettverk og får faglig støtte underveis fra Lesesenteret og Skrivesenteret.

Disse prosjektene har både de private og kommunale barnehagene deltatt i.

Implementering av ny rammeplan:

Ledere i kommunale og private barnehager har deltatt på dialogsamlinger med fokus på leders ansvar for å implementere ny rammeplan i barnehagene i Harstad.

Etter-/videreutdanning:

Totalt 8 ansatte deltok i 2018 på videre-/etterutdanning som ga rett til tilretteleggingstilskudd fra stat/fylke:

4 barnehagelærerutdanning

1 barn med særskilte behov

3 barns språkutvikling

Internkontroll i barnehager

Barnehagene melder at de har gått vernerunder og behandlet avvik i tråd med gjeldende prosedyrer. Det jobbes med å gjennomføre gode risikovurderinger. Noen enheter melder at de har laget sine mål som det jobbes med etter 10-faktor.

Resultatmål: God kvalitet i barnehagene

Indikator: Gjennomført tilsyn i hht tilsynsplan

Resultat: I henhold til barnehageloven §16 har kommunen som barnehagemyndighet ansvar for tilsyn med alle kommunale og private barnehager. Tilsynet knyttet til §§ 21,22 og 23, ble gjennomført høst 2017 og vår 2018. Rapport fra tilsynet ble ferdigstilt våren 2018.

Det har vært gjennomført ett uanmeldt tilsyn i en barnehage. Dette har medført pålegg etter § 16 i barnehageloven.

Planlagt tilsyn vedrørende barnehagens arbeid med språk/språkutvikling er ikke gjennomført i 2018. Dette gjøres i løpet av høst 2019, i sammenheng med sluttevaluering av språkkommune-satsningen.

Tjeneste/brukere

Resultatmål: God måloppnåelse for alle barn i samsvar med Barnehagelov og Rammeplan

Indikator: Gjennomførte barnesamtaler (fra 4 år)

Resultat: Flere av enhetene har gjennomført barnesamtaler i alle sine barnehager. De som ikke har gjennomført samtaler i alle barnehagene melder om utfordringer med kapasitet, rutiner, krevende barnegrupper, nye pedagoger og høyt sykefravær. De vil gjennomføre disse vår 2019.

Indikator: Gjennomført ståstedanalyse

Resultat: De fleste enhetene har gjennomført ståstedanalyse. De som ikke har gjennomført, vil gjennomføre det vår 2019. Resultatene av ståstedanalysen brukes i den hensikt å skape forbedring.

Resultater på tjenesteområdene

Enhetene melder at de ser en sammenheng mellom resultat av ståstedsanalysen og foreldreundersøkelsen.

Indikator: Utarbeidet handlingsplan for tiltak på rød sone i ståstedsanalysen

Resultat: Noen barnehager melder at de er på rød sone i ståstedsanalysen. De fleste barnehagene har utarbeidet handlingsplan både for gul og rød sone.

Foreldreundersøkelse

Alle barnehagene har gjennomført Udirs foreldreundersøkelse. Svarprosenten på foreldreundersøkelsen var på 79,11% mot 84,7% hos de private. Harstad kommune scorer gjennomsnittlig på samme tilnærmet nivå som andre kommunale barnehager nasjonalt. Gjennomsnittlig scorer de kommunale barnehagene litt under de private barnehagene i Harstad. Noen barnehager har resultater under nedre akseptable grense på flere områder. Områder med høyest forbedringspotensial for de kommunale barnehagene er medvirkning og informasjon.

Resultatene av foreldreundersøkelsen kan til dels ha sammenheng med sykefravær og pedagogtetthet. Resultatene av foreldreundersøkelsen brukes i et direkte arbeid med å videreutvikle den enkelte barnehage, hvor det lages handlingsplaner og foreldrene blir tatt med i arbeidet.

Indikator: Gjennomført Udirs foreldreundersøkelse

Indikatorkrav: Ønsket resultat er 4,5. Nedre akseptable grense er 4,0.

Undersøkelsen viser at barn i trives i barnehagene i Harstad.

Kategorier / Resultat	Gangsås-toppen	Heggen	Nordhusan	Sørhusan	Harstad Kommunal	Harstad Privat	Nasjonalt - Kommunal
Svarprosent	79,67 %	79,62 %	69,76 %	88,69 %	79,11 %	84,70 %	69,55 %
Ute- og innemiljø	4,2	4,0	4,0	3,6	4,0	4,4	4,0
Relasjon mellom barn og voksen	4,5	4,4	4,5	4,2	4,4	4,7	4,4
Barnets trivsel	4,8	4,7	4,8	4,5	4,7	4,8	4,7
Informasjon	4,4	4,1	4,2	3,8	4,1	4,5	4,2
Barnets utvikling	4,7	4,6	4,7	4,2	4,5	4,7	4,6
Medvirkning	4,3	4,1	4,2	3,8	4,1	4,5	4,2
Henting og levering	4,4	4,2	4,5	4,1	4,3	4,5	4,3
Tilvenning og skolestart	4,5	4,3	4,5	3,9	4,3	4,6	4,4
Tilfredshet	4,4	4,5	4,5	4,0	4,4	4,7	4,4

Resultater på tjenesteområdene

Nasjonal ordning for reduksjon av foreldrebetaling i barnehager

Familier skal ikke betale mer enn 6 % av husholdningens inntekt for en barnehageplass. 3-5 åringer i husholdninger med særlig lav inntekt har rett til et gratis kjernetilbud på 20 timer pr uke.

Pr. 31.12.2018 hadde 225 husholdninger (372 enkeltbarn) innvilget redusert foreldrebetaling. 204 barn fikk i tillegg innvilget gratis kjernetid. Dette er en økning fra 2017.

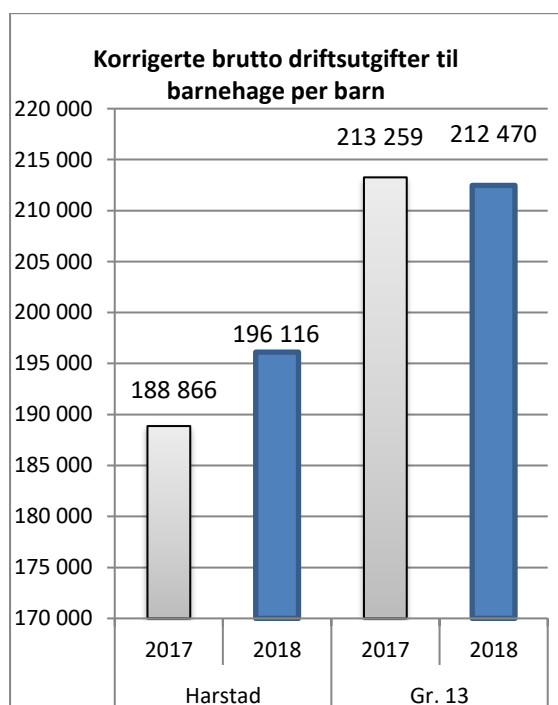
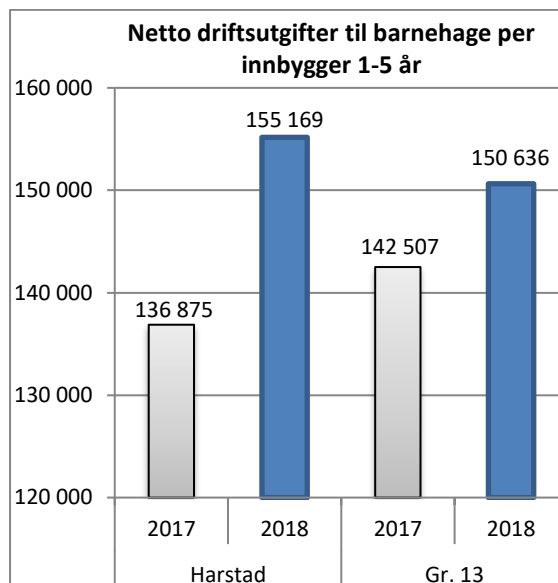
Økonomi

Harstad kommune har økt sine netto utgifter til barnehage med 13,4 % mens KOSTRA gruppe 13 har økt utgiftene med 5,7 %. Noe av økningen i Harstad skyldes at det var 5% færre barn 1-5 år i 2018 enn i 2017.

Økningen i drifts- og kapitaltilskudd til private barnehager (bl.a som følge av etablering av ny privat barnehage på Stangnes i 2017) hadde i 2018 fullårseffekt og forklarer i hovedsak de økte driftsutgiftene. De økte tilskuddsutgiftene har dermed vært større enn redusjonen i driftsutgifter som følge av redusert antall plasser i kommunale barnehager. Noe av dette er naturlig da reduksjonen av kommunale barnehageplasser ikke gir vesentlig reduksjon av kapitalutgifter i forhold til størrelsen på kapitaltilskuddet til en ny privat barnehage.

Harstad kommune har nå høyere netto kostnader til drift av barnehager enn gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner. Dette samtidig som produktiviten er god ved at tallene (brt. driftsutgifter) viser at vi driver med lavere kostnader enn andre kommuner.

Harstad kommune har økt sine brutto utgifter til barnehage med 3,8 % mens KOSTRA gruppe 13 har redusert utgiftene med 0,4 %. Harstad kommune har 7,7 % lavere brt. kostnader til drift av barnehage (per barn) enn sammenlignbare kommuner.

Mål og nøkkeltall	Harstad		G-13	
	2017	2018	2017	2018
Andel barn 1-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1 - 5 år	96,0	96,3	92,1	92,2
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	90,8	91,2	83,6	84,1
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	99,3	99,0	97,4	97,3
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	61,4	58,3	40,2	40,1

Resultater på tjenesteområdene

Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning	35,7	35,9	38,8	40,4
--	------	------	------	------

Harstad kommune har høyere barnehagedekning i forhold til sammenlignbare kommuner. Harstad kommune har litt lavere andel barnehagelærere i forhold til

grunnbemanning enn gjennomsnittet av sammenlignbare kommuner.

7.3 Grunnskole og skolefritidsordning

Det er 12 skoler i Harstad. 6 barneskoler, 3 ungdomsskoler og 3 kombinertskoler. Alle grunnskolene i Harstad deltar i de store skoleutviklingsprosjektene som er initiert nasjonalt.

Harstad har siden 2015 vært en *realfagskommune* sammen med 50 andre kommuner. Satsingen er delvis finansiert med statlige midler, og varer ut 2019. Skoler og barnehager i Harstad er sammen deltakere i satsningen *Språkkommune* i tidsrommet 2018 og 2019. Fokus er å etablere en helhetlig satsing på språk, lesing og skriving fra barnehage til videregående skole gjennom strategien *Språkløyper*. Kommunen får tilskudd til å danne lærende nettverk og får faglig støtte underveis fra Lesesenteret og Skrivesenteret.

I 2018 var det fokus på å utvikle gode skolebibliotek ved alle skolene. Dette var en del av arbeidet som språkkommune, samtidig som kommunestyret satte søkelys på kvaliteten ved skolenes bibliotektilbud. Det ble bevilget midler til å bemanne opp alle skolebibliotekene, og alle skolene har nå en ansvarlig lærer for skolens bibliotek og åpningstid minimum 3 timer ukentlig. Behov for innkjøp ble også kartlagt. Lærerne med ansvar for skolebiblioteket deltar i etterutdanning på dette feltet og møtes jevnlig i nettverk.

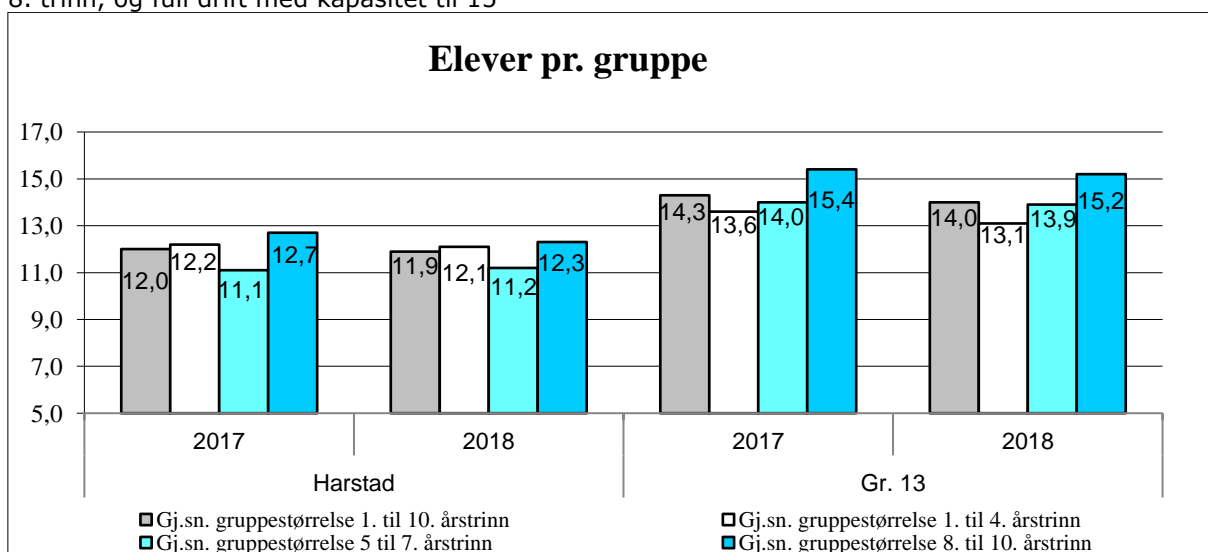
Kommunestyret har vedtatt å etablere et ressurscenter for elever på ungdomstrinnet. Dette skal lokaliseres til Seljestad ungdomsskole, som skal bygges ut. Tilbudet skal sikre kvalitet og kontinuitet for elever med særlig store tilretteleggingsbehov. Oppstart blir høsten 2019 med ei gruppe på 8. trinn, og full drift med kapasitet til 15

elever fra høsten 2020.

Fem barneskoler i Harstad deltar i utviklings- og forskningsprosjektet «Et lag rundt eleven». Dette er et prosjekt for å utvikle tverrfaglig samarbeid, som involverer PPT, kommunepsykologene, skolehelsetjenesten og barnevernet. Utviklingsarbeidet omfatter skolens mellomtrinn (5. -7. klasse) med oppstart høsten 2017 og varighet ut 2019. På nettsiden (www.skoleporten.no) kan alle studere tilstanden for grunnskolen i Harstad.

Resultatene fra KOSTRA, GSI, og elevundersøkelsen gjør det mulig å sammenligne skoler og kommuner. Rådmannen viser likevel til at det viktigste er at hver enkelt skole skal kunne følge sin egen utvikling over tid for å kunne sette inn nødvendige forbedringstiltak. Skolene har fått i oppdrag fra Kommunestyret i VHP å øke antall grunnskolepoeng og redusere den svakest presterende gruppen i nasjonale prøver.

Elevtall første trinn over tid:

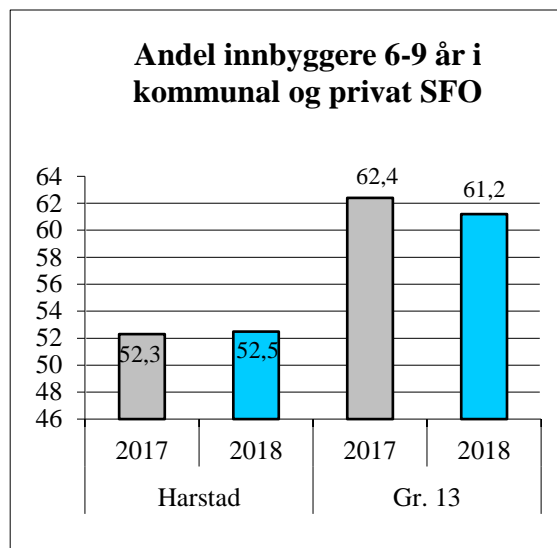
Resultater på tjenesteområdene

Denne oversikten viser at Harstad kommune i 2018 hadde gjennomsnittlig lavere gruppestørrelse i alle aldersgrupper enn KOSTRA gruppe 13. Dette er en årsak til høyere skolekostnader i Harstad i forhold til sammenlignbare kommuner. Antall elever pr. gruppe er litt redusert for de fleste trinnkategorier fra forrige år.

Andel barn som benytter SFO tilbud er omtrent uendret fra 2017 til 2018.

Privat SFO/ Løvåsen hadde 40 helplasser i 2018.

I Harstad går få barn i SFO, og kostnadene er høye sammenlignet med gjennomsnittet i andre kommuner. Av kommunene i kommunegruppe 13 er Harstad blant de kommunene som har høyest kostnader pr. bruker av SFO.

Oversikt over elevtall og undervisningsårsverk i skolene (tall pr 1.8.18):

1. År	2. Antall elever	3. Antall klasser (inkl. ekstra klassedeling)	4. Årsverk lærere	5. Ant elever pr. årsverk	6. antall årsverk til spesial pedagogiske tiltak
2017	2 845*	141	348***	9,3	53
2018	2 846	141	347**	9,3	53

*I tillegg går elever på Harstad Montessoriskole.

**Ressurser tilsvarende 5 stillinger er tildelt kommunen fra staten til økt lærertetthet

*** Ressurser tilsvarende 8 stillinger er tildelt kommunen fra staten til økt lærertetthet.

Organisasjon/personell

Resultatmål: Relevant kompetanse i personalet

*Indikator: Andel ansatte med kompetansekrav dekt:
Indikatorkrav: 100 %*

Resultat: I Harstad er det 10 stillinger som ikke er besatt av ansatte med godkjent kompetanse.

De nye kompetansekrav som nå gradvis innføres for mellom og ungdomstrinn vil gjelde for fullt fra 2025. Ansatte vil tilegne seg påkrevde studiepoeng gjennom etterutdanningsordningen *Kompetanse for kvalitet*. I strategisk plan for kompetanseheving for skoleledere og pedagogisk personell er utvikling av skolene som lærende organisasjoner sentral. Innsatsområdene er kompetanseutvikling for ledelsen og reformrelatert kompetanseutvikling av det pedagogiske personalet.

Etter- og videreutdanning

Den statlige strategien for etter- og videreutdanning "Kompetanse for kvalitet" 2015 - 2025 videreføres og utvides fram til 2025. For videreutdanning i matematikk og naturfag finansierer staten 75 % av kostnader til frikjøp, og deltakende lærere bidrar med 25 % i form av egen tid. For videreutdanning i andre fag dekker staten 60 % av vikarutgiftene, skoleeier 15 % og deltakende lærer 25 %. Kommunestyret har bevilget kr. 500.000,- årlig av kommunale midler til videreutdanning for lærere.

Våren 2018 fullførte 17 lærere videreutdanning. 7 i matematikk, 2 i naturfag, 1 i norsk, 7 i engelsk.

2 avdelingsledere deltok i rektorutdanning i 2018.

Alle lærere i harstadskolen er tilknyttet et profesjonsfelleskap på sin skole(SPF), delt inn i norsk, realfag, engelsk eller kunsthøgskolen. Lederne av SPF møtes jevnlig i et kommunalt profesjonsfelleskap (KPF). Disse profesjonsfelleskapene jobber med videreutvikling av praksis i tråd med etterutdanningsløpene vi som kommune deltar i. KPF arrangerer i samarbeid med ressurslærerne 4 årlige fag/temasamlinger

Resultater på tjenesteområdene

for alle lærere. Der det er naturlig kobles universitet eller høyskole på. Slik når vi alle lærere, og alle elever i Harstad med etterutdanningsløpene vi er en del av.

Gjennom den desentraliserte kompetansehevingsordninga har Harstad, som en del av Sør-Troms region, inngått et samarbeid med UiT knytta til profesjonsfaglig digital kompetanse. Gjennom denne ordninga skal alle skoler ha en plan for arbeidet med å å tilfredstille kravene til digitalt kompetente lærere. Hver skole har en digital kompetanseveileder(DKV). Disse utgjør et kommunalt nettverk, ledet av den kommunale veilederen i digital kompetanse.

Videre har vi samlet skolebibliotekarene i et lærende nettverk med veiledning fra Skrivesenteret. Alle nyutdannede lærere utgjør et annet nettverk, og møtes med sine mentorer i 4 årlige nettverksmøter. Lærerspesialistene har 2 årlige treff. Nye 1.klasselærere og nye 8.trinns lærere møtes for oppdatering og kompetanseutvikling 1 dag hver vår. Andre pågående nettverk med jevnlig møter etter oppsatt plan er nettverk for skolenes språkveiledere, PALS-nettverk, rådgivernettsverk og koordinatortnettverk.

Ledere i barnehage og skole møtes jevnlig i lærende nettverk for å videreutvikle overgangen mellom barnehage og skole. Dette i samarbeid med Lesesenteret.

Nettverkene etableres med mål om å dele og videreutvikle ønsket praksis i tråd med gjeldende føringer.

Harstad kommune deltar i lærerspesialistordningen. Tilsammen er det 18 lærerspesialister ved skolene. Disse gir et viktig bidrag i den skolebaserte kompetanseutviklingen.

IKT oppvekst frem mot 2020

Nytt skoleadministrativt system, Visma flyt skole, er fullt ut implementert i løpet av 2018. Systemet fungerer som kildesystem med elevdata for alle skoler i kommunen og

ivaretar den administrative skole-hjem dialogen.

Høsten 2018 ble målet om 1:1 dekning av elev-pc'er på ungdomstrinnet nådd. Maskinparken kompletteres fortløpende på barnetrinnet.

Arbeidet med ny digitaliseringsplan oppvekst 2020-24 ble påbegynt i 2018.

Dataløsning som skal sikre at opplæringsloven §13-10 blir fulgt er etablert (system som sikrer at krav i opplæringsloven er oppfylt). «Mobbeknappen» er en del av denne løsningen. Elever, foresatte, lærere eller andre kan bruke denne for å melde inn mobbesaker. Denne er tilgjengelig på kommunens og skolenes hjemmesider.

Resultatmål i grunnskolen i Harstad

Resultatmål: Skolene skal bidra til og ta ansvar for at hver eneste elev gis muligheter til å nå sine høyeste mål og til å bli den beste utgaven av seg selv

Indikatorkrav: Ambisjonene for Harstad kommune er resultater i tråd med eller bedre enn landsgjennomsnittet.

Oppdrag til skolene:

Andelen svakest presterende elever skal være på linje med eller under nasjonalt nivå.

Resultat: Nasjonale prøver ble i 2018 gjennomført på 5. og 8. trinn i regning, lesing og engelsk. På 9. trinn ble nasjonale prøver gjennomført i lesing og regning.

Resultater på tjenesteområdene

Nasjonale prøver - 5. trinn		Mestring nivå 1 (lavt)	Mestring nivå 2 (middels)	Mestring nivå 3 (høyt)
Engelsk	Nasjonalt (17-18)	23,0 %	51,6%	25,4%
	Nasjonalt (18-19)	23,0%	50,7%	26,2%
	Harstad (17-18)	32,7%	49,3%	18,0%
	Harstad (18-19)	25,2%	48,8%	26,0%
Regning	Nasjonalt (17-18)	22,8 %	51,4 %	25,8%
	Nasjonalt (18-19)	22,8%	51,4%	25,8%
	Harstad (17-18)	30,1%	47,3%	22,6%
	Harstad (18-19)	22,6%	52,5%	24,9%
Lesing	Nasjonalt (17-18)	23,6%	53,0%	23,4%
	Nasjonalt (18-19)	22,9%	54,7%	22,5%
	Harstad (17-18)	26,5%	51,3%	22,2%
	Harstad (18-19)	22,4%	55,6%	22,0%

Det er færre elever som skårer på nivå 1 på alle 3 målområdene, og dette er i tråd med oppdraget til skolene og er en viktig og gledelig måloppnåelse. Andelen elever som oppnår resultater på nivå 3 er også betydelig økt i regning og engelsk. Det er grunn til å anta at skolenes jobbing med Tidlig innsats

og med språk og realfag, i kombinasjon med systematisk etter- og videreutdanning av lærere, bidrar til bedre resultater. Det er imidlertid variasjon i elevenes resultater på NP mellom skolene, og skoler med svake resultater må sette i verk forbedringstiltak.

Nasjonale prøver - 8. trinn		Mestring nivå 1 (lavt)	Mestring nivå 2	Mestring nivå 3	Mestring nivå 4	Mestring nivå 5 (høyt)
Engelsk	Nasjonalt (17-18)	8,5%	18,9%	41,2%	20,7%	10,7%
	Nasjonalt (18-19)	8,1%	19,0%	42,5%	19,3%	11,1%
	Harstad (17-18)	9,4%	21,7%	44,4%	17,7%	6,9%
	Harstad (18-19)	12,6%	18,2%	36,4%	20,6%	12,3%
Regning	Nasjonalt (17-18)	7,8%	22,3%	37,7%	21,5%	10,7%
	Nasjonalt (18-19)	8,8%	21,2%	37,6%	22,4%	10,1%
	Harstad (17-18)	10,2%	22,9%	38,9%	20,0%	8,0%
	Harstad (18-19)	8,9%	20,0%	33,7%	22,4%	10,1%
Lesing	Nasjonalt (17-18)	8,8%	17,9%	42,1%	20,2%	11,0%
	Nasjonalt (18-19)	9,3%	16,8%	42,5%	21,1%	10,3%
	Harstad (17-18)	10,5%	18,1%	46,2%	18,4%	6,9%
	Harstad (18-19)	11,2%	15,4%	44,2%	21,0%	8,2%

Nasjonale prøver - 9. trinn		Mestring nivå 1	Mestring nivå 2	Mestring nivå 3	Mestring nivå 4	Mestring nivå 5
Regning	Nasjonalt (17-18)	4,3%	15,2%	33,7%	26,3%	20,5%
	Nasjonalt (18-19)	4,8%	14,4%	32,7%	28,4%	19,6%
	Harstad (17-18)	2,5%	12,7%	35,3%	27,6%	21,8%
	Harstad (18-19)	6,7%	15,2%	30,7%	28,5%	18,9%
Lesing	Nasjonalt (17-18)	5,1%	11,1%	36,2%	25,7%	21,5%
	Nasjonalt (18-19)	5,9%	11,1%	37,0%	26,6%	19,5%
	Harstad (17-18)	3,6%	12,8%	32,5%	28,1%	23,0%
	Harstad (18-19)	5,9%	11,8%	39,9%	29,2%	13,3%

Resultatene på 8. trinn viser forbedring i elevenes resultater på NP på alle

målområdene. Det er nå jevnt med landsgjennomsnittet, litt svakere i lesing

Resultater på tjenesteområdene

enn i engelsk og regning. Også hvis vi sammenligner oss med våre nabokommuner Lenvik og Narvik oppnår harstadelevne bedre resultater. Dette vitner om godt og målrettet arbeid i våre grunnskoler. På 9. trinn er det litt svakere utvikling enn ønsket, dette gjenspeiler seg også på landsbasis. Variasjonene er små, men merkbart færre elever skårer på de to høyeste nivåene i lesing.

Harstad fortsetter arbeidet med både språk og realfag gjennom deltakelsen i realfag- og språkkommunesatsningen.

Indikator: Gode faglige resultater, målt gjennom grunnskole-poeng (eksamens- og standpunkt-karakterer).

Oppdrag til skolene: Gjennomsnittlig økning med 1 grunnskolepoeng årlig.

Skolelederne må prioritere ledelsesressurser for å bidra til at mer av deres tid går til ledelse av læreres og elevers læring.

Grunnskolepoengsum				
	Snitt	Snitt	Snitt	Snitt
	Nasjonalt (16-17)	Nasjonalt (17-18)	Harstad (16-17)	Harstad (17-18)
Grunnskolepoengsum	41,4	41,7	40,2	41,4

Grunnskolepoeng regnes ut ved at alle avsluttende karakterer som føres på vitnemålet, legges sammen og deles på antall karakterer slik at en får et gjennomsnitt. Deretter multipliseres gjennomsnittet med 10. Snittet er økt de to siste år både nasjonalt og for Harstad.

Rådmannen viser til satsingene Ungdomstrinn i utvikling (som også omfatter barnetrinnet), språkkommune- og realfagkommunesatsningen samt

lærerspesialistordningen. Dette skal bidra til å øke motivasjon, mestring og læringsresultater hos elevene. Tabellen viser en positiv utvikling i Harstad, og mål om økning på 1 grunnskolepoeng er nådd. Oppdraget til skolene er å heve resultatene ytterligere. Skolene analyserer systematisk resultater og elevenes utvikling over tid og setter inn tiltak for å nå målsettinger om økt læringsutbytte. Alle satsningene kommunen deltar i forventes å bidra til en fortsatt positiv utvikling.

Resultatmål: Godt fysisk og psykososialt læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring

Indikator: Elevundersøkelsen

Elevene på 7. og 10. trinn har i 2018 gjennomført Utdanningsdirektoratets nettbaserte elevundersøkelse. Elevundersøkelser utarbeidet av Undervisningsdirektoratet er obligatorisk for 7. og 10. trinn for alle landets skoler. Skolene skal gjennomgå resultatene fra undersøkelsene med ansatte og representanter for brukere og iverksette tiltak på områder med svake resultater.

Indikator: Elevene opplever en skole fri for mobbing

Indikatorkrav: Ambisjonene for Harstad

kommune er resultater i tråd med eller bedre enn landsgjennomsnittet.

Hver skole skal analyserer egne resultater målt mot kommune og landsgjennomsnitt, og setter inn tiltak der det er nødvendig.

Resultater på tjenesteområdene

Elevundersøkelsen 7. trinn				
Skala 1-5: Høy verdi betyr positivt resultat. Beste gjennomsnittsverdi er 5.				
*Skala 0-100: Indikatoren viser prosentandelen elever som opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere. Beste resultat er en andel på 0.				
Snitt	Nasjonalt (2017)	Nasjonalt 2018	Harstad (2017)	Harstad 2018
Motivasjon	3,9	3,8	3,9	3,9
Mestring	4,1	4,1	4,1	4,1
Støtte fra lærerne	4,4	4,4	4,4	4,4
Vurdering	3,9	3,9	3,9	3,8
Felles regler	4,3	4,4	4,4	4,4
Trivsel	4,3	4,3	4,2	4,2
*Mobbing på skolen	7,2	7,5	13,1	6,9

Resultatene på 7. trinn er stort sett i tråd med kommunens ambisjoner om resultater i tråd med eller bedre enn landsgjennomsnittet. Andel elever som har svart at de er blitt mobbet, er sterkt redusert fra 2017 og resultatet er lavere enn landsgjennomsnittet. Rådmannen viser likevel til at det må være en prioritert oppgave for skolene å få dette tallet ytterligere redusert.

Elevundersøkelsen 10. trinn				
Skala 1-5: Høy verdi betyr positivt resultat. Beste gjennomsnittsverdi er 5.				
*Skala 0-100: Indikatoren viser prosentandelen elever som opplever mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere. Beste resultat er en andel på 0.				
Snitt	Nasjonalt (2017)	Nasjonalt 2018	Harstad (2017)	Harstad 2018
Motivasjon	3,5	3,5	3,6	3,4
Mestring	3,9	3,9	4,1	4,0
Støtte fra lærerne	4,0	4,0	4,1	4,0
Vurdering	3,3	3,3	3,4	3,3
Felles regler	3,9	4,0	3,9	4,1
Trivsel	4,1	4,1	4,1	4,1
*Mobbing på skolen	8,3	7,0	5,3	5,9

Elevundersøkelsen på 10. trinn viser at kommunens ambisjoner om resultater i tråd med eller bedre enn landsgjennomsnittet er innfridd. . Andelen elever som oppgir at de er motivert for skolen er litt lavere enn nasjonalt. På dette trinnet har Harstad en lavere andel elever som har opplevd mobbing enn landsgjennomsnittet

Resultater på tjenesteområdene

Spesialundervisning

Indikator: Andel ressurser brukt til spesialundervisning.

gjennomsnitt av KOSTRA gruppe 13. Økt fokus på ordinær tilpasset opplæring.

Indikatorkrav: Innen høst 2018 skal andel ressurser brukt i Harstad på spesialundervisning reduseres til

<i>Indikator: Prosentvis andel elever i grunnskolen som får spesial undervisning</i>	Harstad 2017*	KOSTRA gruppe 13 2017	Harstad 2018	KOSTRA gruppe 13 2018
	6,2%	7,5%	5,6%	7,5%

<i>Årstimer spesialundervisning per elev med spesialundervisning (KOSTRA)*</i>	Harstad 2017	KOSTRA gruppe 13 2017	Harstad 2018*	KOSTRA gruppe 13 2018
Indikatorkrav: på linje med gruppe 13	210,1	131,7	231,1	135,1

*Andel timer til spesialundervisning av antall

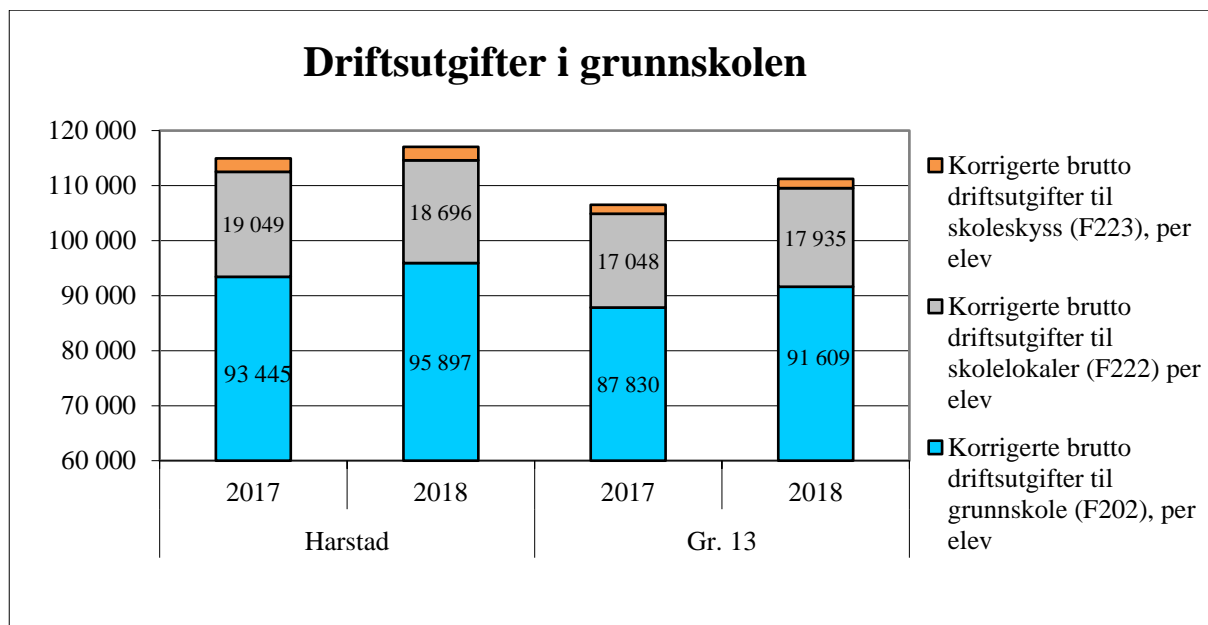
Andelen elever som får spesialundervisning i Harstad er på et stabilt lavt nivå. Antall timer spesialundervisning som tildeles gjennom vedtak er imidlertid på et høyere nivå enn i Kostragruppe 13. Skolenes oppdrag er å nå indikatorkravet innen høsten 2019.

Indikator: Godkjent skolebygg og utemiljø

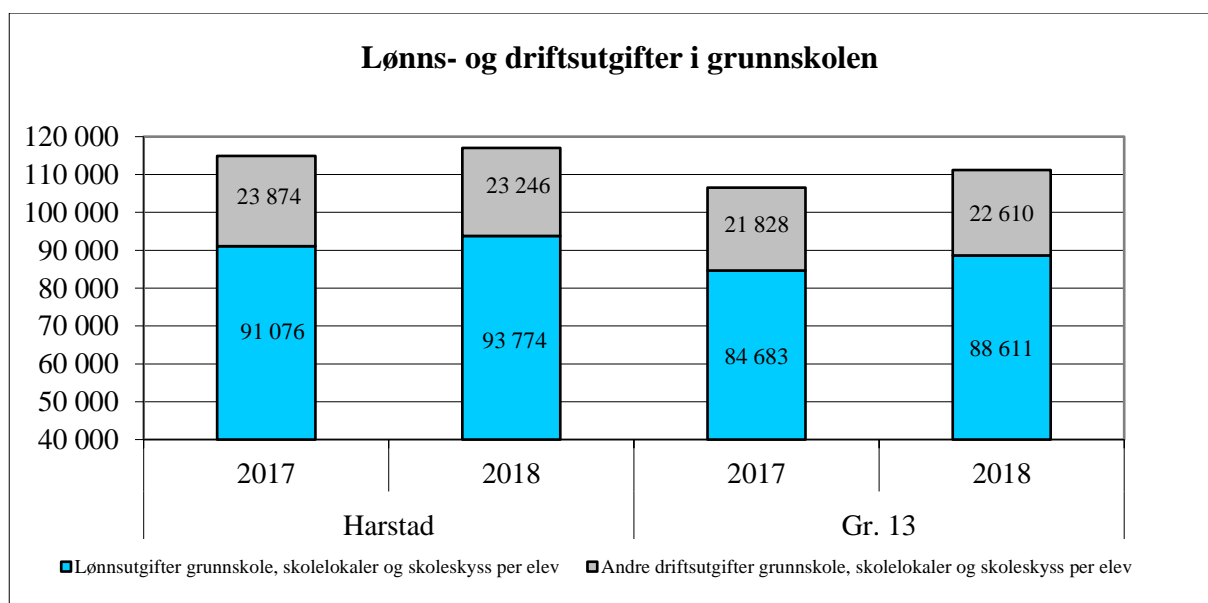
Indikatorkrav: Virksomheten skal være godkjent ihht forskrift om miljørettet helsevern

Resultat: Kommunestyret har godkjent skolene med vilkår. Prosessen med å gjennomføre handlingsplanen har imidlertid tatt lengre tid enn først planlagt. Det er fremdeles noen av skolene som er godkjent med vilkår som ikke er utbedret. Ved tilsyn blir vilkårene for godkjenning gjennomgått. Skolene skal ha tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. hvert andre år. Avdeling Folkehelse har siden 2012 hatt to til tre tilsyn med samtlige skoler.

Økonomi

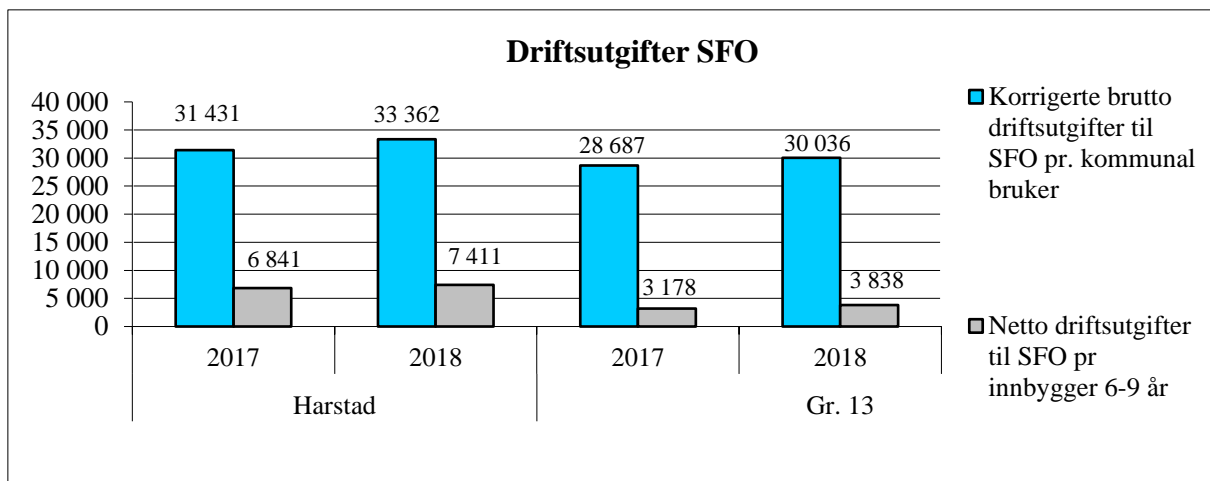

Når man ser på Korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskolen (funksjon 202, 222, 223) så brukte Harstad kommune i 2018: 16,6 mill. kr. mer enn gjennomsnittet i Kostra gruppe 13. Økningen fra 2017 til 2018 for Harstad er 1,8 % mens den for Kostragruppe 13 er på 4,4 % totalt.

Harstad bruker 19,9% av grunnskoleutgiftene til andre ting enn lønn mens gruppe 13 bruker 20,3%.

Resultater på tjenesteområdene

Harstad kommune har høyere driftsutgifter til SFO enn Gruppe 13, både per bruker og per innbygger 6-9 år. Den store forskjellen i netto driftsutgifter per innbygger 6-9 år henger sammen med at det er vesentlig færre barn i SFO i Harstad.

7.4 PPT

Resultatmål: å være tett på og tilgjengelig for barnehager og skoler.

PP-rådgiverne kan bistå skoler og barnehager med kompetanse, læringsmiljø, deltakelse i tverrfaglig team samt møter med foresatte. PPT har 11 rådgivere som dekker alle barnehager og grunnskoler i Harstad, Kvæfjord, Ibestad, Skånland og Gratangen kommune. Hver PP-rådgiver har mellom 40-70 aktive saker, og ivaretar i tillegg systemretta arbeid ute i barnehagene og skolene.

Systemretta arbeid gjennom kontaktpersonordningen og tverrfaglig samarbeid vektlegges. Det er nedgang i antall aktive saker og antall henvisninger. Kontaktpersonordningen gir resultater ved at skolene har lett tilgang på veiledning, og det er tett samarbeid med skolen. God felles forståelse av den spesialpedagogiske tiltakssirkelen tydeliggjør hva som kreves gjort før henvisning til PPT. Det er flere sakkyndige vurderinger som nå ikke fører til vedtak om spesialundervisning fordi elever kan følge ordinær tilpasset opplæring.

Indikator: Saksbehandlingstid

Resultat: Saksbehandlingstiden varierer fra 2 - 6 måneder.

Anbefaling fra Fylkesmannen er saksbehandlingstid på under tre måneder fra henvisning til ferdig utarbeidet sakkyndig vurdering. Kapasiteten påvirkes av etterspørsel om veiledning i forhold til enkeltbarn, læringsmiljøarbeid og henvisninger. Ved nye henvisninger er det inntil to måneders ventetid og i noen perioder 3 måneders ventetid. Dette bidrar til for lang saksbehandlingstid. Ved årsskiftet var det 19 saker på ventelista.

Aktive saker i PPT for alle kommuner som inngår i vertskommunesamarbeidet:

	Skoleår	Skoleår
Aktive saker	16/17	17/18
TOTALT	528	504

Sakkyndig vurdering utarbeides i alle saker som henvises til PPT, og det tilrås spesialundervisning etter opplæringsloven § 5.1 for elever som skal ha avvik fra læreplanmålene, og/eller annen organisering

av opplæringen. Ca 5,9 % av elevene i Harstad kommune har i 2018/2019 vedtak om spesialundervisning. Dette er en nedgang på 0,3 % fra forrige år.

Stadig flere elever har redusert skoletilbud av helsemessige årsaker, og PPT sin rolle vil blant annet være å beskrive realistiske opplæringsmål. Det er økning i skolevegrings-problematikk, noe som krever økt kompetanse i tjenesten.

På førskolesiden reguleres nå behovet for spesialpedagogisk hjelp gjennom barnehageloven § 19. Nytt her er at PPT nå skal vurdere om barnehagen kan avhjelpe barnets vansker innenfor det ordinære barnehagetilbudet før det tilrås spesialpedagogisk hjelp.

Førskoleteamet

Førskoleteamet ved PPT gir spesialpedagogisk hjelp til barn som har vedtak etter Barnehageloven § 19a. Behovet for spesialpedagogisk hjelp er økende, og det gis nå hjelp tidligere, og til yngre barn med store og vedvarende hjelpebehov. I tillegg gis det spesialpedagogisk hjelp til de barna som trenger litt ekstra for å bli bedre rustet til å begynne i skolen. Målet er å øke kompetansen i barnehagene slik at flere barn kan få den hjelp de trenger innenfor allmenpedagogiske tiltak gjennom støtte og veiledning fra førskoleteamet.

Skoleteamet

Resultatmål: Å være lett tilgjengelig og gi bistand til skolen og foresatte som henvender seg.

Samarbeid mellom elev, foresatte og lærere vektlegges. Tilbud om foreldreveiledning gis. Veiledning i klasseledelse og tiltak iverksettes.

Logopedisk hjelp

Kommunen/skoleledelsen har en plikt til å tilpasse opplæringen til den enkelte elevs evner og forutsetninger, jf. opplæringsloven § 1-3 første ledd. Som en del av denne plikten har Harstad kommune valgt å tilby logopediske tjenester ved å samordne logopedtilbudet i en logopedstilling som organisatorisk er tilknyttet PP-tjenesten. Det betyr at elever med behov for logopedisk hjelp på grunn av for eksempel stemmevansker, men som ikke har behov for spesialundervisning, kan få et slikt tilbud som

Resultater på tjenestoområdene

en del av den tilpassede opplæringen. Det er stor etterspørsel på alle skolene og i perioder lang ventetid.

PMTO

Resultatmål: å gjenopprette eller bygge et positivt og utviklingsstøttene forhold mellom barn og foreldre, og bryte negative samspillsmønstre.

Resultat: 20 familier har fått PMTO-terapi i 2018. Det er ingen ventetid for oppstart.

Tjenesten har mål om at tilknytningen mellom foreldre og barn skal bli bedre, selvtilliten til barnet bygges opp, og barna lærer å ta ansvar for egne valg og handlinger. PPT har i dag to ansatte som er utdannet PMTO-terapeuter og som gir PMTO-

terapi til familier som en del av sine arbeidsoppgaver. Målet er gi flere familier tilbud om PMTO, blant annet som et tilbud i Familiens hus.

Familiens hus

Resultatmål: Fremme trivsel og god helse hos barn, unge og deres familie, samt styrke barn og unges oppvekstsvilkår i Harstad kommune.

Tverrfaglig samarbeid gis som tjenester inn i Åpen barnehage.

7.5 Voksenopplæring

Indikator: Resultat fra norskprøver i muntlig, lytte, lese, skrive

Ønsket resultat: Resultat ihht nasjonale resultat

Ønsket % andel bestått nivå er A2, B1 og B2.

Resultat/avvikskommentar

Mars 2018

Prøvetype	Nasjonalt	Harstad
Muntlig	87	87
Lytte	89	80
Lese	84	81
Skrive	87	77

Juni 2018

Prøvetype	Nasjonalt	Harstad
Muntlig	86	89
Lytte	82	82
Lese	75	70
Skrive	83	78

Des 2018

Prøvetype	Nasjonalt	Harstad
Muntlig	85	88
Lytte	82	87
Lese	70	78
Skrive	81	91

Antallet på prøvene varierer. På den enkelte delprøve var det fra 25 til 100 kandidater. De fleste kandidatene tar prøven i juni.

Resultatene for Harstad er på muntlig likt eller litt over landsprosenten, på noen av de andre delprøvene litt under. Harstad har bedre resultat enn landssnittet på alle delprøvene i desember 2018. Harstad har god økning fra 2017.

Resultatene analyseres kontinuerlig, og ulike pedagogiske tiltak settes inn.

Indikator: Gir resultat grunnskole for voksne innpass i videregående tilbud:

Ønsket resultat: 100 % til videregående skole.

Resultater:

100 % til videregående skole i 2018.

Resultatene analyseres 2 ganger pr. år i ledergruppe og personalgruppe.

	Harstad		G-13	
	2017	2018	2017	2018
Netto driftsutgifter til voksenopplæring (213), per innbygger	84	140	251	301

Harstad har lave driftsutgifter sammenlignet med G-13.

7.6 Helse- og omsorgstjenesten

Ny organisering av tjenestene ble iverksatt fra 01.01.18. 2018 har derfor vært preget av arbeidet med å etablere den nye enhetsstrukturen. Målet med omorganiseringen er å legge bedre til rette for enhetlige tjenester, utvikling av kvalitet, kompetanse samt effektiv drift.

Rådmannen har stort fokus på forbedrings- og utviklingsarbeid. Enhetene gir døgnkontinuerlige tjenester til mennesker med bistandsbehov og det samhandles med mange instanser. Dette krever tett oppfølging både i forhold til drift og utvikling.

Prioriterte forbedringstiltak i 2018;

- Forbedringstavler i alle enheter og avdelinger
- Fokus på hverdagsmestring og gode pasientforløp
- Motivere ufaglærte til å gjennomføre utdanning
- Etablering av Foyer
- Etablering av hukommelsesteam
- Etablering av FACT i samarbeid med UNN Harstad, Kvæfjord og Skånland kommuner
- Kompetansebygging, blant annet gjennom e-læring
- Passeringstest for legemiddelhåndtering
- Systematisk opplæring i håndtering av vold/trusler
- Reorganisering av støttekontakt, avlastning og BPA
- Livsgledearbeid og resertifisering av Livsgledehjem
- Innføring av 11 fokusområder i tjenesten til mennesker med rus- og psykisk lidelse
- Likeverdig og inkluderende arbeidsliv for funksjonshemmede
- Bruk av risikotavler
- Arbeid med å få større andel hele stillinger i sektoren
- Arbeid med å øke nærværet i sektoren
- Systematisere arbeidet med avvik som grunnlag for læring
- Styrking av fastlegeordningen
- Bedre samhandling med leger på sykehjem
- Oppstart og utprøving av VIPS modell. Dette er en modell med fast møtестruktur som involverer personalgruppen i å yte personsentrert omsorg. Fokus er pasienter med utfordrende adferd.

Tjeneste/bruker – Kvalitet og pasientsikkerhet

Gode Pasientforløp

Harstad kommune deltar i læringsnettverk sammen med andre kommuner og helseforetak i Troms, Finnmark og Ofoten. KS og Folkehelseinstituttet leder prosessen. Dette er også en satsing skissert i Stortingsmelding 15 (Leve hele Livet). Satsingen skal bidra til å utvikle gode, funksjonsbaserte pasientforløp for eldre og kronisk syke. Modellen som utvikles kan også brukes for flere ulike brukergrupper. Det er ofte i overgangen i et pasientforløp at kvalitet glipper. Kommunen har etablert eget forbedringsteam som jobber med utvikling og forbedringstiltak i henhold til fremdrift skissert fra KS og FHI. I tillegg samarbeider UNN Harstad og Harstad kommune om PSHT, Pasientsentrert helsetjenesteteam, som er et tverrfaglig team på tvers av behandlingsnivå som har samme målgruppe.

Klager

Rådmannen har fokus på å ha god dialog med pårørende og brukere. Manglende tilgang på fagfolk, fører til at hver fagperson har primæransvar for flere pasienter enn tidligere. Dette kan i noen tilfeller føre til redusert kvalitet på oppfølgingen, som igjen kan gi seg utslag i klager. Det at innbyggere klager, er en viktig rett alle har og klager kan avdekke forbedringsområder.

Når det fremkommer muntlige klager fra pårørende/brukere, oppfordres de til å bruke kommunens klagesystem. En enhet rapporterer at de med bakgrunn i mange muntlige klager fra pårørende tok i bruk «skjema». Dette skjema ble levert direkte når det ble fremsatt muntlige klager. Utfylt skjema leveres leder som registrerer dette elektronisk og behandler klage i henhold til kommunens prosedyre. Erfaringen er at pårørende/bruker og ansatte synes dette er positivt.

Enhet for heldøgns omsorg har tatt i bruk sjekklister for innkomst- og pårørendesamtaler, for å sikre bedre kommunikasjon. Erfaring fra alle klager deles i ledermøte i enheten, slik at det kan føre til felles refleksjon og læring. Det er fokus på at

Resultater på tjenesteområdene

god kommunikasjon og informasjon kan bidra til at vi lykkes bedre i dialogen med brukere og pårørende.

En enhet rapporterer at ved gjennomgang av klagen viser det seg at to saker omhandlet manglende oppmøte fra hjemmetjenesten pga. misforståelser. En sak omhandlet manglende iverksetting av tiltak. Ingen av sakene anses å være alvorlige avvik, men viser et forbedringspotensial i kommunikasjon og struktur.

Prosjekt Foyer

Harstad kommune mottok midler for å kunne starte prosjekt Foyer. Dette er et samarbeidsprosjekt mellom psykisk helsetjeneste, barnevern og NAV og skal bidra til at det jobbes målrettet mot ungdommer som har utfordringer med å mestre eget liv. Det jobbes med bo-evne, ivaretagelse av helse, økonomi, sosialt nettverk, fritidsaktiviteter, utdanning og jobb. 2018 er brukt til å utvikle planer, rutiner, program og ansettelse. Inntak av ungdommer i Foyer starter opp fra 1.1.2019.

Kompetansesenter for Huntington

Knorrebakken er etablert som ressurscenter for Huntington for alle kommuner i Nordland, Troms og Finnmark. Ressurscenteret er drevet med statlig finansiering.

Frivillighetsarbeid: Harstad kommunestyre vedtok i april 2017 en helhetlig strategi for frivillighet. Kommunens

Frivillighetskoordinator hadde pr 30.12 2018 registrert 58 personer som har meldt seg til frivillig arbeid i sykehjemmene. Av disse har 42 gjennomført ett eller flere oppdrag.

Aktivitetene er lesing, sykling med rikshawsykkel (el-sykkel) trille tur, gå tur, biltur, baking, sang, bingo, samtaler med enkeltpersoner eller i grupper er blant aktivitetene. Alle aktivitetene er knyttet til de ni livsgledekriteriene Livsgledehjemmene skal etterleve. Alle frivillige tilbys introduksjonskurs.

Velferdsteknologi:

Velferdsteknologiprojektet leverte sin sluttrapport som oppsummerer de erfaringene og resultatene Harstad kommune har tilegnet seg i den toårige prosjektperioden. Det er også utarbeidet delplan for teknisk infrastruktur, kommunal strategi for bruk av velferdsteknologi og delplan for system/tiltak for organisering av velferdsteknologi i ordinær drift. Utprøving av elektronisk medisindispenser startet opp våren 2018. Det er en kontinuerlig prosess å danne gode systemer og organisering rundt driften av disse. Fra 2019 implementeres

arbeidet rundt velferdsteknologi inn i ordinær drift.

I 2018 ble det interkommunale samarbeidet utvidet gjennom et samarbeid med fem Lofoten- kommuner og vi ble tatt opp i det nasjonale velferdsteknologiprogrammet. Det nasjonale programmet gir oss prosessveiledning og tilgang til erfaringer fra kommunegrupper i hele landet. Kommunene har etablert noen piloter for uttesting av teknologi og det er opprettet en interkommunal arbeidsgruppe for anskaffelse av plattform og utredning av en modell for organisering av responstjenester.

Tverrfaglig styrking av skolehelsetjenesten:

Det jobbes med tverrfaglig styrking av helsestasjon og skolehelsetjenesten, «Tidlig Inn». Undervisning om vold/overgrep og psykisk helse i grunnskole og videregående prioriteres.

Demensomsorgen: Harstad fikk sin første demensplan i 2017. I etterkant av dette ble stillingen som demenskoordinator utvidet fra 60 til 100%. Demensplanarbeidet og tiltak for å nå mål i demensplan er under prosess. Harstad kommune jobber for å bli et demensvennlig samfunn. Det er etablert pårørendeskole og demensskole. Det har vært satsing innenfor kompetanseheving av ansatte i form av Demensomsorgens ABC.

Pasientsentrert helsetjenesteteam (PSHT)

Harstad har evaluert prosjektet i hht mandat for arbeidet. Det er avklart at prosjektet skal føres inn i drift, men at det skal ha en noe annen funksjon og tiltak enn i prosjektperioden.

Dokumentasjonsprosjekt: Pga svikt og mangler i dokumentasjon har en avdeling i hjemmetjenesten mottatt prosjektmidler for å kvalitetssikre dokumentasjon av helsehjelp ihht lover og retningslinjer. Prosjektet skal gi erfaring som overføres til andre avdelinger i helse og omsorg.

FACT: Fleksibelt, aktivt, oppsøkende behandlingsteam. Dette er et oppsøkende tilbud til mennesker med alvorlig psykisk lidelse. Målet er å gi tverrfaglig og helhetlig bistand der annen behandling og oppfølging ikke har gitt resultat. FACT er et samarbeid mellom UNN Harstad v/SPHR, og Kvæfjord, Skånland og Harstad kommuner.

Tilsyn fra Fylkesmannen

Fylkesmannen har i 2017 gjennomført tilsyn innenfor kommunale helse- og omsorgstjenester og sosiale tjenester til

Resultater på tjenesteområdene

personer med samtidig rusmiddelproblem og psykisk helse tjenesten (rus og psykiatri). Under tilsynet ble det avdekket lovbrudd i vurdering og oppfølging ernæringsrisiko. Med bakgrunn i dette ble det i 2018 gjort endringer i kommunens prosedyre. Det er gitt opplæring til ansatte, og tiltakene følges opp fortløpende.

Harstad kommune har hatt klagesaker til Fylkesmannen som har medført åpning av tilsynssaker. Det som kommunen har erfart i arbeidet med disse sakene er;

- store variasjoner i kvalitet på dokumentasjon i pasientjournalene
- mangler i systemet som skal sikre at prosedyrer og retningslinjer følges
- behov for avklaringer i forhold til ansvar og roller i arbeidet med risikovurderinger.

Krav til forsvarlighet handler om at virksomheten skal tilrettelegge slik at helsepersonell blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter. Gjennom arbeid med tilsynssaker ser rådmannen at kvalitetsforbedring fortsatt må ha et stort fokus. Kvalitetsforbedring er en kontinuerlig prosess for å identifisere svikt eller forbedringsområder, teste ut tiltak og justere til resultatet blir som ønsket og forbedringen vedvarer. Prosessen innebærer å dokumentere at man har et problem, identifisere årsaker, teste ut mulige løsninger i liten skala og implementere effektive tiltak.

Tildeling av sykehjemsplass og venteliste

I 2018 har Harstad kommune innvilget et stort antall langtidsopphold i sykehjem:

- 95 personer fikk innvilget langtidsplass
- 66 personer innvilget langtidsplass uten å ha stått på venteliste (69 %)
- 29 personer ble innvilget langtidsplass etter ventevedtak (31 %).
- Korteste ventetid er 4 døgn, lengste er 72 døgn for de som har ventevedtak og er innvilget langtidsplass i 2018.
- Gjennomsnittlig ventetid er 27 døgn.

Tre personer har vært på ventelisten i 2018, uten å ha blitt innvilget tjeneste i 2018. Herav er en hjemmeboende, og to har sykehjemsplass i annen kommune. Rådmannen holdes fortløpende orientert om status, særlig knyttet til utfordringer med å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus.

Resultatmål: Forsvarlig og verdig tjenestetilbud

Indikator: Antall pasienter som har fått feil medisin eller feil legemiddel/styrke/dose av alvorlig eller svært alvorlig grad.

Indikatorkrav: Færre enn 25 hendelser	2017	2018
Antall feilmedisinering (alvorlig/svært alvorlig)	55	44

Resultatvurdering:

Antall årlige avvik varierer, men viser nedgang. En enhet har økt rapportering av feilmedisinering, dette begrunnes med økt fokus på rapportering hos ansatte. De 3 andre enhetene har nedgang. Enhetene har ett kontinuerlig fokus på medisinavvik og avvik blir tatt opp på forbedringstavler i jevnlige tavlemøter. Opplæring og passeringstest for å kunne dele ut legemidler har hatt stort fokus i en enhet. KS-læring som elektronisk verktøy testes aktivt ut. En mulig årsak til reduksjon, er at saksbehandler har blitt mer nøye med å vurdere alvorlighetsgraden av avvik. Hvert medisinavvik vurderes om det gjelder feilmedisinering, prosedyre avvik eller alvorlighetsgrad. Fra 2019 skal avvikssystemet forenkles slik at det gir mindre rom for feilregistrering. En enhet melder at de tar opp avvik med den enkelte ansatte. Kravet til hvem som skal gis delegasjon (myndighet til å dele ut legemidler) skjerpes fra 2019.

Indikator: Antall gjennomførte «systematisk legemiddel-gjennomgang» på pasient i langtidsopphold i institusjon

Resultatvurdering: Det er forskriftskrav om at alle pasienter med langtidsplass skal ha gjennomgått legemiddelgjennomgang (LMG). Det elektroniske systemet gir ikke mulighet for å ta ut rapporter på gjennomført LMG. Gjennomgang av pasientjournal viser at det er gjennomført flere legemiddelgjennomgang i 2018 enn i 2017. Det er ulik forståelse mellom sykehjemslegetjenesten og ledelsen på hva systematisk legemiddelgjennomgang skal inneholde. Det forsøkes å etablere tettere dialog og samhandling mellom sykehjemsleger og ledelsen slik at kvaliteten blir mer lik.

Indikator: Antall fall med skader i sykehjem

Resultater på tjenesteområdene

skal reduseres

Indikatorkrav: Færre enn 50 hendelser	2017	2018
Antall fall med skader i sykehjem	90	76

Resultatvurdering: Antall registrerte fall med skade viser fortsatt nedgang fra forrige år. Fra 2018 ble fallregistrering startet opp ved Bosentrene (Olavsgården og Bergseng). Til tross for at flere pasienter nå omfattes av registreringen er ikke antall fall med alvorlig skade økt. Det er utarebidet egen prosedyre som omhandler forebygging av fall og kartleggingsverktøy som brukes i arbeidet. Bruk av «risikotavle» som verktøy vil bidra til å sikre at tiltak for å redusere risiko for fall, følges opp. Det benyttes velferdsteknologiske varslingsløsninger som sengealarm eller passeringsalarm hos pasienter med stor fallrisiko. Det er fokus på skadereduserende tiltak, som bruk av SafeHip, sklisokker og lignende. Det er bestilt nye lenestoler ved en enhet der fotstøtte er integrert i stol for å unngå at pasienter kan snuble i fotskamler. Pasientsikkerhetskampanjen og forskning viser at Legemiddelgjennomgang ved institusjon har effekt på fallrisiko.

Indikator: Gjennomført ernæringsstatus

Resultatvurdering: Det er utarbeidet felles prosedyre/rutiner for gjennomføring av ernærings screening. Gjennomført screening skal registreres i IPLOS. Det erfares at registrering ikke alltid skjer. Pasienter kan ha fått screening og det er gjennomført tiltak men det er ikke registrert riktig i IPLOS. En avdeling i hjemmetjenesten rapporterer at det er nærmere 100% kartlegginger som er gjennomført. Enhet for heldøgns omsorg har gjennomført ernæringsstatus MNA på alle pasienter. Enheten jobber med tiltak for å sikre at pasienter i risikozonen får etablert ernæringsplaner. Det arbeides med sjekklister og rutiner for første hjemmebesøk. Da vil gjennomført ernæringsstatus bli et av sjekkpunktene og helsetjenesten utvikler bedre fagsystem som også gir bedre oversikt.

Indikator: Tjenester til evaluering i hjemmetjenesten gjennomføres i henhold til prosedyren «Samhandling mellom Koordinerende og utøvende enhet»
Indikatorkrav: 100 %

Resultatvurdering:

Enhetene rapporterer at de aller fleste tjenester er evaluert innenfor frist. Lederne følger dette opp ved å ta ut lister og involvere ansatte og utarbeide egne interne rutiner systemer. Evalueringsarbeidet blir ofte nedprioritert til fordel for praktisk og direkte pasientrettet virksomhet. Dette betyr at man iverksetter nødvendige tiltak eller reduserer tjenesten i samråd med bruker før evaluering melding sendes til koordinerende enhet. Det tilstrebes derfor å gjøre evalueringsarbeidet til rett tid.

Organisasjon/personell

Resultatmål: Godt arbeidsmiljø

Resultatvurdering:

Antall alvorlig skademeldinger på ansatte er redusert fra 110 til 102.

De fleste avvik er knyttet til pasienter med rus og psykiatri (ROP) lidelser og utagerende pasienter med kognitiv svikt. Det er høyt fokus på å melde avvik. Enkelte brukere har utfordringer med å styre egen adferd. Flere har stadfestet vedtak på tvang/ makt etter helse og omsorgstjenestelovens kap 9. Det er fokus på å melde avvik i avvikssystemet for å avdekke og forebygge vold/ trusler om vold. Avviksmeldinger er viktig for å kunne forebygge vold og iverksette tiltak.

I 2018 ble prosedyren for Vold og trusler under utøvelse av helse- og omsorgstjenester revidert. Dette har gitt økt fokus på risikoreduserende tiltak. Det rapporteres om fokus på tiltak som; risikovurdering, bruk av riktig skotøy/brodde, rutiner for strøing og brøyting.

Sykefravær:

Fraværet i sektoren er redusert også i 2018. Det har vært en positiv trend i sektoren de tre siste årene. Alle enheter rapporterer at de har fokus på reduksjon av sykefravær. Turnuser som fremmer nærvær, større stillinger samt lange vakter gjør synes å bidra til å redusere fraværet.

Ved melding av fravær skal den ansatte ringe leder samme dag og det er fokus på den ansattes aktivitetsplikt, samtidig som det jobbes aktivt med å sikre et godt

Resultater på tjenesteområdene

arbeidsmiljø.

Det er fokus på å verdsette ansatte som er tilstede. Ved flere enheter gjøres dette ved at de ansatte som har vært 100% tilstede en måned føres opp på Forbedringstavla. På slutten av året får disse en ekstra oppmerksomhet.

Kompetanseheving

10 faktor, medarbeiderundersøkelse tar utgangspunkt i sentrale arbeidsmiljøfaktorer. I 2017 meldte ansatte i sektoren et økt behov for kompetanseheving. Det har vært jobbet med å implementere et e-læringsverktøy, KS-læring for å forenkle og kvalitetssikre arbeidet med kompetanseheving. I tillegg utarbeider hver enhet en egen kompetanseplan som beskriver kompetansebehov og tiltak.

Helse og mestring

Fastlegetjenesten

5 fastleger sluttet og 2 gikk ut i permisjon i 2018. Det har vært store utfordringer med å rekruttere nye leger til hjemlene. Det er et lokalt og nasjonalt problem å sikre tilstrekkelig rekruttering til fastlegehjemlene. Harstad kommune har i nært samarbeid med den lokale legeforeningen iverksatt flere tiltak for å bedre rekruttering og for å stabilisere situasjonen.

Legevakt:

Fastlegesituasjon har resultert i driftsmessige utfordringer for legevakten. Som ledd i å stabilisere fastlegesituasjonen og sikre legevakten er det tilsatt 3 fastlønnede legevaktsleger som betjener 5 av 7 kvelder/netter i uken.

Bygging av nytt Helsehus:

Kommunestyret vedtok i juni 2016 å bygge nytt helsehus på nordsiden av UNN Harstad. Arbeidet med nytt Helsehus har tatt tid pga manglende tomteavklaringer. Kommunestyret har bedt UNN om en avklaring av tomtespørsmålet innen utgangen av mars 2019.

Forebygging, rehabilitering og mestring

Harstad kommune arbeider for å øke fokus på forebygging og rehabiliteringen. Målsettinger er at den enkelte skal mestre egen hverdag og få bo hjemme så lenge som mulig.

- Fokus på hverdagsmestring i alle helse- og omsorgstjenester
- Tilbyr rehabilitering i hjemmet
- Økt gruppevirksomhet
- Folkehelseuka
- Aktivitetsmesse for eldre

Psykiatri og rus

Harstad Kommune, Kvæfjord kommune, Skånland kommune og UNN har i samarbeid etablert et eget oppsøkende team (FACT-team). Målsettingen med teamet er å gi et tverrfaglig tilbud til personer med alvorlig psykisk sykdom og rus.

Helsestasjon- og skolehelsetjenesten

Nye nasjonale faglige retningslinjer for helsestasjon og skolehelsetjenesten setter større krav til tverrfaglig styrking av tjenesten. I 2018 har kommunen gjennom tilskuddsmidler økt med 200 % helsesykepleier og 50 % fysioterapeut. Alle skolene har gjennom dette blant annet fått egen kontaktfysioterapeut.

Luftkvalitet

I januar 2018 ble det etablert en permanent målestasjon for luftkvalitet. Kommunen har i samarbeid med Statens vegvesen satset på økt renhold av veiene.

Økonomi og tjenestedata

Driftsutgifter	Harstad			Gr 13		
	2017	2018	Endring	2017	2018	Endring
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	76,6	74,0	-3,4 %	74,4	74,6	0,3 %
Netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)	4,8	5,1	6,3 %	4,3	4,5	4,7 %

Resultater på tjenesteområdene

Driftsutgifter	Harstad			Gr 13		
	2017	2018	Endring	2017	2018	Endring
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto drifts (prosent)	33,6	34,1	1,5 %	30,8	31,6	2,6 %
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	12,4	12,5	0,8 %	10,5	10,7	1,9 %
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	12,6	13,4	6,3 %	9,2	9,2	0,0 %
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	44,2	44,6	0,9 %	36,1	37,9	5,0 %
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)	83,3	95,2	14,3 %	89,5	90,6	1,2 %
Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere (helse- og omsorg) (antall)	10,1	10,2	1,0 %	4,7	4,6	-2,1 %
Årsverk av personer med videreutdanning i psykisk helsearbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	18,7	19,0	1,6 %	9,1	9,0	-1,1 %
Årsverk av personer med videreutdanning i rusarbeid per 10 000 innbyggere (helse og sosial) (antall)	9,9	9,5	-4,0 %	2,8	2,8	0,0 %
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	359	358	-0,3 %	291	290	-0,3 %
Netto driftsutgifter helse og omsorg per innbygger (kr)	21 662	23 323	7,7%	18 797	20 314	8,1%
Netto driftsutgifter pr. innbygger til 232 Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	475	559	17,7 %	581	667	14,8 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger til 233 Annet forebyggende helsearbeid	179	225	25,7 %	191	219	14,7 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger til 234 Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonsnedsettelse	475	500	5,3 %	907	963	6,2 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger til 241 Diagnose, behandling, re-/habilitering	2 032	2 249	10,7 %	1 536	1 646	7,2 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger til 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon	6 827	7 170	5,0 %	6 155	6 530	6,1 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger til 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	10 353	11 172	7,9 %	8 422	9 229	9,6 %
Netto driftsutgifter pr. innbygger til 256 Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene	234	267	14,1 %	139	146	5,0 %
Netto driftsutg. til tilbud til personer med rusproblemer pr. innb. 18-66 år (kr)	239	246	2,9 %	495	510	3,0 %
*Korrigerede brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	1 052 172	1 121 452	6,6 %	1 184 177	1 247 562	5,4 %

**Korrigerede brutto driftsutgifter institusjon omfatter sykehjem, avlastningsboliger til psykisk utviklings- hemmede, barneboliger osv.*

Netto driftsutgifter pr. innbygger til helse- og omsorgstjenesten i Harstad er økt med 7,7% fra 2017, mens Gruppe 13 har økt sine utgifter med 8,1%. Harstad kommune driver dette tjenesteområdet 75 mill kr dyrere i 2018 (71 mill i 2017) enn gj. snittet av andre sammenlignbare kommuner når en ser på kostnader per innbygger. Dette viser at det er viktig å konstant ha fokus på

kostnadsreducerende tiltak.

Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester var i 2017 i Harstad 38,2% men det i gruppe 13 var 29,2%. Andel innbyggere 80 år og over som var beboere på sykehjem i 2017 var i Harstad 13,4% mens det for gruppe 13 var 11,7%. Det foreligger ennå ikke tall for 2018.

Resultater på tjenesteområdene

Når det gjelder korrigerede brutto driftsutgifter pr. kommunal institusjonsplass så viser tallene at Harstad driver mer effektivt enn gjennomsnittet av kommuner i gruppe 13 som har 11,2% høyere utgifter enn Harstad.

Når helse og omsorg driver ca. 75 millioner

dyrere enn sammenlignbare kommuner, skulle det tilsi at hjemmetjenesten har et potensiale for å kunne redusere kostnadene.

7.7 Sosialtjenesten og flyktningebosetting

Sosial- og flyktingetjeneste

Resultatmål: Alle personer som mottar økonomisk sosialhjelp skal avklares til arbeid eller varig ytelse

Indikator: Antall deltakere i kvalifiseringsprogram (KVP)
Ønsket resultat 2018: 30

Resultat 2017	Resultat 2018
26 (8*)	15(2*)

* flyktninger/tidligere flyktninger

Vi erfarer at dette er svært ressurskrevende brukere å følge opp. En del faller fra underveis eller går over til andre tiltak. Nedgang i antall deltakere i 2018 har bakgrunn i endringer i organisering og arbeidsform i avdelingen der hvor KVP-teamet er organisert. Fokus på KVP teamet har vært nedprioritert i denne perioden. Nytt KVP team ble opprettet november 2018 og måltall på 30 forventes å være oppnådd ved utgangen av 2019.

Indikator: Andel deltakere i KVP som går over til jobb/utdanning/andre tiltak inkl. ytelser i NAV
Ønsket resultat: 75 %

Resultat 2017	Resultat 2018
83 %	88 %

Etableringen av KVP-teamet har medført økt andel avklaring og overgang til arbeid. Fortsatt bra resultater på overgang til arbeid/annen ytelse.

Indikator: Andel saker der økonomisk rådgivning og/eller gjeldsrådgivning er gitt og som ikke utløser sosialstønad
Ønsket resultat: Økning

Resultat 2017	Resultat 2018
46,7 %	54,2%

Rådmannen viser til at sosialstønad kan ha blitt gitt på et senere tidspunkt. Det er i tillegg også flere som har fått redusert sosialhjelpsytelsen ved at de har fått lavere trekk på sin inntekt.

Indikator: Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp
Ønsket resultat: 4 måneder

Resultat 2017	Resultat 2018
4,4	4,4

Det er mange som får supplerende sosialhjelp. Mange som har statlige ytelser, KVP eller introduksjonsprogram, eller lav lønnsinntekt, har så lav inntekt at de har krav på og søker om økonomisk sosialhjelp. Personer som har lav trygdeinntekt har behov for supplerende for å oppnå et forsvarlig livsopphold.

Resultatmål: Rask og god saksbehandling

Indikator: Antall behandlede opplyste sosialsaker innen 14 dager
Ønsket resultat: 90 %

Resultat 2017	Resultat 2018
65 %	46,4 %

I 2018 er gjennomsnittlig saksbehandlingstid steget til 27 dager. Bakgrunnen er at nye saksbehandlers begrensede kompetanse/opplæring. I tillegg har rollen som beslutter og fagansvarlig medført retur av saker hvor kvaliteten ikke har vært godt nok, noe som har medført lengre saksbehandlingstid pga. omgjøring.

Flyktningtjeneste

Indikator: Andel flyktninger som går over til jobb/utdanning/aktive tiltak etter endt introduksjonsprogram
Ønsket resultat: 80 %

Resultat 2017	Resultat 2018
81 %	84 %

I 2018 ble 51 personer avsluttet i introduksjonsprogrammet. 84 % gikk ut til aktive tiltak som er jobb, utdanning eller NAV-tiltak. 31 % gikk til jobb, 12 % til videregående skole, 8 % til høyere utdanning og 33 % til NAV-tiltak inklusive KVP. Til sammen gikk 51 % til arbeid eller utdanning utenom NAV-tiltak. Tallene viser utskrivingsårsak ved avslutning av programmet, og er et øyeblikksbilde på dagen for utskrivning.

Indikator: Antall bosatte flyktninger i Harstad
Ønsket resultat: 49 (ordinært bosettingsmål)
I tillegg kommer familiegjenforente:

Resultat 2017	Resultat 2018
53 - *35	41 - 7* (3)

*familiegjenforente

Harstad kommune gjorde vedtak om å bosette 60 personer i 2018, men fikk anmodning fra IMDi om å bosette 40. Sommeren 2018 fikk vi en tilleggsanmodning på 9 personer, som kommunen sa ja til. Harstad kommune oppfylte ikke målet for antall bosettinger i 2018. 41 personer ble bosatt, i tillegg kom det sju som familieinnvandrede. Tre personer ble bosatt som sekundærbosatte (innenfor tilskudsperiode).

	Harstad		Gruppe 13	
	2017	2018	2017	2018
Andel sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere	2,3	2,0		
Gjennomsnittlig utbetaling pr. stønadsmåned	9816	10219		
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 18 - 24 år (måneder)	3,5	3,1		
Gjennomsnittlig stønadslengde mottakere 25 - 66 år (måneder)	4,3	4,0		
Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold (antall)	34,1	28,3		45,3
Netto driftsutgifter til sosialsektoren pr innbygger 20-66 år	6 190	5 331	5 287	6 044
Netto driftsutgifter til sosialsektoren (ekskl. introduksjonsordningen) pr innbygger 20-66 år	3 848	3 284	4 561	4 767
Netto driftsutgifter til kommunale sysselsettingstiltak pr. innbygger 20-66 år	332	172	320	315
Netto driftsutgifter til tilbud til pers. med rusproblemer pr. innbygger 20-66 år	249	256	516	532

Netto driftsutgifter til sosialsektoren per innbygger 20-66 år er den indikatoren som

Disse ble bosatt grunnet familieforhold og arbeid.

IMDi-nett som ble lansert i 2017 har heller ikke i 2018 fungert optimalt. Det er treghet i fordeling av bosettinger og det går lang tid fra utsøking og fram til faktisk bosetting. Det er svært få asylankomster til landet nå. De fleste som bosettes er kvoteflyktninger som har levd i flyktningleir, og dette er ofte krevende bosettinger.

Indikator: Vedtak om introduksjonsprogram
Ønsket resultat: 97 % innen 3 måneder etter bosetting

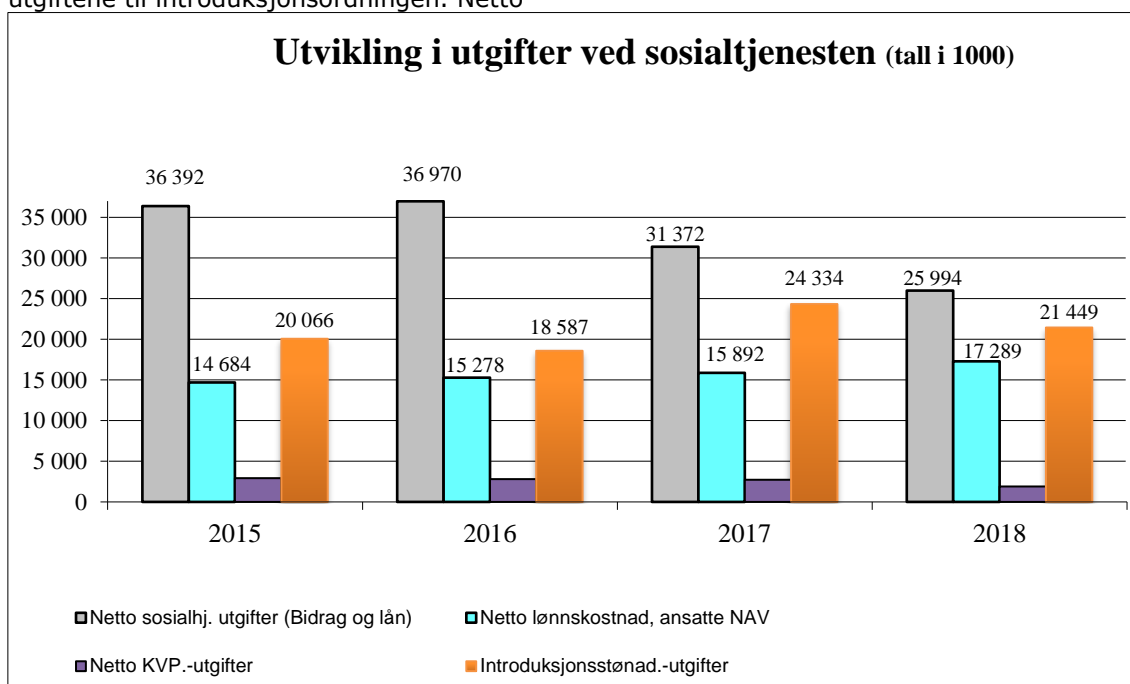
Resultat 2017	Resultat 2018
90 %	90 %

Alle som bosettes fra asylmottak får tilbud om introduksjonsprogram innen 3 måneder. Årsaken til at kommunen ikke oppnår 100 % er mangel på barnehageplasser og kvinner som går direkte ut i fødselspermisjon etter bosetting. Introduksjonsprogram tilbys til nybosatte, det vil si at oppstart må skje innen to år etter bosetting.

best viser hvor stor del av kommunens utgifter som går til denne tjenesten i forhold

til størrelsen på målgruppa. Siden ikke alle kommuner bosetter flyktninger så kan det også være interessant å også trekke ut utgiftene til introduksjonsordningen. Netto

driftsutgifter er redusert i Harstad med hhv 13,9 og 14,6% fra 2017 til 2018, mens den er økt for gruppe 13 med hhv 2,9 og 4,5%.

7.8 Barnevern

Resultatmål: Godt forebyggende barnevernsarbeid

Indikator: Andel saker med familierådslag
Indikatorkrav: Ønsket resultat er økning.

Resultat 2017	Resultat 2018
8	2

Barneverntjenesten har gjennomført 2 familieråd og dette er en reduksjon fra 2017. Barneverntjenesten tilbyr familieråd til flere familier, men vi har kun lyktes med å gjennomføre familieråd i 2 familier.

Indikator: Antall familier med PMTO tiltak
Indikatorkrav: Ønsket resultat er økning

Resultat 2017	Resultat 2018
21	20

Barneverntjenesten har 2,5 årsverk som ivaretar PMTO terapi og andre oppgaver knyttet til TIBIR. Det er etablert et samarbeid med PP tjenesten ifht arbeidet med TIBIR.

PMTO gis både som tiltak for barnevernet, men også som lavterskeltilbud til familier som ønsker foreldreveiledning.

Indikator: Andel vedtak om tiltak utenfor hjemmet i forhold til totalt antall saker

Indikatorkrav: Ønsket resultat er reduksjon

Resultat 2016	Resultat 2017
41,77	40,3

Barnevernet har ved utgangen av 2018 omsorg for 71 barn, dette er tilsvarende antall som 2017. 3 barn er plassert på institusjon og resterende 68 i fosterhjem. Pr. 31.12.18 mottok 176 barn i Harstad tiltak fra barneverntjenesten.

Resultatmål: Frister overholdes

Indikator: Andel undersøkelser med fristoverskridelser

Indikatorkrav: Ønsket resultat er 0

Resultat 2017	Resultat 2018
0,3 %	2,4 %

I 2018 mottok barnevernet 200 meldinger. Dette er en nedgang i antall meldinger på nye saker.

Alle meldinger skal gjennomgås og konkluderes innen 1 uke, barneverntjenesten har ikke hatt fristoversittelse på gjennomgang av meldinger.

Undersøkelser skal gjennomføres i løpet av 3 mnd., evt utvides til 6 mnd dersom det er grunnlag for det. Det er har vært 5 fristbrudd i 2018 på gjennomføring av undersøkelse.

	Harstad		G-13	
	2017	2018	2017	2018
Barn med undersøkelse i forhold til antall innb. 0-17 år	5,3	5,0	4,7	4,7
Andel barn med barnevernstiltak ift. antall innb. 0-22 år	3,5	3,8	3,6	3,5
Barn med undersøkelse eller tiltak pr. årsverk (funksjon 244)	13,7	15,9	19,8	19,0
Andel undersøkelser med beh.tid innen 3 mnd	87	92	87	88
Netto driftsutgifter til barnevernstjenesten per innbygger 0-22 år	7 856	8 933	7 565	7 887
Brutto driftsutgifter per barn med undersøking eller tiltak (funksj 244)	50 728	58 686	44 682	48 627
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251)	39 838	40 418	39 698	40 714
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252)	350 369	339 234	447 266	462 527

I 2018 har barneverntjenesten i Harstad gjennomgått organisasjonsendring. Tjenesten var tidligere en barne- og ungdomstjeneste, men er nå endret til å være en barneverntjeneste. Tjenesten er organisert i 4 avdelinger med egne avdelingsledere. Samtidig med organisasjonsendringene har det vært høyt fokus på innføring av kontinuerlig forbedring. Arbeidet med endringene i organisasjonen og fokus på kontinuerlig forbedring fortsetter i 2019.

I 2018 har barneverntjenesten etablert en formell døgkontinuerlig beredskapsløsning. Beredskapsvaktordningen ble iverksatt i mai 2018. I løpet av 2019 vil Kvæfjord kommune også inngå i beredskapsordningen. Det inngås et interkommunalt samarbeid etter vertskommunemodellen med Kvæfjord i mars 2019.

Barneverntjenesten i Harstad hatt en nedgang i antall nye tilmeldte saker med 8,1 %. Antall gjennomførte undersøkelser har også hatt en nedgang med 8,5 % fra 2017. 105 barn får frivillige hjelpetiltak fra barneverntjenesten i Harstad. Dette er en økning med 5,7 % fra 2017.

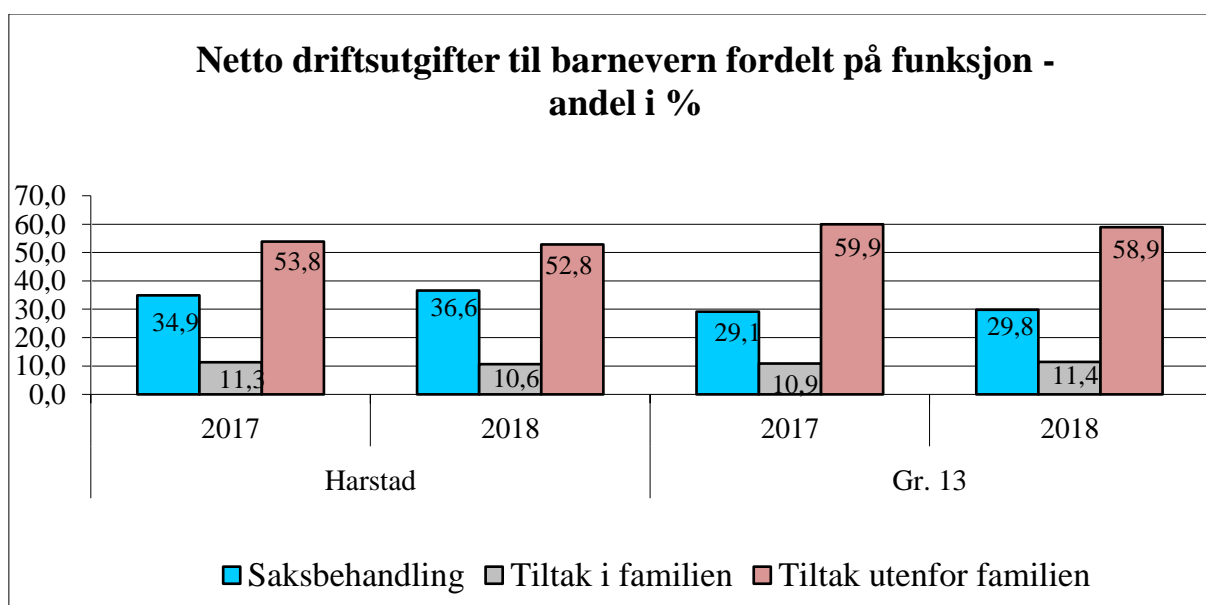
Pr 21.12.18 mottok 176 barn tiltak fra barnevernet i Harstad. Dette inkluderer tiltak

i hjemmet og tiltak utenfor hjemmet. Oppfølging av barn plassert utenfor hjemmet er ressurs- og kostnadskrevende. Barneverntjenesten har høy ressursinnsats knyttet til saker som behandles i rettsapparatet, samt i saker der det gjennomføres tilrettelagte avhør av barn som har vært utsatt for vold i nære relasjoner.

Barnevernet har 3,6 årsverk i øremerkede midler fra regjeringens satsningsmidler på kommunalt barnevern i 2018.

Familieavdelingen gir ulike terapeutiske tiltak til barn/ungdom/familier på oppdrag fra barneverntjenesten f. eks. foreldreveiledningstiltak, aktivitetshelger, samt idrett og utfordring. Målet er å skape endringer som bidrar til at familien selv klarer å løse sine utfordringer på sikt. Familieavdelingen bidrar til en raskere igangsettelse av hjelpetiltak samt at enheten kjøper få hjelpetiltak. Familieavdelingen har to 50 % stillinger som tilsynspersoner for barn som bor i fosterhjem i Harstad. På grunn av sykefravær har ikke alle tilsynsbesøk som skulle vært gjennomført i 2018 blitt gjennomført. Innen utgangen av 2018 ble det tilsatt ny tilsynsperson og det er etablert forsvarlig tilsyn innen utgangen av 2018.

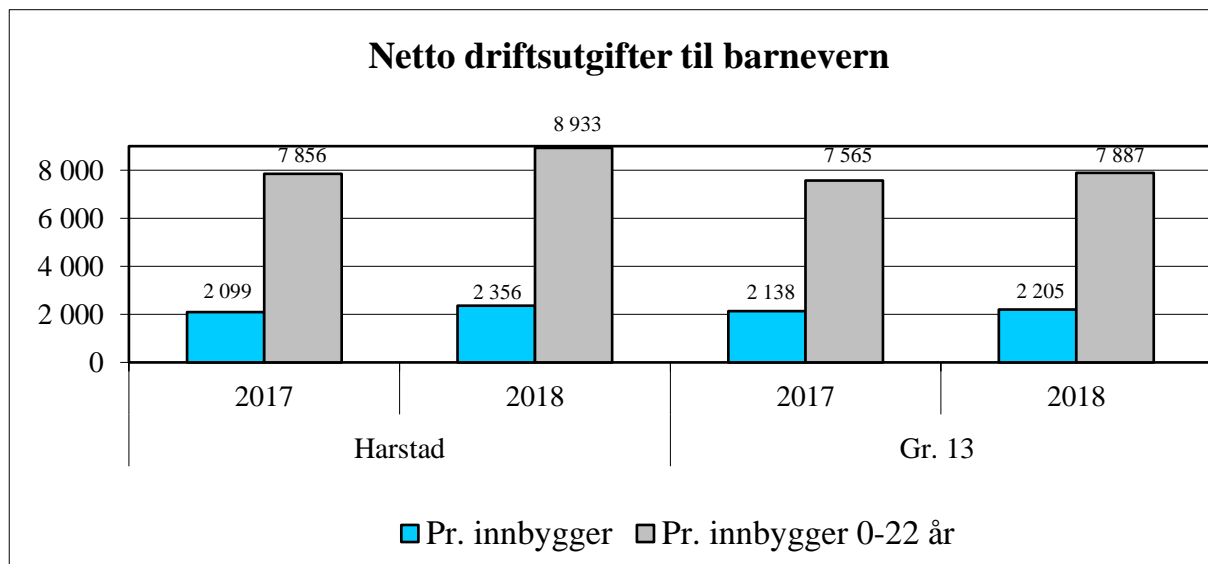
Økonomi

Netto driftsutgifter til barnevern per innbygger 0-22 år er den indikatoren som best viser hvor stor del av kommunens utgifter som går til denne tjenesten i forhold til størrelsen på målgruppa. Harstad sine utgifter pr. innbygger 0-22 år har økt med 13,7 % . Harstad ligger høyere enn gruppe

13 (13,3 %) i 2018.

Rådmannen viser til at kostnader vedr. forlik erstatningssak elev i 2018 på kr. 2,8 mill feilaktig ble belastet funksjon barnevernet. Disse kostnadene skulle vært belastet fellesansvar skole og funksjon 180.

7.9 Vann

Harstad kommune har helkontinuerlig vakt innen VA-området. Denne omfatter overordnet vakt, rørleggervakt og spylevognsvakt. Disse ivaretar alle meldinger og avvik knyttet til kommunale VA-anlegg. Det er i 2018 ikke påvist avvik på drikkevannskvaliteten til Harstad vannverk som har krevd tiltak. Vannbehandlingsanlegget til Harstad vannverk fungerer godt.

Reguleringsplan for vannkilden Storvann nord og tilhørende nedbørsfelt er med på å sikre vannkilden med bestemmelser mot forurensning. Det er gjort mindre justeringer av disse bestemmelsene i 2018. Det arbeides med å få på plass avtaler med berørte grunneiere. Det er et mål om at disse skal være på plass i løpet av 2019.

Samarbeidsavtale med Kvæfjord kommune om veg og VAR har fungert godt.

Resultatmål: Utbygging av en sikker og hygienisk betryggende kommunal vannforsyning i tråd med hovedplan vann

Indikator: Gjennomførte utbyggings- og fornyingstiltak i tråd med VHP og driftsplan

Resultat:

Utbygging:

- Fornyng hovedledning Bergselvdammen-Langsletta, del i Bjørneåsen
- Fornyng hovedledning i Parken, del II i forbindelse med Harstad skole
- Fornyng Sandtorg VBA
- VA Rødbergvegen
- VA i forbindelse med Harstadpakken, fornyng og omlegging av hovedledninger i Kanebogen, Hagebyvegen, Tunell Seljestad-Sama

Planlegging:

- Mercurvegen
- Bergselvdammen-Langsletta, hoveddel
- Trykkøkning Sørvik-Fauskevåg
- Fornyng Harstadåsen
- Fornyng i Parken, del III
- Lokal avanning av vannverksslam
- VA i forbindelse med Harstadpakken, fornyng og omlegging av ledninger i Remakrysset, Kanebogen-Harstadbotn

Kommentar: Tiltak som var omfattet av VHP 2018 er i hovedsak startet og/eller gjennomført.

Det er store behov for fornyng av ledningsnett. Fornyngstakten har vært ca 1% pr år, som er noe over landsgjennomsnittet, men likevel svært lavt ut fra beregnet levetid på anleggene. Det er altså viktig å kunne øke fornyngsgraden på VA-anleggene de kommende årene.

Hovedgrunnlaget for prioritering av fornyngstiltak er utarbeidet saneringsplan for VA. Det er også viktig å samordne fornyng av VA-anlegg med andre utbyggingstiltak, som berører anleggene. Dette gjelder f.eks tiltak i forbindelse med Harstadpakken, Harstad skole og andre store private eller offentlige utbyggingstiltak.

Det gjennomføres systematisk lekkasjearbeid på nettet, og det er gjennomført utbedrings-tiltak i områder med lekkasjer. Gjennom større fornyng og løpende lekkasjearbeid er det et mål å redusere lekkasjeandelen. Det er viktig for å holde produksjonskostnaden ved det nye behandlingsanlegget nede. Det er tatt hensyn til samordning med tiltak innen fornyng av avløpsnett.

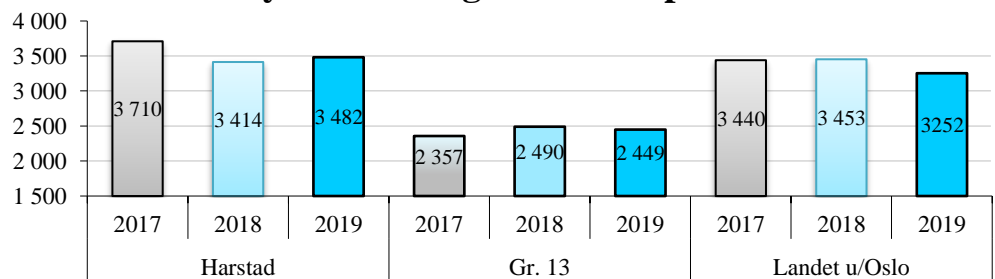
Indikator: Antall avvik i henhold til drikkevannsforskriften

Resultat: Det har i 2018 ikke vært avvik knyttet til drikkevannskvaliteten for hovedvannverket. Det har i 2018 vært totalt 2 tilfeller med kortere kokepåbud ved Sandtorg vannverk og Bjarkøy vannverk. Det har også vært 2 andre prøvetilfeller (Grøtavær og Fenes-Sandsøy), hvor det har vært registrert innslag av bakterier, men det har ikke vært grunnlag for å gi kokepåbud.

Utbyggingen av Harstad vannverk til Fauskevåg ble ferdigstilt i 2017. Dette betyr at eldre vannverk fases ut. Det gjennomføres også noen mindre tilpasninger i 2018/2019. Dette betyr at leveringssikkerheten i det området er sterkt forbedret.

Driften av vannverkene er gitt stor prioritet, og dette har ført til sikker drift med få avvik. Det er igangsatt arbeid med helhetlig gjennomgang av vannverkens beredskapsplan. Dette arbeidet skal ferdigstilles i første kvartal 2019.

Gebyr vann bolig 120 kvm - per 1/1

7.10 Avløp

Resultatmål: Rydde opp i og fjerne alle tilførsler av kommunalt avløp som utgjør helserisiko eller estetisk forringelse av det fysiske miljø

Indikator: Gjennomførte utbyggings- og fornyingstiltak i tråd med VHP og driftsplan

Resultat: Det er i 2018 arbeidet med følgende tiltak:

Utbygging:

- Hovedledning Fauskevåg
- Fornyning av hovedledning i Fjordgata
- Fornyning i Parken II i forbindelse med Harstad skole
- Fornyning i Fjordgata
- VA Rødbergvegen
- Ny slamkonteiner i Blomjoten
- VA i forbindelse med Harstadpakken, Kanebogen, Hagebyvegen, Mercurvegen

Planlegging:

- Avløpsrensing sør (ledninger og prosessanlegg)
- Fordrøyningsanlegg på Åsegarden
- Optimalisering av Bergsodden RA
- Fornyning Bergselvdammen-Langsletta
- Fornyning i Parken del III
- Fornyning i Harstadåsen
- VA i forbindelse med Harstadpakken, Remakrysset

Indikator: Antall avvik fra fastlagte måleparametre gitt i utslippstillatelse og forurensningsforskrift

Resultater: Harstad kommune har bygd avløpsanlegg med tilhørende renseanlegg for vel 90 % av kommunens eiendommer. De etablerte anlegg er bygd og drives i henhold til krav for slike anlegg.

Kommunen har krav om at de 4 nordre primærrensaneanleggene skal tilfredsstill

rensekravene. De 3 anleggene ved Stangnes, Holstneset og Revsbekken er innenfor rensekravene. Det kan forekomme enkeltprøver med mindre avvik. Disse følges opp i tråd med vilkår i utslippstillatelser og interne rutiner.

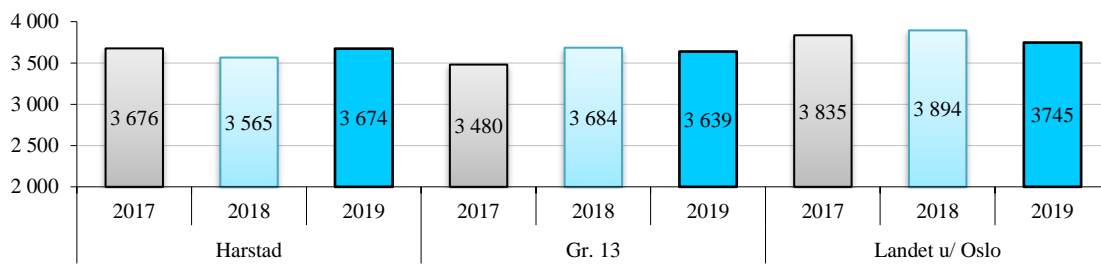
For anlegget på Bergsodden har vi ikke oppnådd angitte rensekrav. Problemet er knyttet til problematisk avløpsdeler fra vannrensaneanlegg og meieriet. Det er i samråd med leverandøren av rensinretningene utredet tiltak for å få en tilfredsstillende drift ved anlegget. Problemstillingene vil bli tatt opp med Fylkesmannen, og dette søkes avklart i 2019.

For strekningen Stangnes syd-Ruggevik, som inngår i område med krav om primærrensing, er det besluttet å bygge et nytt sentralrensaneanlegg på Stangnes syd. Det skal erstatte dagens anlegg i Ruggevik, Holte, Medkila og Stangnes syd. Det er i den forbindelse kjøpt et bygg, som skal huse anlegget. Det er foretatt planlegging av anlegget, og det vil bli gjennomført en anbudskonkurranse prosessutstyret primo 2019. Anlegget og tilhørende ledningsanlegg skal ferdigstilles medio 2020. Fylkesmannen har gitt frist for ferdig anlegg til innen utgangen av 2020.

Det har i 2018 vært arbeidet med en revidert søknad for kommunens utslippstillatelse på strekningen Ruggevik-Bergsodden. Dette skal gjøres i tråd med nye retningslinjer for slike tillatelser. Det er samtidig med søknaden gjennomført en resipientundersøkelse for utslippsområdet. Søknaden oversendes fylkesmannen i første kvartal 2019.

Det gjennomføres et utbyggingsprogram som skal sikre kvaliteten på anleggene, samt tilfredsstillende fastsatte krav fra forurensningsmyndigheten og annen statlig myndighet.

Gebyr avløp bolig 120 kvm - per 1/1

7.11 Renovasjon og avfall

Resultatmål: Bærekraftig utvikling

Hålogaland Ressursselskap (HRS) leverer tjenestene innsamling og behandling av husholdningsavfall. I tillegg gir Harstad kommune tilbud om levering av hageavfall til Åsegarden.

Det blir gjennomført henting av 2 avfallsfraksjoner (brennbart avfall og matavfall) hos abonnenten i tråd med vedtatt avfallsordning. I tillegg er det leveringsordning for 4 avfallsfraksjoner (papir, drikkekartong, glass- og metallemballasje og ikke brennbart avfall) på sentralt plasserte returpunkter.

Det er etablert et godt utbygd nettverk med returpunkter i kommunen som er godt brukt. Forsøplingen rundt disse er tidvis et problem. Det er løpende oppfølging av disse. Det er gjennomført et større vedlikehold av disse i 2018.

Det ble i 2018 innført en ordning med levering av grovavfall som del av gebyret. Denne ordningen er tatt godt i mot av abonnentene, og det er levert større mengden enn antatt ved innføringen av ordningen. Ordningen er i 2018 drevet med oppsparte midler på fond. I 2019 er renovasjonsgebyrene økt med 22 % for bl.a å dekke denne tjenesten.

Det har etter at HRS overtok innsamlingen vært dialog om etablering av renovasjonsordning for alle fritidsboliger i kommunen i tråd med vedtak i kommunestyret. Det er signaler fra HRS om at slik ordning kan innføres i 2019.

HRS har i 2018 bl.a med bakgrunn i et prøveprosjekt i Beisfjord utredet en utvidet henteordning for husholdningsavfall. Det foreslås i den sammenheng å dele ut ekstra dunker for papir og drikkekartong, glass- og metallemballasje, samt en sekk for plastinnsamling. Dette kommer i tillegg til eksisterende dunker for matavfall og restavfall. HRS har vedtatt at denne ordningen skal gjennomføres i 2019 i tilsluttede kommuner. HRS har foreløpig kalkulert innføring av ordningen til ca kr 710 pr. abonnent. HRS vil orientere nærmere om

den nye ordningen og det vil bli lagt fram ei sak for kommunestyret om dette.

Gebyrene har de siste årene vært stabil, men fra 2019 vil det bli en vesentlig økning i gebyret. Hovedtyngden av dette utgjør at tjenesten er utvidet til også å omfatte levering av inntil 6m³ grovavfall.

Indikator: Mengde husholdningsavfall i kg. per innbygger

Indikatorkrav: Reduksjon

Resultat 2016:	Resultat 2017:	Resultat 2018:	Trend
234,3	233,6	222,2	

Kommentar: Det er en samlet reduksjon på ca 5 % i levert mengde avfall pr. innbygger til den kommunale avfallsordningen i perioden 2016-2018. Det er mindre variasjoner mellom de ulike avfallsfraksjonene.

Indikator: Andel materialgjenvunnet husholdningsavfall i % (datagrunnlag HRS regionen).

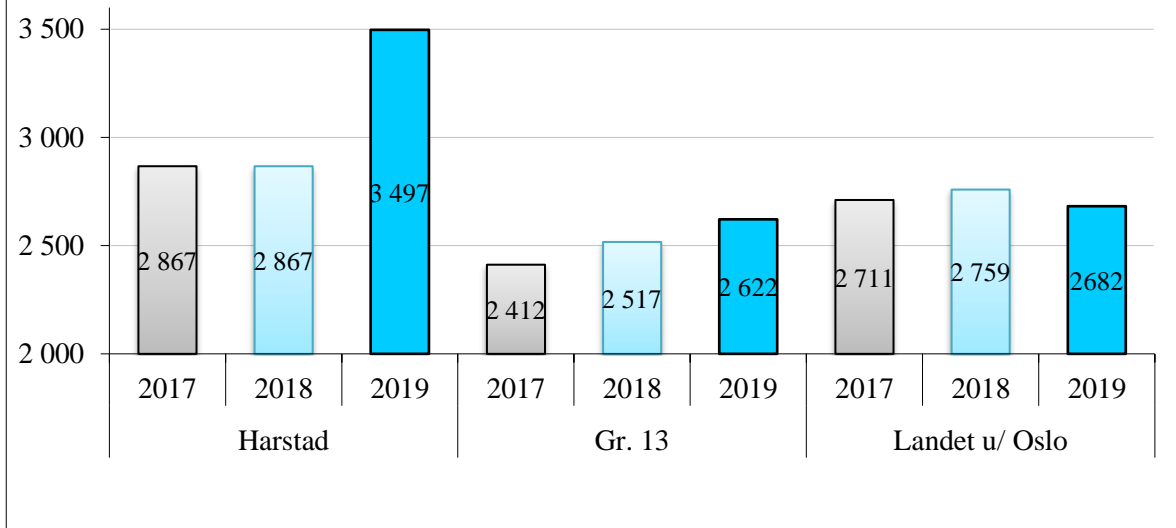
Indikatorkrav: Økning til 55% i 2020

Resultat 2017:	Resultat 2018:	Trend
24 %	33 %	

Kommentar:

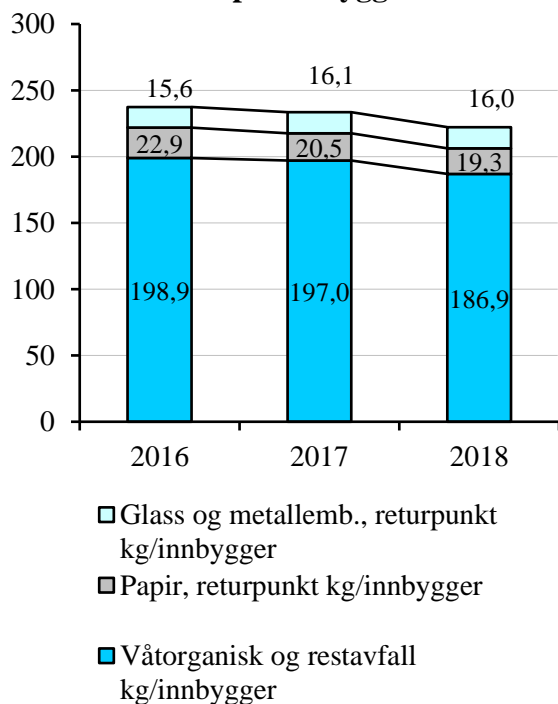
Materialgjenvinningsgraden har økt til 33 % i 2018. Dette skyldes i hovedsak at alt matavfall nå går til kompostering. HRS arbeider med ytterligere videreutvikling av avfallsbehandlingen og mål om å øke materialgjenvinningen opp mot 55 % i 2020.

Gebyr avfall bolig 120 kvm - per 1/1

***) I Harstad kan det velges mellom lite, normal og stort abonnement. Det gis fradrag ved tilknytning til felleskonteiner.

Fordeling av innsamlet avfall i kilo pr. innbygger

7.12 Fysisk planlegging, kulturminner, natur og miljø og byggesak

Samfunnsutvikling og ressursforvaltning

Harstad kommune har i 2018 startet opp arbeidet med «smart» byutvikling. Målet er en fremtidsrettet samfunnsutvikling som er både økonomisk, sosialt og miljømessig bærekraftig. Det arbeides blant annet med digitalisering, energieffektivisering og fornybar energi, sirkulærøkonomi og grønn transport.

Klima og energi

Harstad kommunes klimamål er at utslipp av klimagasser i 2030 skal reduseres med 40 % sammenlignet med 1990-nivå. Kommunen har utarbeidet et klimaregnskap som viser at klimagassutslippene i Harstad har steget siden begynnelsen av 90- tallet, i motsetning til de fleste andre norske kommuner. Utslippene i 2016 var nesten 3 ganger så høye som i 1991. Klimaregnskapet er basert på statistikk fra SSB, Miljødirektoratet og KS.

Forurensning og avfall

Harstad kommune har i 2018 gjennomført en risikovurdering av forurensningssituasjon i kommunen. Enkelte områder har potensiell høy eller svært høy risiko som krever overvåking eller tiltak.

Grunnet det nasjonale forbudet mot oljefyring fra 2020 har kommunen i 2018 hatt et økende antall henvendelser angående nedgravde oljetanker. Mange husholdninger har i dag slike oljetanker på eiendommen. Enkelte velger å la tanken ligge selv om de fjerner selve oljefyren. Lekkasje fra nedgravde oljetanker kan føre til alvorlig forurensning av grunnen. Etter hvert som gjennomsnittsalderen på tankene stiger, øker også antall lekkasjer.

Marin plastforsøpling er et omfattende problem også i Harstad. I 2018 har det vært et nasjonalt fokus på problemstillingen i media, og rekordmange innbyggere har

deltatt i frivillige strandryddingsaksjoner for å få bukt med problemet. I 2018 samarbeidet Harstad kommune med HRS og Sør-Troms regionråd for å koordinere de lokale aksjonene. Det ble samlet inn til sammen 55 tonn avfall i kommunene i Sør-Troms og Ofoten.

Det har også vært et økt fokus på kilden til marin forsøpling, og da spesielt unødvendig plastbruk. EU vedtok i desember 2018 å forby mange engangsartikler i plast, og Miljødirektoratet utreder et tilsvarende nasjonalt forbud. Harstad kommune har vedtatt å bli en plastposefri kommune, og arbeider med å redusere unødvendig plastbruk.

Miljøinformasjon

Harstad kommune startet i 2018 arbeidet med å sertifisere kommunen som Miljøfyrtårn. Målet er at alle kommunale enheter skal være sertifisert innen 2022. Rådhuset sertifiseres først. For å bli sertifisert, må alle enheter oppfylle konkrete krav innen temaene arbeidsmiljø, innkjøp, energi, transport og avfall. For eksempel må alle bygg energimerkes og det må stilles miljøkrav ved anskaffelse av biler. Høsten 2018 ble det etablert en miljøstasjon i bakgården av rådhus 1B, og det innføres gradvis et nytt kildesorteringssystem i kommunen med sortering i minimum 5 forskjellige avfallstyper.

Harstad kommune hadde i 2018 en prøveordning for tilskudd til gode miljø- og klimatiltak. Ordningen skulle stimulere harstadværingene til å tenke grønt, og fremme samarbeid mellom kommunen og dens innbyggere. Kommunen mottok 4 søknader innen fristen i 2018; de omsøkte prosjektene gjaldt alt fra opprydding i marin forsøpling til fjerning av oljefyringsanlegg. Rapporteringsfrist for prosjektene som mottok støtte er 1. desember 2019.

Retningsanalyse for bærekraftig utvikling i Harstad kommune:

Positiv utvikling

Negativ utvikling

Nr	Resultat: Bærekraftindikatorer	Ønsket resultat	Bærekraft-tema	Harstad 2016	Harstad 2017	Trend
	Antall innbyggere pr 31.12			24 820	24 827	
1	Lokaliteter med arealformål naturvern som er omregulert til andre formål, i daa (Kostra)	Reduksjon tidligere år:	Biologisk mangfold	125	125	
2	Andel vernet areal i prosent (Miljøstatus i Troms, egne data)	Økning	Biologisk mangfold	0,54	0,54	
3	Jordbruksareal i drift i daa (egne data)	Uendret/økning	Ressursforvaltning	20 742	20 909	
4	Andel innvilgede søknader om dispensasjon i LNF områder i % (egne data)	Reduksjon	Ressursforvaltning	97	84	
5	Energibruk per m ² eid areal, i kWh (Kostra)	Reduksjon	Kommunal Drift	220	203	
6	Antall miljøsertifiserte bedrifter pr 1000 innbyggere (Kilde: miljøindex.no, ISO, EMAS, Debio, Miljøfyrtårn, Svanemerket)	Økning	Bærekraftig produksjon og forbruk	1,61	1,53	

1. Inngrep i viktige naturlokaliteter

125 dekar land er omregulert fra arealformål naturvern i løpet av siste år.

2. Andel vernet areal i prosent

Ingen nye områder er vernet i 2018. Prosentandelen vernede områder har vært uendret siden kommunesammenslåingen med Bjarkøy 1.1.2013.

3. Jordbruksareal

Det har vært en økning i jordbruksareal i drift fra 2017 til 2018.

4. Andel innvilgede søknader om dispensasjon nytiltak i LNF områder i %

Av 25 søknader om dispensasjon i LNF-

områder er 4 avslått.

5. Energibruk i kWh per m² eid areal

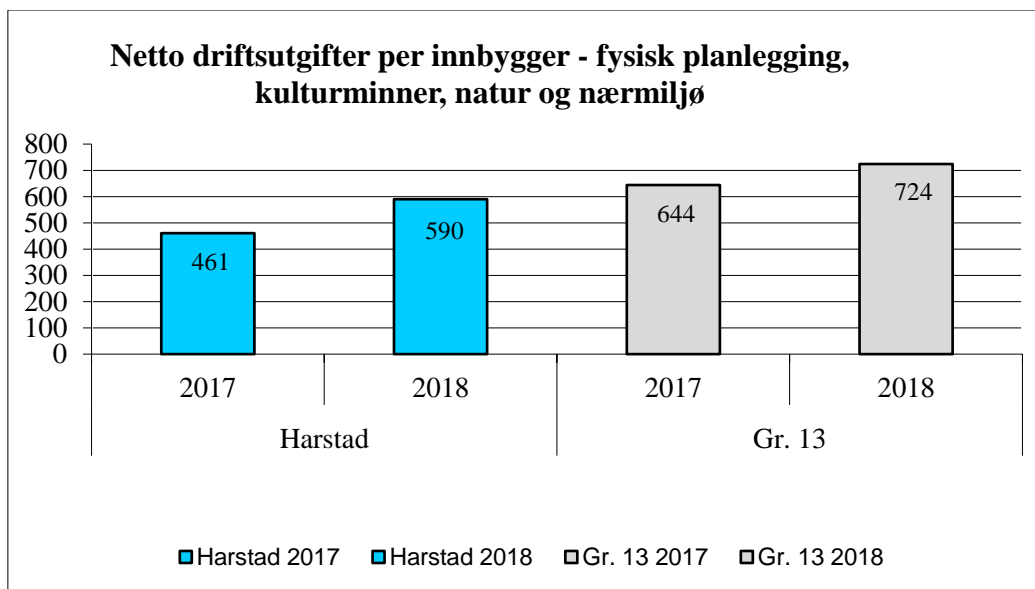
Kommunens energibruk per kvadratmeter har sunket fra 2017 til 2018.

6. Antall miljøsertifiserte bedrifter pr 1000 innbyggere

23 Miljøfyrtårn-bedrifter
3 ISO 14001-bedrifter
11 Debio-godkjente bedrifter
1 svanemerket bedrift

Totalt 38 miljøsertifiserte bedrifter i 2018, som gir 1,53 bedrifter pr. 1000 innbyggere.

Økonomi

7.12 Kultur, bibliotek, kino, idrett, musikk og kulturskole

	Harstad		G-13	
	2017	2018	2017	2018
Netto driftsutgifter for kultursektoren pr innbygger i kroner	2 560	2 428	2 122	2 237
Netto driftsutgifter til muséer pr innbygger	87	82	58	64
Netto driftsutgifter til kunstformidling pr innbygger	198	195	114	109
Netto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter og tilskudd til andes kulturbygg per innbygger*	675	641	296	313
Netto driftsutgifter til idrett og tilskudd til andres idrettsbygg per innbygger	75	35	194	199
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg per innbygger	632	521	540	564
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger	317	298	168	182
Netto driftsutgifter til kommunale kulturskoler per innbygger 6-15 år	1 512	1 519	1 841	1 978
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole (prosent)	15,0	16,5	10,4	10,5

Kino

	Harstad		G-13	
	2017	2018	2017	2018
Netto driftsutgifter til kino per innbygger	0	0	-8	-9
Netto driftsutgifter til kino per besøkende	0	0	-2,8	-3,1
Besøk per kimoforestilling	26,0	27,6	26,7	27,9

Harstad kino har to saler og drives av Harstad Kulturhus as (HKH). Harstad kommune eier 100 % av aksjene i Harstad Kulturhus AS. Styret i Harstad Kulturhus AS har nedfelt i strategiplanen for selskapet at den viktigste oppgaven knyttet til Harstad kino, er å få etablert en kino med fire saler. Tilbudet på filmer som kinoen ønsker å tilby publikum, er vesentlig større enn visningskapasiteten.

Ved Harstad kino ble det solgt 65 600 billetter i 2018. Det er en økning i besøkstallene på 8,75 % sammenliknet med året før. På landsbasis var økningen i kinobesøket 3,24% i 2018. Som et resultat av høyere besøkstall, gikk også omsetningen opp, - på landsbasis med 9,39 % og i Harstad med 15,85 %. Gjennomsnittlig billettpris ved Harstad kino er kr 103,59 pr. solgte billett.

Visninger i 3D-format er populære, men det er en klar tendens at flere foretrekker visninger i 2D format.

En stadig større del av billettene til kinoen, selges via kinoens hjemmeside.

I samarbeid med Sparebanken 68° NORD tilbyr Harstad kino gratis skolekino for alle grunnskoleelevene i Harstad kommune.

Bibliotek

Resultatmål: Biblioteket skal være et synlig kultur-, kompetanse- og informasjonscenter

Indikator: Utlån alle medier pr. innbygger

Indikatorkrav: Ønsket resultat er økning

Bibliotek (funksjon 370)	Harstad		G-13	
	2017	2018	2017	2018
Innbyggere per årsverk *	2 990		3 139	
Omløpshastighet for fysiske medier *	0,8		1,2	
Utlån alle medier per innbygger *	4,4		4,6	
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger	262	260	262	274

**SSB har pt. ikke publisert KOSTRA tall for 2018.*

Biblioteket har i 2018 har hatt fokus på aktivitet og tilgjengelighet for innbyggerne i Harstad.

Biblioteket har hatt økning i antall besøk på arrangementer og antall arrangement har økt.

Resultater på tjenesteområdene

Antall besøkende pr. innbygger	
2015	3,6
2016	3,9
2017	4,4
2018	Ikke publisert

Biblioteket har satset på arrangementer med varierte temaer og har samarbeidet med Troms fylkesbibliotek, Fritt Ord, FINN, UIT, Hærens musikkorps, Harstad Røde Kors, fribymusikerne, Advokatvakt, Frisklivsentralen, demenskoordinator, Harstad kulturhus, flere lag og foreninger i kommunen samt kulturskolen.

Ambisjonene for vekst i aktivitet i Harstad bibliotek er i gang med å oppfylles, og med økning i deltakere på arrangement fra 2015 og frem til nå så har Harstad bibliotek lyktes med å etablere seg som en viktig møteplass for kultur og læring, med tilbud som folk ønsker å ta del i.

I 2018 gikk Harstad bibliotek inn i prosjektgruppen «Folkebiblioteket som Kunnskapsaktør».

Utlån av musikk, film og lydbøker går fortsatt ned, og dette skyldes økt bruk av strømmetjenester.

Artoteket er godt brukt.

Biblioteket i samarbeid med Røde Kors satser på inkludering på tvers av aldersgrupper blant annet i form av prosjektet Digital Senior. De som trenger hjelp til å læres seg digitale ferdigheter kan delta på kurs eller få personlig veiledning.

For barn så har sommerlesekampanje «Sommerles» vært en stor suksess. Fra 2018 ble barn fra første klasse tatt med i klassebesøksrundene.

Kulturenheten

Harstad kulturskole

Resultatmål: Harstad kulturskole skal være en skole for alle som ønsker å utvikle sine evner/interesser innen kunstfagene. Skolen skal være et kompetansesenter for det frivillige kulturliv og skoleverket.

Indikator: Antall elever i grunnskolealder i kulturskolen i prosent av antall elever i grunnskolen

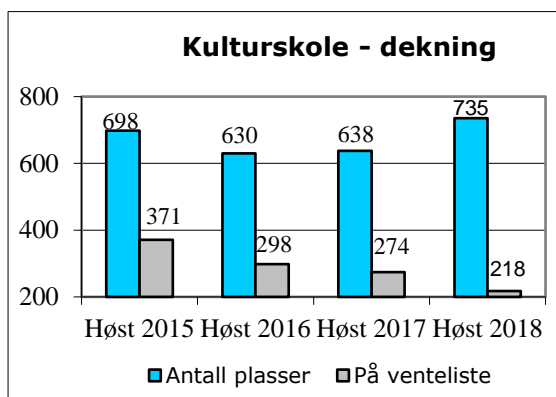
Indikatorkrav: Ønsket resultat er økning

Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018
18 %	16 %	16,3 %	17,7 %

Totalt er det 608 elever på skolen fordelt på 735 elevplasser.

Høsten 2018 var det 218 som stod på venteliste.

Stortingets målsetting er at minst 30 % av grunnskoleelevene skal ha et tilbud om plass i musikk-kulturskole.

Skolen har kursvirksomhet som tidligere har vært regnet som elevplasser – disse plassene kommer nå i tillegg til antall plasser. Dette utgjorde i 2018 ca. 25 plasser.

Avdeling Barn og Unge Fritid

Fritidstilbudene i Harstad kommune er samlet i avdelingen Barn og Unge fritid under Kulturenheten. Avdelingen legger til rette for et variert fritidstilbud med positive trygge møteplasser som kan utvikle den enkelte og stimulere til aktivitet med et kulturelt fokus. Besøkstallene er basert på oppmøte på åpne kvelder og deltagelse i aktiviteter i regi av det enkelte tilbud.

Kanebogen fritidsklubb: er et tilbud til personer med ulike funksjons og utviklingshemninger. Besøkstall: ca. 2.500 besøk i året.

Radio Harstad: er et tilbud til ungdom mellom 13-25 år som ønsker å lage radio. Besøkstall: ca. 2.000 besøk i året.

Centrum Fritidsklubb: hadde fram til i mai 2016 lokaler i kjelleren på Harstad skole. I tiden Centrum fritidsklubb har vært uten lokaler har vi holdt flere forskjellige kurs og workshop innen graffiti, streetart og dans for

Resultater på tjenesteområdene

målgruppen. «Nytt» fast tilbud vil i løpet av 2019 bli åpnet på nye Harstad Fritidssenter.

Ungdommens hus: er et kulturhus for ungdom mellom 15-25 år. Huset arrangerer små og store arrangementer. Ungdommens hus er i tillegg ansvarlig for UKM (ung kultur møtes), og BUK (barn og unges kommunestyre).

Besøkstall: ca. 5.000 besøk i året.

Resultatmål: Godt ungdoms- og fritidstilbud

Indikator: Antall besøk fritidsklubber og Ungdommens hus

Ønsket resultat: økning

Sted	Resultat 2017	Resultat 2018
Ungdommens hus	5.000	5.000
Centrum fritidsklubb	Ikke faste tilbud	Ikke faste tilbud
Kanebogen FK – Torsdagsklubben	2.500	2.500
Radio Harstad	2.000	2.000

(oppgitte besøkstall er anslag)

Idrett

Avtale med Harstad idrettsråd har styrket samarbeidet mellom kommunen og idretten. Samarbeidsavtalen mellom Harstad idrettsråd (HIR) og Harstad kommune gjennomgås i 2019 og legges frem til politisk behandling etter kommunevalget.

Idrettsrådet ferdigstilte i 2018 prosjektet «Idrettsbyen Harstad». Det var et viktig arbeid for å styrke fokus på anleggsutvikling innen idretten. Det vil også være et viktig innspill ved revisjon av «Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet».

Det har i 2018 vært dialog både mot fylkeskommunen og idretten i forbindelse med at det skal bygges ny videregående skole i Harstad. Det er ønskelig at det er samordning mellom kommunen og fylkeskommunen ved bygging av tilhørende anlegg for kroppsøving. I den forbindelse må det vurderes om dette kan samordnes med byggingen av anlegg som kommunen skal bygge ut. Dette følges opp i 2019 i forbindelse med at fylkeskommunen fatter endelig utbyggingsvedtak.

Det er bred kontakt med lag som utfører anleggsutbygging og som søker finansiering bl.a. fra spillemidlene.

Det er stor etterspørsel på tildeling av treningstimer i hallene, og det er rom for ytterligere utvidelse av kapasiteten selv etter at Seljestadhallen ble tatt i bruk. I 2018 har det vært fri halleie for barn og unge i kommunale idrettshaller. Det ble innført i 2017 og videreføres i 2019.

Harstad stadion har også i 2018 vært holdt vinteråpen for å bedre treningstilbudet vintertid for fotballen.

Det er et økende vedlikeholdsbehov for de kommunale idrettsanleggene. Dette spesielt de eldre kommunale idrettshallene. Det er avsatt 12 mill.kr. til å gjennomføre et vedlikeholdsprogram i Landsåshallen i perioden 2017-2020, og til utbedring av ventilasjonsanlegg og lysanlegg i Harstadhallen. I 2018 ble kunstgressdekket i Hålogalandshallen skiftet.

Høsten 2018 ble garasjeanlegget nord for Hålogalandshallen ferdigstilt. Anlegget brukes til oppbevaring/lagring av vedlikeholds-, drifts- og idrettsmaterieell til stadionanlegget.

Vinteren 2018 ble det tatt i bruk nye lysanlegg basert på LED ved Kanebogen og Harstad stadioner.

I 2018 gikk kommunen til innkjøp av et mobilt idrettsdekke i samarbeid med HK Landsås. Kommunen bevilget 100 000 kr. til innkjøpet. HK Landsås fikk innvilget støtte til prosjektet med kr 75 000 fra Sparebankstiftelsen Harstad Sparebank og kr 25 000 fra Sparebank 1 Nord-Norge. Formålet er at lag og foreninger skal kunne låne dekket vederlagsfritt til arrangementer.

Kanebogen stadion har de siste årene vært kun brukt til skøyter, og hvor skøyteklubben forestår isleggingen. I 2018 har også brukere fra en nystartet ishockeyklubb benyttet del av anlegget.

Det er en svært utfordrende drift ved anlegget og anlegget er bl.a særlig sårbar i forhold til skiftende værforhold. Det vurderes ombygging av anlegget til kunstfrossent dekke. Tiltaket har hatt høy prioritet i kommunedelplan for fysisk aktivitet gjennom mange år, men har ikke latt seg finansiere. I prosjektet «Idrettsbyen Harstad» er nytt skøyteanlegg prioritert øverst. Dette vil bli et

Resultater på tjenesteområdene

kostnadskrevenne anlegg både i investering og i drift. Dette er tema som må avklares ved behandling av kommunedelplanen for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet.

Det er i 2018 etablert et anlegg for rulleskøyter ved Kanebogen stadion. Dette vil være spesielt viktig med tanke på utvikling av stadionområdet til et mer egnet anlegg for trening og fysisk aktivitet i sommerhalvåret. I tillegg gir det området en vesentlig funksjonell og bruksmessig standardheving. Dette utvider tilbudet til skøyteklubben og andre brukere av anlegget som barnehager, skoler, idrettslag mv,. Der kan man trygt trene med rulleskøyter, rulleski, skating uten å ferdes i trafikken.

IK Hind har ferdigstilt tribune ved friidrettsanlegget på Stangnes. Det var i 2018 en krevende drift av gressflaten ved anlegget da det hadde oppstått store skader gjennom

vinteren. Det ble i den sammenheng iverksatt vedlikeholdstiltak for å sikre gressdekket.

Det er i 2018 gjennomført større vedlikeholdstiltak på Fjellvegen i Folkeparken. Disse arbeidene vil fortsette i 2019 og vege vil framstå med forbedret dekke og sikres mot store nedbørs-mengder. Det er etablert en «Tuftepark» i Folkeparken. Dette er en treningspark i friluft som kan benyttes av alle brukere til uorganisert trening. Parken vil bli ferdigstilt i 2019 med et tilpasset dekke. Tufteparken er etablert med støtte fra «Sparebankstiftelsen Harstad sparebank».

7.13 Kirke, tros- og livssynssamfunn

	Harstad		Gr-13	
	2017	2018	2017	2018
Netto driftsutgifter til funksjon 390,393 pr. innbygger i kroner	538	591	503	532
Medlem av DNK i prosent av antall innbyggere	80,0	79,4	70,1	69,2

Tabellen viser at kostratallet for Harstad er litt høyere enn i G-13. Dette gjenspeiler at det er flere medlemmer i DNK i Harstad enn i G-13.

Det er 10 kirker og 14 gravplasser i Harstad. Både antall kirker og kirkegårder er høyere i Harstad enn i sammenlignbare kommuner.

Harstad kirkelige fellestråd fikk i 2018 et driftstilskudd fra Harstad kommune på 13.566.000 kroner for å ivareta kommunens ansvar ihht. kirkeloven og gravferdslov.

I henhold til kirkeloven skal det kommunale driftstilskuddet finansiere:

- Drift og vedlikehold av kirker, gravplasser og krematoriet
- Utgifter til administrasjon og kontorhold og de kirkelige stillinger

Kommunens driftstilskudd finansierer ca. 60 % av driften. Resten finansieres av avgifter, for eksempel festeavgift, kremasjonsavgift

samt statlige tilskudd.

I tillegg til driftstilskuddet bevilget Harstad kommune ekstraordinære midler på kr 1 mill. i 2018 til dekke vedlikeholdsetterslep. Det skal utarbeides helhetlig vedlikeholdsplan i 2019.

Antallet begravelser og urnenedsettelse ligger på ca 200 i året.

Antallet kremasjoner økte fra 141 i 2017 til 161 i 2018. Av disse var 70 kommunens egne innbyggere.

7.14 Samferdsel og parkering

Resultatmål: Fornøyde brukere

Indikator: Etterslep vegvedlikehold i kroner

Indikatorkrav: Ikke økning

Resultat: Det ble i 2016 utarbeidet rapport om vedlikeholdsstatusen på det kommunale vegnettet. Den viste et vedlikeholdsetterslep på ca 46 mill kr. Dette hadde økt vesentlig de siste årene, og ca 50 % av vegnettet framstod som lavstandardveger. Rapporten ble lagt fram for kommunestyret hvor de tok rapporten til etterretning og vedtok å vurdere styrking av vegvedlikeholdet gjennom den kommende virksomhetsplanperioden.

Ut fra kostra-tall er netto driftsutgift pr. km kommunale veger nå på samme nivå som sammenliknbare kommuner. I Harstad ble det i 2018 brukt kr 194 pr. meter veg (kr 114 i 2017) i netto driftsutgifter, mens det i sammenlignbar KOSTRA gruppe 13 ble brukt kr 195 (kr 175 i 2016).

Det ble i 2017 tilført en ekstra pott på 7,0 mill. kr til vedlikehold av asfaltdekker, som ble fulgt opp i 2018 med 10,5 mill. kr. Dette er også videreført i budsjettet for 2019.

Beregninger i rapporten fra 2016 viser at det er behov for et årlige dekkevedlikehold på ca 10 mill. kr. over en 10 årsperiode for å redusere etterslepet og antall lavstandardveger til et akseptabelt nivå. Det er gjort en god start ved ekstra avsetninger i 2017-2019. Det er imidlertid nødvendig at dette også følges opp i de kommende år. Det er også viktig å følge opp det økte volumet av kommunale veger som vi har ved nye boligfelt og ved Harstadpakken.

Investeringer: Det har også i perioden 2016-2018 vært avsatt 15,0 mill. kr i et eget prosjekt for opprusting av noen vegstrekninger. Det er i 2018 gjennomført tiltak i Kanebogvegen, Rødbergvegen, Tikketalen, Buvegen, gatelys og trafikksikkerhetstiltak (TS). Prosjektet vil bli ferdigstilt i 2019, hvor det blir tiltak i Rødbergvegen, Buvegen, Markus Pedersen veg og TS-tiltak. Disse tiltakene er viktig for å utvikle kommunale veger til bedre framkommelighet og mer trafikksikre. Det er viktig at slike tiltak gjennomføres i kommende periode.

Det er med bakgrunn i dette i 2019 vedtatt et nytt prosjekt på 10 mill. kr til opprusting av

kommunale veg- og trafikkanlegg.

Indikator: Gjennomføre minst ett større trafikksikkerhetstiltak i henhold til prioritering i trafikksikkerhetsplan

Resultat: Det er i 2018 påbegynt bygging av gang-/sykkelveger i Rødbergvegen, som del av Harstadpakken. Det er også som del av Harstadpakken utført utbedring av gang-/sykkelveg i Bjørnebasen.

Det er også startet planarbeid for et nytt kollektivknutepunkt i sentrum, samt fortau i Steinvegen, Fagerlivegen (nedre del), Stalheimvegen og diverse kollektivtiltak.

Resultatmål: Bidra til å utvikle samferdselssektoren både i Harstad og i Midtre Hålogaland til beste for næringsliv og innbyggere

Indikator: Etablere samarbeidsfora
Vedtatt om finansieringsmodell med bruk av lokal egenbetaling

Resultat: Kommunestyret vedtok i 2012 deltakelse i prosjektet «Harstadpakken», som et samferdselsprosjekt i Harstad med en ramme på ca 1,5 mrd. kr. Prosjektet ble endelig vedtatt av Stortinget i juni 2014. Prosjektet er et samarbeid mellom kommune, fylkeskommune og Statens vegvesen.

Gjennomføringen av prosjektet med detaljplanlegging og bygging startet i 2014 og har hatt en god framdrift også i 2018. Det er i 2018 arbeidet med gjennomføring av delprosjekt i Hagebyvegen, tunell Seljestad-Sama, Rødbegvegen, Bjørnebasen og diverse kollektivtiltak. I tillegg har det pågått planlegging for kommende års tiltak.

Det er under gjennomføringen av Harstadpakken avdekket at gjennomføring av hele prosjektet vil kreve økte ressurser. Statens vegvesen kostnadsberegnet merkostnadene i 2016 til nær 1 mrd kr. Det ble behandlet sak om dette i kommunestyret i februar 2017 hvor det bl.a. ble økt bompengerperiode og økt bompengendeand. Det ble også avsatt en kommunal andel på 40 mill. kr til prosjektet. Fylkestinget fattet et tilsvarende vedtak. Disse vedtakene var basert på en økt statlig andel på 180 mill. kr. Det ble i løpet av 2017 avdekket at statens andel bare ville bli på 80 mill. kr. Det ble med bakgrunn i det foretatt en ny behandling av saken i kommunestyret

Resultater på tjenesteområdene

og fylkestinget. Både kommunestyret og Fylkestinget fattet vedtak om merfinansiering for å realisere hele vegpakken. Det var en målsetning om at den saken kunne ferdigbehandles i Stortinget i løpet av 2018, men den sentrale saksbehandlingen fram mot en slik sluttbehandling har tatt lengre tid enn det en håpet på. Det er håp om at det kan skje i vårsesjonen i Stortinget slik at en slipper en stopp i gjennomføringen av Harstadpakken.

Harstad kommune inngikk i 2014 en 10-årlig samarbeidsavtale med Kvæfjord om drift og vedlikehold av VA-anlegg og kommunale veier. Dette samarbeidet har fungert godt i perioden, og er med på å sikre en forbedret sikkerhet i denne tjenesteproduksjonen.

Parkering

Det ble i 2017 innført ny forskrift om vilkårsparkering for å få en bedre samordning mellom offentlige og private ordninger. Dette er implementert i Harstad i tråd med de nye reglene. Som ansvarlig myndighet gjennomfører Statens vegvesen jevnlig tilsyn med ordening. Her kontrolleres det at alt av skilting er i samsvar med vegtrafikkloven og at parkeringsordningen og våre skiltreguleringer er lagt inn i et sentralt register. Harstad kommune hadde siste tilsyn høsten 2017, og det forventes at neste tilsyn kommer i løpet av 2019.

I den kommunale parkeringsordningen er det lagt opp til at betaling skal kunne gjøres både med kort, mynt og på mobil. I tillegg har vi også en elektronisk betalingsbrikke (parkulator), som i hovedsak benyttes av bedrifter og offentlige kontorer. I 2018 ble 11% av avgiften betalt med mynt, 44% med kort og 35% med mobil. Bruken av parkulator ligger stabilt på ca 10%.

I 2018 ble det ilagt totalt 4.382 parkeringsilleggelser. Det ble behandlet 403 klager, hvorav 171 (42%) ble ettergitt. Hovedtyngden av ettergivelsene er gjort ut fra rimelighetsgrunner etter en skjønnsmessig vurdering. Etter saksbehandlingen i kommunen kan illeggelsen klages inn til

parkeringsklagenemnda. I 2018 oversendte vi 6 saker. Kommunen fikk medhold i samtlige.

Kommunestyret vedtok i 2018 en parkeringsstrategi for Harstad. Den var knyttet til kommunens satsing på sentrumstiltak. Et av tiltakene i parkeringsstrategien var å bygge et nytt parkeringshus med 200-250 plasser for å erstatte overflateparkering som blir borte i forbindelse med gjennomføring av sentrumsplanen. Det ble med bakgrunn i dette utlyst en anbudskonkurranse våren 2018 om bygging av et nytt parkeringshus. Valgt leverandør ble Hvedingkvartalet A/S. Det gjøres innen en ramme på 77 mill. kroner med en ferdigstillelse i 2020.

Det ble i 2018 inngått avtale med Haneseth om etablering av inntil 16 ladestasjoner for EL-bil. Utbyggingen er startet på taket av Trekanten p-hus og utenfor rådhuset. På grunn av noen uforutsette problemer med leveransen ble disse ikke satt i drift før årsskiftet, men de blir klar tidlig i 2019. El-bilene betaler ordinært for parkeringen, men etter en prøveperiode må det også vurderes om det skal kreves betaling for ladingen.

Det ble i 2018 behandlet 380 søknader om tildeling av p-kort for bevegelseshemmede. I dette tallet ligger både nye søknader og søknader om fornyelse av tidligere innvilget HC-kort. Det har i 2018 vært særlig fokus på slike saker i forbindelse med noen avslag. Det ble i 2018 fremmet 3 klager på avslag om tildeling av kort. Disse ble lagt fram for formannskapet som kommunal klagenemnd. Alle disse klagene ble avslått. Det ble også fremmet en generell sak til formannskapet om grunnlaget for og rutinene for kommunens behandling av disse sakene.

	Harstad		G-13	
	2017	2018	2017	2018
Netto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	113 847	193 650	175 021	194 779
Lengde kommunal vei (km)	215	214	10 413	10 486
Kommunale veier og gater med belysning (%)	58	58	83	82
Lengde tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for (%)	13	13	21	23
Lengden av det kommunale veinettet uten fast dekke (%)	19	18	9	11

7.15 Brann og ulykkesvern

Resultatmål: God brannsikkerhet

Indikator: Antall øvelser ihht plan

Indikatorkrav: 100% i henhold til plan

Resultat: 328

Kommentar: Øvelsene er utført etter plan. Antall timer forbyggende oppdrag utført av utrykningsavd: ca 500. (skolebesøk, barnehagebesøk, åpen brannstasjon, bjørnisprosjekt, kampanjer etc)

Indikator: Andel tilsyn ihht brannlov

Resultat 2018
A- objekter 78,2%*
B-objekter: 44,1%*
C-objekter: 0 %

Tilsynsfrekvens skal baseres på risiko i tilsynsobjektene. Det har vært satset på følgende 5 risikoområder: Sykehjem, hoteller, forsamlingslokaler, barnehagebarn (Bjørnisprosjektet).

Det har vært utført tilsyn ved bygninger i forbindelse med skjenkebevillinger, deltakelse i forbindelse med byggesøknader, ulovlighetsoppfølging ved overnatting samt farlig vare. Harstad brann og redning har i 2018 deltatt i seks fellestilsyn i andre brannobjekter med andre tilsynsetater. (DSB. DLE, Arbeidstilsyn).

Indikator: Andel feiing ihht brannlov

Ønsket resultat: 100% i hht frekvens

Resultat 2017	Resultat 2018
100%	100%

Kommentar: Feiing er utført ihht plan.

Indikator: Andel tilsyn piper/ ildsteder

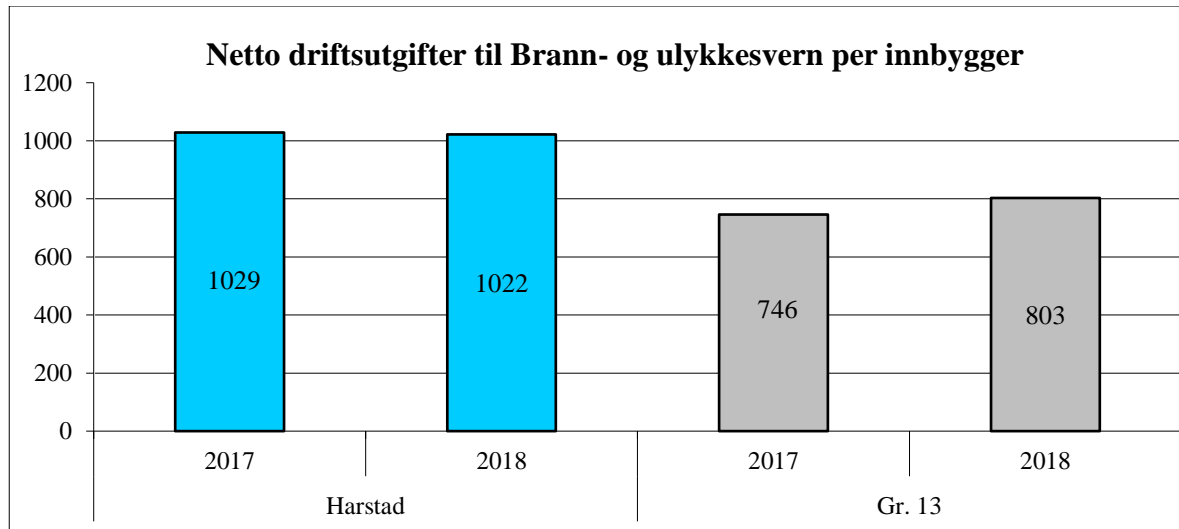
	2018
Antall piper	7.317
Antall gjennomførte tilsyn	1.071
Andel	14,5%

Indikator: Deltakelse i nasjonal brannvernkampanjer

Resultat: Deltatt i 4 sentrale brannvernkampanjer, 3 andre infokampanjer og stands:

- Brannvernuka: Åpen brannstasjon resulterte i et besøk på ca. 1.100 personer/besøk av barnehager
- Aksjon boligbrann: ca. 50 frivillige boligtilsyn samt utdeling av røykvarslerbatteri på kjøpesentrene
- Studentkampanjen (brannsikkerhet for studenter)
- Trygge lokalsamfunn, svake grupper
- Bjørnis: Besøk i samtlige barnehager i 4 samarbeidskommuner
- Røykvarslerkampanjen
- Komfyrvaktkampanjen
- Beredskapsdagen, kulturhuskaia
- Tilsynsaksjon farlig stoff

Økonomi

7.16 Kommunal eiendomsdrift

Resultatmål: Bærekraftig utvikling

Indikator: *Antall etablerte stasjoner for kildesortering av fraksjonene papir, glass/metall, ikke brennbart, spesialavfall og EE avfall i og fra kommunale bygg*

Indikator: *økning av sorteringsgrad/kildesortering.*

Resultat: Det har vært jobbet med sortering av fraksjon Kjøkken- og matavfall, blandet

papir, papp og usortert avfall i 2018. Dette har resultert i økt sorteringsgrad.

Reduksjon og optimalisering av lastebærer til avfall arbeides det med.

Det har vært avholdt møte med HRS med tema optimalisering av avfallshåndtering.

Det arbeides målrettet med miljøfyrtårnsertifisering, dette vil forenkle kildesortering med minimum 5 fraksjoner.

Rapport	2016		2017		2018	
	2016 tonn	Sort. grad	2017 tonn	Sort Grad	2018 tonn	Sort Grad
Brennbart avfall	340	77,7	353,9	82,6	338,7	72
Matavfall	64,76	14,8	54,2	12,6	98,43	20,9
Restavfall til sortering	26,13	5,9	10,6	2,4	27,4	5,8
Bølgepapp	2,67	0,6	2,7	0,6	2,8	0,6
Blandet papir næring	1,24	0,3	1,7	0,4	1,2	0,2
Glass/metal l	0,78	0,2	1,5	0,3	1,7	0,4
Behandlet trevirke	1,06	0,2	2,3	0,5	Ikke målbart	
Keramikk og porselen	0,18	0,0	0,2	0,0	0,2	0,1
Blandet EE-avfall	0,44	0,1	0,7	0,1	Ikke målbart	
Total	437,26	100,0	428,1	100	470,4	100

Indikator: *Energiforbruk i kommunale bygg fra KOSTRA tall.*

Indikatorkrav: *reduksjon*

Resultat: Sentral Driftsstyring er etablert for de fleste anlegg. Styringsverktøyet gir

raskere respons ved driftsstans og muliggjør energistyring på en bedre måte.

Det rapporteres på forbrukstall i kWh.

Rapport	2016 Gwh	2017 Gwh	2018 Gwh
El	24.566	25,507	25,503
Fjernvarm	7,640	7,791	8,478*
Olje	0,236	0,036	0,026
Gass	0,054	0,059	0,025

- Nye: Kulturhuset lagt til i 2018 tall og Ny Harstad skole tatt med. Ikke med 2016 og 17.
- Justert ut 50% av Rådhusene (Ikke kostra pga tjenesteproduksjon).

Drift og vedlikehold av bygninger

SLA-avtale ble signert mellom Bygg- og eiendom og skole/barnehage i 2018. Det jobbes nå med å få på plass en SLA avtale for Helsebygg som bygg og eiendom har overtatt «vaktmestre» på fra 2019.

Driftsbudsjett for vedlikehold av kommunale bygg er ikke tilstrekkelig til å opprettholde boligenes verdi og standard. Av det totale budsjett på 14,2 millioner ekskl. lønn-, går ca 5,3 millioner til vedlikehold av formålsbygg. Midlene holder kun til å rette kritiske feil. Lite/ ingen verdibevarende vedlikehold kan utføres.

Ved nye investeringer bør det avsettes en fast prosent av investeringen til drift/vedlikehold basert på normtall.

Det var i 2018 avsatt 5 mill. kr. til prioriterte investeringstiltak knyttet til (inneklimate/HMS) kritiske bygg/ bygningselementer.

Renholdstjenesten

Det er arbeidet systematisk med HMS risiko. ROS analyse er gjennomført med handlingsplan. Oppplæring til ansatte i renhold prioriteres. Ingen alvorlige avvik i ROS.

Operativ digitalisert driftsplan er etablert på i 21 bygg. Digitalisert plan system er etablert

på alle 74 bygg som det utføres renhold på.

Det har vært arbeidet systematisk med fravær i 2018, med resultat nedgang sykefravær fra 13,50 % i 1. kvartal til 4,5 % i 4. kvartal.

Boligdrift, Kommunale boliger

Boligkontoret ble etablert som egen avdeling i 2018. Dette for å få ett tydeligere fokus på boligutleie som eget ansvarsområde og utvikle tjenesten som boligforvalter.

Resultatmål: Sikre ei økonomisk forsvarlig boligdrift, økt ivaretagelse av leietakere og den kommunale boligmassen. Samt rekruttere kommunale leietakere til startlån og bistå med boligkjøp. Startlånramme: 50 mill.kr.

Gjennomgang av boliger i 2017 og 2018 viser behov for standardheving og veiledning av leietakerne i bruk.

Boligkontoret planlegger overføring av stillinger knyttet til Bosetting/boveiledning fra NAV for å styrke oppfølging mot leietakerne.

Husleieinntekt 2017: 31.1 mill.kr.

Husleieinntekt 2018: 31.6 mill.kr

Bosetting av flykninger 2017: 54

Bosetting av flykninger 2018: 41

Boligforvaltning	2018	2017
Boliger eid av kommunen	357	348
Innleide boliger framleie	50	63
Boliger der kommunen har tilvisningsrett	131	131
Sum boliger som kommunen disponerer	516	518

Søknader om kommunal bolig	2018	2017
Innvilgede søknader	81	83
Søkere på venteliste	90	92
Avslåtte søknader		
Sum behandlede søknader	171	175

Byggeprosjekter

- Harstad skole åpnet etter plan til skolestart høsten 2018 innenfor budsjett.
- Ombygging av Sama sykehjem til leiligheter/ kontor er igangsatt. Planlagt ferdig innen nov. 2019.
- Ny bygning for arbeidslaget/fallvilt er tatt i bruk 2018.
- Bygging av ny barnehage på Grytøy ferdigstilt våren 2018.
- Planlegging av nytt Helsehus pågår i samarbeid med UNN. Skisse er utarbeidet. Videreføring avventes inntil avtale med UNN er på plass.
- Planlegging av utvidelse Bergseng skole og forsterket skole Seljestad er påbegynt.

Resultater på tjenestoområdene

- Utredning om bygging av dagsenter og avlastningsboliger pågår
- Ombygging gamle Harstad barneskole til fritidssenter er påbegynt, planlagt ferdig mars 2019.

Bygg- og eiendomstjenesten deltar aktivt i eksterne planprosesser for å ivareta og utvikle kommunal eiendom. Flere igangsatte reguleringsplaner vil gi tilgang til kommunale boligtomter og tomter for salg i markedet uten byggeklausuler.

Rekruttering av 2 prosjektledere er falt på plass i 2018.

Eiendomsforvaltning

Nøkkeltall i kvm. for eide kommunale formålsbygg

Bygningstype	Renhold 2018	Renhold 2017	FDV KOSTRA 2018	FDV KOSTRA 2017
Skoler	50.085	50.085	59.919	52.475
Barnehager	10.101	10.101	11.395	11.688
Institusjoner	16.650	16.650	43.002	43.002
Idrettshaller	2.604	2.604	14.981	14.981
Kulturbygg	2.621	2.621	8.324*	2.562
Kontorbygg	13.250	13.250	12.229	12.229
Boliger	0	0		12.403
Diverse bygg	1.900	1.900		3.684
Andre byggeiere	4.244	4.244		
Sum	100.855	100.855		149.340

*Kulturhuset er tatt med fra 2018.

Areal per bruker/innbygger (m2)	Areal 2017 Harstad	Areal 2018 Harstad	Areal Gr-13 2017	Areal Gr-13 2018
Skoler (per elev)	18,81	21,36	19,57	19,70
Barnehager (per barn i barnehage)	15,42	16,02	13,86	14,28
Institusjoner (per beboer)	205,75		132,21	
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg (per innbygger)	0,60	0,60	0,57	0,55
Kommunale kulturbygg (per innbygger)	0,34	0,34	0,36	0,43
Administrasjonslokaler (per innbygger)	0,50	0,27	0,42	0,39
Sum formålsbygg (per innbygger)	5,83	5,87	4,90	4,92

	Harstad		Gr-13	
	2017	2018	2017	2018
Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger (kr)	404	435	280	303
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	5,83	5,87	4,9	4,92
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	98,4	96,5	99,8	99,6
Utgifter til driftsaktiviteter per kvadratmeter (kr)	479,2	505,9	474,0	514,5
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)	21	21	19	19
Andel kommunale boliger som er tilgjengelige for rullestolbrukere (prosent)	68	68	52	52

8. Kommunens eierskap

Kommunestyret eierskapsmelding er retningsgivende for utøvelse av kommunens eierskapsstrategi og politikk for de selskaper hvor kommunen er deltaker.

Harstad kommune forventer at foretak og selskap skal:

- Etablere interne kjøreregler og etiske retningslinjer (kommunale foretak følger kommunens).
- Alle som påtar seg styreverv i kommunale selskaper skal registrere vervene i styrevervregisteret.
- Gjennomføre jevnlige bruker/markedsundersøkelser.
- Ha et forhold til overholdelse av arbeidsrettigheter, menneskerettigheter, korrupsjon og ivaretagelse av miljøet som er i tråd med FN-initiativet Global Compact, tilpasset den enkelte virksomhet
- Etablere nødvendige kriseplaner med mediestrategi. Kommunale foretak følger kommunens og skal i tillegg utarbeide egen plan for krisehåndtering.
- Selskap som drives etter kommersielle prinsipper og med profitt som formål bør bidra til frivillig sektor
- Sikre en mest mulig effektiv ressursbruk slik at allmennheten kan ha tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en effektiv og samfunnstjenlig måte
- Konkurransutsette innkjøp
- Følge LOA/FOA (kommunale foretak)
- Følge forsyningsforskriften når innkjøp dekkes av Forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (vann- og energiforsyning, transport og posttjenester) av 1.april 2006 nr. 403.

Harstad kommune deltar i følgende selskaper:

Aksjeselskaper:

Hålogaland Kraft AS

INKO Industri og kompetansesenter AS

Grottebadet AS
Kunnskapsparken Nord AS
Harstad kulturhus AS
Visit Harstad AS

Interkommunale selskaper (IKS)

Hålogaland Ressursselskap IKS
KomRev Nord IKS
K-sekretariatet IKS

Kommunale foretak (KF)

Harstad Havn KF

Oppgaver lagt til interkommunalt samarbeid: Harstad kommune er vertskommune for:

- PPT (KL §28b)
- Sør Troms Regionråd (KL §27)
- Kommunaltekniske tjenester Kvæfjord Harstad (KL §28b)
- Brann- og feietjenester Kvæfjord og Harstad (KL §28b)
- Brann- og feietjenester Ibestad og Harstad (KL §28b)
- Kommunal akutt døgnopphold (KAD) (KL §28b)
- Krisesenter (KL §28b)

Harstad kommune – Politisk organisering 2015 – 2019

